

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

1/2025. (II. 27.) AB határozat	a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 146. § (2) bekezdés második mondatának utolsó fordulata („ , vagy egyébként munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan”) alaptörvény-ellenességének megállapításáról, megsemmisítéséről és alkalmazásának kizárásáról, valamint alkotmányos követelmény megállapításáról	444
3075/2025. (III. 14.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	459
3076/2025. (III. 14.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	462
3077/2025. (III. 14.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	465
3078/2025. (III. 14.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	468
3079/2025. (III. 14.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	471
3080/2025. (III. 14.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	474
3081/2025. (III. 14.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	477
3082/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	481
3083/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	484
3084/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	489
3085/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	493
3086/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	498
3087/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	502
3088/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	505
3089/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	510
3090/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	515
3091/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	518
3092/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	521
3093/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	526
3094/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	529
3095/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	535
3096/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	539
3097/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	544
3098/2025. (III. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	548
1001/2025. (II. 27.) AB Tü. határozat	az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat módosításáról	552

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉTETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1/2025. (II. 27.) AB HATÁROZATA

a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 146. § (2) bekezdés második mondatának utolsó fordulata („ , vagy egyébként munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan”) alaptörvény-ellenességének megállapításáról, megsemmisítéséről és alkalmazásának kizárásáról, valamint alkotmányos követelmény megállapításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 146. § (2) bekezdés második mondatának utolsó fordulata („ , vagy egyébként munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan”) az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes, és azt megsemmisíti.
A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 146. § (2) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban:
„Az (1) bekezdés d) pontjától eltérően, ha a munkavállaló a munkaszüneti napon keresőképtelen, részére a távolléti díj hetven százaléka jár. Nem illeti meg távolléti díj, ha a keresőképtelenségére tekintettel táppénzben vagy baleseti táppénzben részesül.”
2. Az Alkotmánybíróság megállapítja: a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 55. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásánál az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdéséből eredő alkotmányos követelmény, hogy a munkavállalónak az adott munkaköre ellátására egészségi okból való alkalmatlansága esetén a munkáltató általános foglalkoztatási kötelezettsége változatlanul fennáll.
3. Az Alkotmánybíróság a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 55. § (1) bekezdés a) pont második fordulata („vagy egyébként munkaköre ellátására egészségi okból való alkalmatlansága esetén annak időtartamára”) alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.
4. A megsemmisített rendelkezés az Alkotmánybíróság megsemmisítéséről szóló határozatának a hivatalos lapban való közzétételét követő napon hatályát veszti.
5. A megsemmisített rendelkezés a Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma előtt 23.M.70.286/2024. szám alatt folyamatban lévő ügyben, továbbá valamennyi, bármely bíróság előtt folyamatban lévő ugyanilyen tárgyú ügyben nem alkalmazható.
6. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Fővárosi Törvényszék 23.M.70.286/2024/17. számú végzésével az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.). 25. § (1) bekezdése szerinti bírói kezdeményezéssel fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 55. § (1) bekezdés a) pont második fordulata („vagy egyébként munkaköre ellátására egészségi okból való alkalmatlansága

esetén annak időtartamára”), valamint 146. § (2) bekezdés második mondatának utolsó fordulata („vagy egyébként munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan”) szövegrészei alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint a konkrét ügyben történő alkalmazásának kizárását kérte.

- [2] 2. Az indítványozó bíróság előtt folyamatban lévő ügyben a felfüggesztő végzés szerint a felperes állásidőre járó díjazás és végkielégítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [3] Az eddig az általános hatáskörű bíróság által megállapított tényállás az, hogy az ügy alperese a főtevékenységét tekintve „Egyéb légi szállítást segítő tevékenység”-et folytató gazdasági társaság. A felek 2009. november 9. napján kötöttek egymással munkaszerződést, ami alapján a felperes „fedélzeti karbantartó” munkakörben dolgozott. A munkaköri leírás szerint a „fedélzeti karbantartó” munkakör célja az alperes alap- és vállalkozási tevékenységének megvalósítása érdekében a repülőgépek és egyéb szolgálati és irodahelyiségek előírás szerinti tisztántartása. A felek egyezően adták elő, hogy bár a munkaköri leírás tartalmazza a szolgálati és irodahelyiségek takarítására vonatkozó feladatokat is, a valóságban a felperesnek ilyen feladatai – a koronavírus-világjárvány időszakát kivéve – csak nagyon ritkán, eseti jelleggel voltak, a gyakorlatban szinte kizárólag a repülőgépek fedélzeti takarítását végezte. A felperesnél 2020. augusztus 26-án gerincropás, majd 2020. október 9-én gerincsérv megbetegedést diagnosztizáltak. A felperes 2022. augusztus 31-től 2023. február 21-ig keresőképtelen volt. A keresőképtelenség megszűnését követően az alperes beutalta őt soron kívüli munkaköri alkalmassági vizsgálatra a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet (a továbbiakban: R.) 7. § (1) bekezdés d) pontjának megfelelően. A vizsgálat alapján a 2023. március 1. napján kelt elsőfokú munkaköri alkalmassági vélemény megállapította, hogy a felperes a munkaköre betöltésére „nem alkalmas”, mivel folyamatos kényszertesthelyzetben (görnyedés, guggolás) nem dolgozhat, és 10 kg feletti kézi anyagmozgatást nem végezhet. Az elsőfokú munkaköri alkalmassági vélemény rögzítette azt is, hogy „emelés, hajolás kerülése javasolt”. A felperes a szakmai alkalmasság elsőfokú véleményével nem értett egyet, ezért kérte a másodfokú munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálat lefolytatását. A másodfokú véleményt adó Nemzeti Népegészségi Központ a 2023. március 14. napján kelt véleményében megerősítette, hogy a felperes a „fedélzeti karbantartó” munkakör betöltésére „nem alkalmas”. Az alperes a keresőképtelenség megszűnésétől, 2023. február 22-étől a felperest nem osztotta be munkavégzésre, más munkakört nem ajánlott fel neki, és munkabért vagy egyéb juttatást (bónusz, cafeteria) sem fizetett részére, azonban a munkaviszonyt nem szüntette meg.
- [4] A felperes a keresetében a 2023. március 1-je és 2024. február 29-e közötti 12 hónapra állásidőre járó juttatás és végkielégítés jogcímén kérte fizetésre kötelezni az alperest, mivel miután a munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan lett, az alperes nem mondott fel neki, és a munkaviszonyát egyéb módon sem szüntette meg. Az alperes más munkakört sem ajánlott fel neki, hanem fenntartja a munkaviszonyt, de nem fizet neki munkabért, és nem fizet neki végkielégítést sem. A felperes többször megkereste ezzel kapcsolatban az alperest, aki azt válaszolta, hogy a felperes mint munkavállaló mondjon fel, azonban ebben az esetben a felperes nem lenne jogosult végkielégítésre. A felperes méltánytalannak tartja az alperes eljárását, és hivatkozott arra is, hogy a megélhetése az alperesi magatartással összefüggésben veszélybe került: álláskeresőként nem veszik nyilvántartásba, hiszen fennáll a munkaviszonya, így álláskeresési járadékra nem jogosult. Továbbá a munkabérhez kapcsolódó, de a munkáltató által ki nem fizetett járulékok hiánya is hátrányt jelent a számára.
- [5] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, hivatkozva a hatályos jogszabályokra, melyek szerint a munkavállaló egészségi alkalmatlansága esetén sem foglalkoztatási, sem pedig munkakör-felajánlási kötelezettsége nincs. Foglalkoztatási kötelezettség hiányában pedig nem jár juttatás a munkavállaló részére, így munkabért vagy állásidőre járó juttatást nem kell fizetnie. A hatályos munkajogi szabályok alapján a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó kötelezettsége sincs, ennek hiányában pedig a felperes végkielégítésre sem jogosult.
- [6] 3. Az általános hatáskörű bíróság a jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét az indítvány tartalma szerint az alábbiakra alapozza.
- [7] 3.1. Az indítvány meghatározza, hogy a perben a bíróságnak milyen jogi kérdésekről kell döntenie.
- [8] A kezdeményezés szerint abban kell döntenie, hogy egyrészt a munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan munkavállaló esetén a munkáltatót terheli-e foglalkoztatási kötelezettség; másrészt az alkalmatlan munkavállaló számára kell-e más munkakört felajánlania; harmadrészt, hogy a munkavállalója megváltozott egészségi állapotához kell-e, és ha igen, akkor milyen mértékben alkalmazkodnia; negyedrészt pedig, hogy ilyen esetben a munkáltatónak van-e jogviszony-megszüntetési kötelezettsége, ami a végkielégítésre való jogot megalapozza.

- [9] A kezdeményezés részletesen foglalkozik azzal, hogy a foglalkoztatási kötelezettséggel kapcsolatban a Kúria az Mfv.VIII.10.090/2023/7. számú precedensértékű határozatában (BH2024.16.) rögzítette, hogy az Mt. 51. § (1) bekezdése alapján a munkáltatót az eredeti munkakörben nem terheli foglalkoztatási kötelezettség, ha a munkavállaló a munkakör betöltésére egészségi okból alkalmatlanná válik. A Kúria szerint az egészségi alkalmatlanság megállapítása után a munkáltatót munkakör-felajánlási kötelezettség sem terheli, hanem az Mt. 51. § (3) bekezdése alapján csak a munkafeltételeket és a munkaidő-beosztást kell megfelelően módosítani.
- [10] Az indítványozó bíróság szerint azonban az indítvánnyal érintett ügyben – a munkakör jellegéből adódóan – a munkafeltételek nem módosíthatóak úgy, hogy a fedélzeti takarítást ne folyamatos kényszertervezetben (görnyedés, guggolás, hajolás) kelljen végeznie a felperesnek, hiszen annak része a repülőgépek, ülés előtti asztalok és az ülés alatti terek tisztítása is. Ugyanígy nem kerülhető el 10 kg feletti súly kézi anyagmozgatása, a takarítóeszközök és a megtelt szemeteszsákok emelése, cipelése és azok fedélzetről történő eltávolítása sem. Ugyanakkor a munkaköri alkalmassági vélemények szerint ezeket a munkafolyamatokat a felperes nem végezheti.
- [11] Az indítvány szerint a munkavállaló megváltozott egészségi állapotához való észszerű alkalmazkodással kapcsolatban a Kúria a fenti döntésében kimondta azt is, hogy az Mt. 51. § (5) bekezdése szerinti észszerű alkalmazkodás csak a fogyatékossgal élő munkavállaló vonatkozásában terheli a munkáltatót, azonban az indítvány alapjául szolgáló ügy felperese nem minősül fogyatékossgal élő személynek.
- [12] Az indítvány azzal érvel, hogy a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatban a szabályozás évek óta változatlan és egyértelmű: az Mt. 64. § (1) bekezdés *b)* pontja és 66. § (2) bekezdése alapján a munkáltató megszüntetheti a munkakör betöltésére egészségi okból alkalmatlan munkavállaló munkaviszonyát, a felmondást a munkavállaló képességével indokolva, azonban ez csak lehetőség, a munkáltatónak ilyen kötelezettsége nincs. Amennyiben viszont a munkavállaló él felmondással, abban az esetben nem lesz jogosult a végkielégítésre és a felmentési időre. Az Mt. 55. § (1) bekezdés *a)* pontja 2022. december 31. napjáig csak a keresőképtelen munkavállalót mentesítette a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettség alól.
- [13] Azonban – a bírói kezdeményezés szerint – az egyes foglalkoztatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2022. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 116. § (1) bekezdésével megállapított, 2023. január 1. napjától hatályos Mt. 55. § (1) bekezdés *a)* pontja a munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan, de egyébként keresőképes munkavállalót is mentesíti a munkaviszonyból származó alapvető kötelezettségei, a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettség teljesítése alól. Az Mt. 146. § (1) bekezdése azokat az eseteket sorolja fel, amikor a munkavállaló annak ellenére részesül díjazásban, hogy nem végez munkát. Ez a szakasz nagyrészt az Mt. 55. §-ára utal vissza, azonban annak első pontjára nem, mely a keresőképtelenséget és az egészségi okból való alkalmatlanságot szabályozza. Az Mt. 146. § (2) bekezdése kimondja, hogy a munkavállalót a munkaszüneti napra nem illeti meg távolléti díj, ha egyébként a munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan. Így tehát az Mt. 146. §-a alapján nem jár távolléti díj a munkavállalónak, amennyiben a munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan. Az Mt. 147. §-a szerint a felperes nem jogosult állásidőre járó díjazásra sem, mert az Mt. 55. § (1) bekezdés *a)* pont második fordulatára szerint a munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan munkavállalót nem terheli rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettség. A felperes, bár keresőképes és a munkaviszonya fennáll, ezen szabályok alapján állásidőre járó juttatásra sem jogosult az indítványozó szerint.
- [14] A bíróságnak az indítvány megállapítása szerint az ügy elbírálása során az Mt. 55. § (1) bekezdés *a)* pont második fordulatát, valamint az Mt. 146. § (2) bekezdés második mondatának utolsó fordulatát kell alkalmaznia ahhoz, hogy a felperes állásidőre járó juttatás iránti igényéről döntsön.
- [15] Ugyanakkor az általános hatáskörű bíróság álláspontja szerint az Mt. 55. § (1) bekezdés *a)* pont 2023. január 1. napjától hatályos második fordulatára („vagy egyébként munkaköre ellátására egészségi okból való alkalmatlansága esetén annak időtartamára”), valamint az ehhez szorosan kapcsolódó, ezzel együtt hatályba lépett Mt. 146. § (2) bekezdés második mondatának utolsó fordulatára („vagy egyébként munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan”) az Alaptörvénybe ütközik. Az indítvány abból indul ki, hogy amennyiben az alaptörvényellenes jogszabályi rendelkezéseket az Alkotmánybíróság megsemmisíti, akkor a kezdeményező bíróság az állásidőre járó díjazás iránti igényről a korábbi precedensértékű kúriai határozatnak megfelelően dönthet.
- [16] 3.2. A kezdeményezés egyrészt arról szól, hogy a fentiek szerint értelmezett szabályozási környezetben a támadott, az egészségügyi alkalmatlanságra utaló szövegrészek törvénybe iktatásával az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség és ugyanezen cikk (2) bekezdése szerinti diszkriminációtilalom sérül.
- [17] A bíróság álláspontja szerint a támadott jogszabályhelyben szereplő „keresőképtelen” és az „egészségi okból a munkakör ellátására alkalmatlan” fordulat lényegesen különböző helyzetű munkavállalói csoportokat jelöl, és a két csoport lényegesen eltérő helyzetét a 2023. január 1. napjától hatályos szabályozás nem veszi figyelembe.

- [18] A bírói kezdeményezés az érvelése alátámasztása körében részletesen foglalkozik a keresőképtelenség fogalmával a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 44. §-a és 55. § (2) bekezdése alapján. A bíróság szerint a keresőképtelenség egy állapot, ami az általános élettapasztalat szerint rövidebb vagy hosszabb, de mégis belátható időn belül megszűnik, és a munkavállaló újra képes lesz a munkaköri feladatai ellátására.
- [19] Az indítvány foglalkozik azzal is, hogy a keresőképes munkavállaló munkakör ellátására való egészségi alkalmasságának megítélése orvosi szakkérdés, és ennek vizsgálata és véleményezése szabályait az R. miként tartalmazza. Eszerint a „nem alkalmas” véleményezésnél nem kerül sor újabb vizsgálatra, a munkavállaló egészségi állapota kialakulnak tekinthető, és nem várható az, hogy a munkaköre ellátására belátható időn belül újra alkalmassá válik.
- [20] Az indítványozó bíróság álláspontja az, hogy a „keresőképtelenség” és a „munkakör ellátására való egészségi alkalmatlanság” fordulat nem ugyanolyan állapotot jelöl. Míg a keresőképtelen munkavállaló a munkaköri feladatai ellátására átmenetileg alkalmatlan, addig a keresőképes, de egészségi okból „nem alkalmas” munkavállaló alkalmatlansága belátható időn belül nem fog változni, azaz ő nem ideiglenesen, hanem tartósan – és sokszor véglegesen – alkalmatlan a munkaköre betöltésére. Az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pontja a mentesülést a keresőképtelenség, illetve az egészségi okból való alkalmatlanság „időtartamára” biztosítja. Az időtartam kifejezés meghatározott hosszúságú időt jelent. Az Ebtv. rendelkezései szerint a keresőképtelenség olyan állapot, amelynek időtartama meghatározható hosszúságú. Az egészségi okból való alkalmatlanság esetén ez nem így van, mert belátható időn belül nem lesz javulás, tehát az alkalmatlanság időtartamának hosszúsága itt nem meghatározható.
- [21] Az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pont második fordulata mindezek ellenére azonosan kezeli a fentiek szerint lényegesen eltérő helyzetben lévő munkavállalói csoportokat, és úgy mentesíti mindkét csoportot (a keresőképtelen munkavállalókat, illetve a keresőképes, de a munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan munkavállalókat) a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettség teljesítése alól, hogy nem veszi figyelembe az eltérő helyzetüket, vagyis azt, hogy az előbbieknél alkalmatlansága átmeneti, az utóbbiaknál azonban az alkalmatlanság tartós vagy végleges.
- [22] Az indítvánnyal támadott szabályozás a kezdeményezés szerint a munkakör ellátására egészségi okból alkalmatlan munkavállalók számára hátrányosabb, mint a keresőképtelen munkavállalók számára, hiszen míg a keresőképtelenség alatt a munkavállalónak főszabály szerint táppénz jár, az egészségi okból alkalmatlan munkavállaló ilyen juttatásra nem jogosult, mert ő már keresőképes. Emellett az alkalmatlansága megállapítását követően a munkavállaló biztosítási jogviszonya is szünetel [a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 16. § c) pont], ami további hátrányt jelent számára, szemben a keresőképtelen munkavállalókkal, akiknek a biztosítási jogviszonya továbbra is fennáll. Az, hogy az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pont második fordulata a keresőképtelenség mellé az egészségi okból való alkalmatlanságot is beemelte, azt eredményezi, hogy a munkáltatónak nem kell foglalkoztatnia az alkalmatlan munkavállalót, és emiatt sem munkabért, sem állásidőre járó juttatást nem kell fizetnie neki. További hátrányt jelent, hogy a munkaviszony fennállása miatt az alkalmatlan munkavállaló elesik azokról a szociális juttatásokról is, amelyek ebben a nehéz időszakban a megélhetését segítenék.
- [23] Az indítvány utal a Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma előtt M.70.813/2022. számon folyamatban lévő munkaügyi perre és a hasonló tényállása mellett keletkezett, Mfv.VIII.10.090/2023/7. számú precedensértékű kúriai határozatra (BH2024.16.) is, ahol a munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan munkavállalót a munkáltató nem foglalkoztatta, munkabért vagy állásidőre járó juttatást nem fizetett részére, de a munkaviszonyt fenntartotta. Emiatt a munkavállaló megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmét a kormányhivatal elutasította, arra hivatkozással, hogy keresőtevékenységre irányuló jogviszonyban áll.
- [24] Az indítvány szerint az Mt. korábbi szabályozása alapján, ha a munkavállaló a munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlanná vált, akkor a munkáltatónak meg kellett vizsgálnia, hogy van-e lehetősége őt más munkakörben foglalkoztatni, és ha igen, akkor felajánlotta ezt a másik munkakört számára. Ha a más munkakörben történő foglalkoztatásra nem volt lehetőség, akkor a Kúria precedensértékű határozata alapján a munkáltatónak a munkavállaló munkaviszonyát meg kellett szüntetnie, vagy ha a munkaviszonyt fenntartotta, akkor az állásidőre járó távolléti díjat meg kellett fizetnie részére (EBH2017. M.16.).
- [25] Ez azonban – a kezdeményezés szerint – 2023. január 1. napjával megváltozott, amikor a jogalkotó az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pontjába a keresőképtelenség mellé beemelte az egészségi okból való alkalmatlanságot is.
- [26] A kezdeményezés szerint az Alkotmánybíróság gyakorlatából az következik, hogy a „[n]emcsak az azonos helyzetű személyek közötti különbségtétel, hanem a különböző helyzetű személyek azonos kezelése kapcsán is megállapítható a hátrányos megkülönböztetés megvalósulása. Az Alkotmánybíróság rögzítette: az állam joga

- s egyben bizonyos körben kötelezettsége is –, hogy a jogalkotás során figyelembe vegye az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket. Ez a megállapítás további alkotmányos követelményt is magában foglal. A jogalkotónak az eltérő élethelyzetek azon mozzanataira figyelemmel kell szabályoznia, amelyek figyelmen kívül hagyása az emberi méltósághoz való jogot sértő – tehát alaptörvény-ellenes – megkülönböztetésre vezetne. Hátrányos megkülönböztetést jelent az, ha az adott szabályozási koncepció alkotmányossági szempontból lényegesen eltérő helyzetben lévő csoportokra azonosan vonatkozik, vagyis e körülményt figyelmen kívül hagyja. Alaptörvény-ellenes, ha az ilyen hátrányokozásnak nem ismerhető fel a tárgyilagos mérlegelés szerint való észszerű indoka {8/2023. (VI. 20.) AB határozat, Indokolás [35], 17/2014. (V. 30.) AB határozat}.” A kezdeményezés szerint ugyanezen határozat indokolásának [34] bekezdésében az Alkotmánybíróság „emlékeztet arra, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése jellemzően olyan tulajdonságokat nevesít, amelyek a társadalom sérülékeny, személyben rejlő tulajdonság mentén elkülöníthető csoportjait öleli át {lásd például: 9/2019. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [61]}. Az Alkotmánybíróság korábban már azt is rögzítette, hogy az egyén megváltoztathatatlanság (saját elhatározásától nem függő, többnyire eleve adott) tulajdonságain alapuló megkülönböztetés általában tilos, mely csak kivételesen, rendkívül szigorú vizsgálat eredményeként igazolható {42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [41]}” (az indítvány [38] bekezdése). A bíróság álláspontja szerint a 2023. január 1-jétől hatályos Mt. 55. § (1) bekezdés a) pont második fordulata, valamint az Mt. 146. § (2) bekezdés második mondatának utolsó fordulata az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését sértő, XV. cikk (2) bekezdése szerinti „egyéb helyzettel” (egészségi okból való alkalmatlansággal) összefüggő hátrányos megkülönböztetésnek minősül.
- [27] A kezdeményezés utal az új szabályt megállapító, az egyes foglalkoztatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2022. évi LXXIV. törvény 116. § (1) bekezdéséhez fűzött miniszteri indokolásra.
- [28] Eszerint „[a] módosítás kiegészíti a munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettség alóli mentesülés eseteit. A bírói jogalkalmazói gyakorlatra tekintettel a módosítás rögzíti az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pontjában a keresőképtelenségen kívül azt az esetkört is, amikor a munkavállaló egyébként a munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan. Az alkalmasság orvosi vizsgálata és véleményezése tekintetében különösen a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet szabályait kell figyelembe venni. [Mt. 55. § (1) bekezdés a) pontja]”
- [29] A kezdeményezés rögzíti, hogy az indokolásban foglaltak nem tekinthetők tárgyilagos mérlegelésen alapuló észszerű indoknak, hiszen a Kúria EBH2017.M.16. számú döntése kimondta, hogy ha a keresőképes munkavállaló más munkakörben történő foglalkoztatására nincs lehetőség, akkor a munkáltatónak a munkaviszonyt meg kell szüntetnie, vagy ha a munkaviszonyt fenntartja, akkor az állásidőre járó távolléti díjat meg kell fizetnie a munkavállaló részére. A Kúria szerint tehát a keresőképes, de egészségi okból alkalmatlan munkavállalónak továbbra is a munkáltatója rendelkezésére kellett állnia, a munkáltatót pedig foglalkoztatási kötelezettség terhelte, bár nem az eredeti munkakörben.
- [30] Mivel a kezdeményezés szerint az új szabály miniszteri indokolása a bírói jogalkalmazói gyakorlat mellett más okot nem jelölt meg, így a 2023. január 1-jétől hatályos szabályozásnak nem állapítható meg a tárgyilagos mérlegelésen alapuló észszerű indoka a bírói kezdeményezés szerint, ezért az önkényes.
- [31] A kezdeményezés idézi az Alaptörvény XV. cikk (4) és (5) bekezdését is.
- [32] 3.3. Az indítvány, a fenti érvelésen túl, másrészt felhívja az Alaptörvény XIX. cikk (1) és (2) bekezdését is (vagyis Magyarország törekvését a szociális biztonság nyújtására és a szociális biztonság intézkedések rendszerével való megvalósításáról szóló szabályt).
- [33] Az indítvány szerint a 2022. december 31-éig hatályos szabályozás alapján a jelen kezdeményezés alapjául szolgáló ügy tényállásához hasonló ügyben (a munkavállaló a munkaszerződés szerinti munkakörben egészségi alkalmatlanság miatt nem foglalkoztatható, de nem keresőképtelen, és a munkáltató fenntartja a munkaviszonyt) született precedensértékű határozat (EBH2017. M.16.) szerint a munkáltató vagy másik munkakörben foglalkoztatta az egészségi okból alkalmatlan munkavállalóját, vagy ha nem, akkor állásidőre járó juttatást fizetett részére, vagy pedig felmondással megszüntette a munkaviszonyt a felmondási időre járó munkabér és egyéb anyagi juttatások, az időarányos szabadság megváltása és a végkielégítés megfizetése mellett. Ez összhangban volt az Alaptörvény XV. cikk (4)–(5) bekezdésében rögzített, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkóztatás védelmére vonatkozó államcélokkal, valamint az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése szerinti szociális biztonság megteremtésére vonatkozó államcélal. A 2023. január 1-jétől hatályos szabályozás azonban nem teljesíti ezeket az alkotmányos államcélakat, hanem azzal éppen ellentétes hatású, mivel az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pont második és 146. § (2) bekezdés második mondatának utolsó fordulata oda vezet, hogy a munkáltató sem távolléti díjat, sem munkabért, sem pedig társadalombiztosítási járulékot nem fizet a munkavállaló után, így számára sokkal kedvezőbb a munkaviszony fenntartása, mint a munkaviszony megszüntetése,

amikor végkielégítést kellene fizetnie. A keresőképes munkavállaló sem munkaviszonyból származó jövedelmet, sem táppénzt nem kap, továbbá a társadalombiztosítási jogviszonya is szünetel.

- [34] Az indítvány utal arra, hogy a munkajogi irodalom a végkielégítés jogi természetét illetően annak ideiglenes jövedelempótló, „szociális” jellegét hangsúlyozza, aminek egyik célja a munkáját elvesztett munkavállaló megélhetésének átmeneti biztosítása. Azonban a felmondás a hatályos szabályok szerint csupán joga, és nem kötelezettsége a munkáltatónak, és mivel az új szabályozás alapján már nem jelent terhet az alkalmatlan munkavállaló munkaviszonyának fenntartása, így az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pont második mondata alkalmas a végkielégítés szabályainak megkerülésére is. A rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettség alól mentesített munkavállaló saját maga ugyan dönthet a munkaviszony megszüntetése mellett, azonban ekkor elesik a végkielégítéstől, és felmentési idő sem jár neki. Így tehát bár a támadott szabályozás a végkielégítéshez és felmondási időhöz való jogot nem szünteti meg, de valójában megakadályozza annak realizálását. Sérül továbbá az egészségi okból alkalmatlan munkavállaló szociális biztonsága azáltal is, hogy a keresete elvesztése mellett el van zárva az olyan szociális juttatások igénybevételétől (pl. álláskeresők számára járó juttatás, rokkantsági ellátás, megváltozott munkaképességű személyek ellátása), amelyeknél a fennálló munkaviszony kizáró okot jelent. Az alaptörvény-ellenes szabályozás oda vezet, hogy a munkaviszonyban bekövetkező változásnak, a munkavállaló munkakör ellátására való egészségi alkalmassága megszűnésének kockázatát egyedül a gyengébb fél, a munkavállaló viseli anélkül, hogy ennek észszerű indoka megállapítható lenne.
- [35] Az indítványozó utalt az osztrák munkajogra és az egyes jogállási törvények szabályozási megoldásaira hazánkban. Utóbbiak között idézte a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvényt, a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvényt, a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvényt, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényt, a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 1992. évi CLXIV. törvényt, az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvényt, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvényt. Ezek közös jellemzője, hogy kifejezetten rendelkeznek a más munkakör-felajánlási kötelezettségről, illetve a munkáltatói felmentés kötelezettségéről a foglalkoztatott egészségi alkalmatlanságának esetére.
- [36] Az indítvány összefoglalása szerint a támadott szabályok védett tulajdonságon alapuló hátrányos megkülönböztetést valósítanak meg, mivel alkotmányossági szempontból lényegesen eltérő helyzetben lévő csoportokra azonosan vonatkoznak, és a hátrányokozásnak nem azonosítható a tárgyilagos mérlegelésen alapuló észszerű indoka. A bírói kezdeményezéssel érintett szabályozás továbbá ellentétes az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkóztatás védelmére, illetve a szociális biztonság megteremtésére irányuló államcéllokkal is.

- [37] 3.4. Az Alkotmánybíróság az indítványt a tartalma szerint bírálta el.

II.

- [38] 1. Az Alaptörvénynek az indítványban hivatkozott és más érintett rendelkezései:

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

[...]

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

„XVII. cikk (3) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.”

„XIX. cikk (1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyesség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézkedések és intézkedések rendszerével valósítja meg.”

[39] 2. Az Mt. indítvánnyal támadott és egyes más rendelkezései:

„51. § (1) A munkáltató köteles a munkavállalót a munkaszerződés és a munkaviszonyra vonatkozó szabályok szerint foglalkoztatni.

(2) A munkáltató köteles a munkavállaló részére

a) a munkaviszony teljesítésével felmerült szükséges és indokolt költséget megtéríteni,

b) a munkavégzéshez szükséges feltételeket – eltérő megállapodás hiányában – biztosítani.

(3) A munkavállalót csak olyan munkára lehet alkalmazni, amely testi alkatára, fejlettségére, egészségi állapotára tekintettel rá hátrányos következményekkel nem járhat. A munkáltató a munkavállaló egészségi állapotának változására tekintettel köteles a munkafeltételeket, a munkaidő-beosztást – a 6. §-ban foglaltak figyelembevételével – megfelelően módosítani.

(4) A munkáltató biztosítja az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit. Jogszabályban meghatározott esetben, illetve ha a munkáltató elrendeli, a munkába lépést megelőzően és a munkaviszony fennállása alatt rendszeres időközönként a munkáltató ingyenesen köteles biztosítani a munkavállaló munkaköri alkalmassági vizsgálatát.

(5) A fogyatékosággal élő személy foglalkoztatása során gondoskodni kell az ésszerű alkalmazkodás feltételeinek biztosításáról.”

„52. § (1) A munkavállaló köteles

a) a munkáltató által előírt helyen és időben munkára képes állapotban megjelenni,

b) munkaideje alatt – munkavégzés céljából, munkára képes állapotban – a munkáltató rendelkezésére állni, [...]”

„55. § (1) A munkavállaló mentesül rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól

a) keresőképtelensége időtartamára, vagy egyébként munkaköre ellátására egészségi okból való alkalmatlansága esetén annak időtartamára, [...]”

„146. § (1) A munkavállalót távolléti díj illeti meg

[...]

b) az 55. § (1) bekezdés c)–g), j) és m) pontjában meghatározott esetben,

[...]

(2) Az (1) bekezdés d) pontjától eltérően, ha a munkavállaló a munkaszüneti napon keresőképtelen, részére a távolléti díj hetven százaléka jár. Nem illeti meg távolléti díj, ha a keresőképtelenségére tekintettel táppénzben vagy baleseti táppénzben részesül, vagy egyébként munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan.”

„147. § (1) A munkavállalót, ha a munkáltató foglalkoztatási kötelezettségének nem tesz eleget (állásidő) – az elháríthatatlan külső okot kivéve – alpbér illeti meg.”

III.

[40] Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta, hogy a bírói indítvány megfelel-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 25. §-ában, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában, továbbá 52. § (4)–(6) bekezdésében foglaltakból következő formai és tartalmi követelményeknek.

[41] 1. Az indítványozó bíróság az Abtv. 25. § (1) bekezdésére alapította kérelmét, amely az Mt. két rendelkezése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányult. Az Alkotmánybíróság erre figyelemmel vizsgálta, hogy az indítvány a határozott kérelem feltételeinek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pont] eleget tesz-e.

[42] Az indítványozó bíróság megjelölte azt a törvényi rendelkezést [Abtv. 25. § (1) bekezdés], amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Előadta az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], valamint az indítványozó bíróság megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit: az Alaptörvény XV. cikk (1), (2), (4) és (5) bekezdése, XIX. cikk (1) és (2) bekezdése [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].

- [43] Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy a bírói indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont], az ugyanis az Abtv. 41. § (1) bekezdésében a kifogásolt jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányul.
- [44] 2. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése értelmében az egyedi normakontroll eljárásnak további két – egymással összefüggő – feltétele, hogy a bírói kezdeményezés ténybeli alapja a bíró előtt folyamatban lévő egyedi ügy legyen, és a kezdeményezésnek ebben az ügyben alkalmazandó jogszabály vizsgálatára kell irányulnia {3112/2014. (IV. 17.) AB végzés, Indokolás [3]; 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében ugyanis a bírói kezdeményezés mint normakontroll egyedi vagy konkrét jellege az absztrakt utólagos normakontrollhoz képest annyiban szűkebb, hogy az indítványozó bíró csak az ügyben alkalmazott jogszabályt támadhatja meg, és részletesen meg kell indokolnia, hogy az adott ügyben valóban szükséges alkalmaznia a támadott jogi normát. Csak ezzel biztosítható ugyanis a kezdeményezés egyedi – konkrét – normakontroll jellege. Amennyiben a bírói kezdeményezés olyan jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést támad meg az Alkotmánybíróság előtt, mely az előtte folyamatban lévő (az Alkotmánybírósághoz fordulás miatt felfüggesztésre került) üggyel nem áll összefüggésben, annak elbírálása során nyilvánvalóan nem kerül alkalmazásra, akkor érdemi alkotmányossági vizsgálatnak nincs helye [...]” {3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [45] Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel a bírói indítvánnyal összefüggésben megállapítja, hogy a bírói kezdeményezés alapját képező per tárgyához tartozó, idevágó, lényeges jogkérdés a perben érvényesített igényrel kapcsolatban az Mt. támadott rendelkezéseinek értelmezése és alkalmazása.
- [46] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó bíróság előtt olyan egyedi ügy van folyamatban, amelyben az általa támadott rendelkezéseket az ügy elbírálásához alkalmaznia, értelmeznie kell, az ügy ezekkel szoros kapcsolatban áll.
- [47] 3. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében az indítványnak indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [48] Az indítvány az Alaptörvény több rendelkezésére is hivatkozik, mint amelyeknek a sérelme megvalósul. Ezek közül az Alaptörvény XV. cikk (4) és (5) bekezdését illetően azonban önálló és alkotmányossági szempontból értékelhető indokolást nem adott elő az indítvány, vagyis nem fejtette ki, hogy az adott alaptörvényi rendelkezések (az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulásának külön intézkedésekkel segítése, valamint a családok, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők védelme) miért és mennyiben van közvetlen kapcsolatban az Mt. két támadott szövegrészével, ezeket mennyiben sértik a törvényi rendelkezések. Ezen hiányosság miatt az Alkotmánybíróság nem foglalkozhatott érdemben a XV. cikk (4) és (5) bekezdésére vonatkozó indítványi elemekkel.
- [49] Fentiekből következően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése és XIX. cikk (1)–(2) bekezdése állított sérelmét vizsgálhatta érdemben. Az indítvány azt az alkotmányjogi jelentőségű kérdést veti fel, hogy ha a támadott rendelkezések különböző csoportba tartozó személyeket azonos módon kezelnek, ezzel az egy adott munkakör ellátására egészségi okból alkalmatlanná vált munkavállalók hátrányos helyzetbe kerülnek-e, és ennek a megkülönböztetésnek van-e észszerű indoka, illetve ezáltal sérül-e az érintett munkavállalók valamely alapjoga.

IV.

- [50] A bírói kezdeményezés az alábbiak szerint részben megalapozott.
- [51] 1. Az Alkotmánybíróságnak azt a kérdést kellett megválaszolnia, hogy az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pontjának és 146. § (2) bekezdése támadott szövegrészei sértik-e az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését, illetve XIX. cikk (1) és (2) bekezdését. Az Alkotmánybíróság ehhez elsőként az Mt. szabályozási rendszerét és alkotmányos összefüggéseit, majd az Alaptörvény XV. cikkével és XIX. cikkével összefüggő alkotmánybírósági gyakorlatot vette számba, és végül ezeknek az adott ügyben való alkalmazhatóságát vizsgálta.
- [52] 1.1. Az Alkotmánybíróság elsőként áttekintette az Mt. bírói indítvánnyal támadott, jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezését, illetve a vonatkozó rendelkezések jogszabályi környezetét. Ez elengedhetetlen bírói kezdeményezésnél, egyedi normakontroll eljárásban.

- [53] A munkaviszonyból származó alapvető kötelezettségek körében rögzíteni kell, hogy a munkaviszony tartalmát az abból származó jogok és köteleességek alkotják. Ahhoz, hogy a munkaviszony betöltse a rendeltetését, a jogok és a kötelezettségek folyamatos és zavarmentes teljesítése szükséges. A munkaviszonynál a jogviszony alapvető sajátosságai – a jogviszony tartós, bizalmi jellege, a felek alá-fölérendeltsége, a munkaviszony szociális rendeltetése, valamint a felek személyhez fűződő jogainak védelme – következtében a munkáltató oldalán általánosságban többletkötelezettségek jelentkeznek.
- [54] A munkaviszonyból származó jogok és kötelezettségek tételes felsorolása nem lehetséges, az Mt. VIII. fejezet 29. címe az alapvető kötelezettségeket nevesíti. A kötelezettségekkel szemben a másik fél oldalán jellemzően jogosultságok jelennek meg (vagyis, ami az egyik félnek kötelezettség, az egyben a másik oldalon a jogosult által kikényszeríthető jogot jelent).
- [55] A munkaviszonyból eredő jogokat és kötelezettségeket nem csupán az Mt. VIII. fejezete szabályozza a munkaszerződés teljesítése körében, hanem lehetnek jogok és kötelezettségek az általános magatartási követelmények között is (I. fejezet, 4. cím) vagy az Mt. más fejezeteiben [pl. a munka díjazásának kötelezettségére vonatkozó szabályok külön, a XII. fejezetben találhatóak, ezek között szerepel az Mt. 147. § (1) bekezdése, amely 2023. január 1-jétől módosult].
- [56] Ezenkívül az Mt. mellett munkaviszonyra vonatkozó más szabályok, munkáltatói szabályzatok, a felek megállapodása, munkáltatói utasítások, valamint az adott munkakörhöz kapcsolódó írott vagy íratlan szakmai, hivatásrendi normák is meghatározhatnak jogokat és kötelezettségeket. Rendszerint megkülönböztethetők a munkaviszonyból származó fő- és mellékkötelezettségek, e felosztás azonban viszonylagos, hiszen egy adott munkaviszony tekintetében bármely kötelezettség minősülhet lényegesnek.
- [57] Különös jelentősége van továbbá az általános magatartási szabályoknak – így pl. az adott helyzetben általában elvárható magatartás, a jóhiszemű és a tisztességes eljárás elvének, a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének, valamint az együttműködési kötelezettségnek –, melyek egyéb, külön nevesített kötelezettség hiányában is iránymutatást adhatnak a felek számára a munkaviszony teljesítése során tanúsítandó magatartás tekintetében.
- [58] Az Mt. 1. §-a a következőképpen nyilvánítja ki a törvényi szabályozás célját: „E törvény a tisztességes foglalkoztatás alapvető szabályait állapítja meg a vállalkozás és a munkavállalás szabadságának elve szerint, tekintettel a munkáltató és a munkavállaló gazdasági és szociális érdekeire.” A munkavállaló szociális érdekeinek megjelenítése a törvény számos rendelkezésében közvetlenül is megjelenik pl. munkaidőszabályok, szülői szabadság, keresőképtelenség alatti felmondási védelem. Az Mt. rendelkezéseihez is kapcsolódóan, azokhoz illeszkedve kerültek meghatározásra más törvényekben és egyéb jogszabályokban a munkavédelem, a társadalombiztosítás szabályai. A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvényt (a továbbiakban: Mvtv.) azért alkotta meg az Országgyűlés, hogy „az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi, tárgyi és szervezeti feltételeit a szervezeten munkát végzők egészségének, munkavégző képességének megóvása és a munkakörülmények humanizálása érdekében” meghatározza az állam, a munkáltatók és a munkavállalók feladatait, jogait és köteleseit. Az Mvtv. alapján került kiadásra az R., amely biztosítja a munkába állás előtti, a foglalkoztatás ideje alatti rendszeres és soron kívüli orvosi vizsgálatokat egy-egy adott munkakör betöltésére való egészségi alkalmasságot illetően. A Tbj.-t azért alkotta meg az Országgyűlés, hogy „az egyéni felelősség és a társadalmi szolidaritás elveinek megfelelően szabályozza a társadalombiztosítás keretében létrejövő jogviszonyokat, meghatározza a foglalkoztatók és a biztosítottak biztosítási jogviszonnyal kapcsolatos kötelezettségét, a foglalkoztatók és biztosítottak fizetési kötelezettségét és ennek közteherviselésnek megfelelő teljesítését, valamint a társadalombiztosítási ellátások körét.” A Tbj. a társadalombiztosítási ellátások között nevesíti az egészségbiztosítási és nyugdíjbiztosítási ellátásokat. Ezek részletes szabályait (jogosultságok, feltételek) további törvények határozzák meg, ugyanakkor a Tbj. az, amely a biztosítási jogviszony lényegi szabályait tartalmazza. Utóbbiak szerint a munkaviszonyban álló személyek biztosítottak minősülnek. Ugyanakkor arról is rendelkezik, hogy az Mt. által is szabályozott bizonyos élethelyzetekben (fizetés nélküli szabadság; munkavégzési kötelezettség alóli mentesítés ideje alatt, kivéve, ha a munkavégzés alóli mentesítés idejére a munkaviszonyra vonatkozó szabály szerint átlagkereset jár stb.) a biztosítás szünetel. Ez a szünetelés azzal járhat, hogy az érintett munkavállaló elesik egyes társadalombiztosítási ellátásoktól.
- [59] 1.2. Magyarország jogrendszerének az alapja az Alaptörvény [Alaptörvény R] cikk]. Már a Nemzeti hitvallás kinyilvánítja a munka jelentőségét: „Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.” Az Alaptörvény további részeiben a „munka” több helyen is megjelenik. Ezek közül kiemelhető az ALAPVETÉS M) cikk (1) bekezdése, mely szerint „Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.” A SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG XII. cikk a kö-

vetkezőket rendeli: „(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarodásához. (2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.” Ugyanitt a XVII. cikk négy bekezdésben foglalkozik a munkavállalókkal és munkáltatókkal. A XVII. cikk (3) bekezdése a következőképpen deklarálja a munkavállalói alapjogot: „Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.”

- [60] Az egyes törvényekben meghatározott magatartási szabályok (jogok és kötelezettségek) mögött nem feltétlenül, és nem is közvetlenül jelennek meg alaptörvényi rendelkezések. Az Alaptörvény védelme körében, az egyes jogszabályi rendelkezések értelmezésekor azonban jelentősége van annak, hogy jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel [Alaptörvény T) cikk (3) bekezdés], továbbá annak, hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik (Alaptörvény 28. cikk).
- [61] 1.3. Az Mt. két támadott rendelkezése közül az egyik az Mt. VIII. fejezete „A munkaszerződés teljesítése” cím alatt, a „Mentesülés a munkavégzési kötelezettség alól” szabályai között szerepel, a másik az Mt. XII. fejezete „A munka díjazása” cím alatt, a „Díjazás munkavégzés hiányában” szabályai között.
- [62] Az Mt. korábban hatályos rendelkezései hasonló tartalommal rendelkeztek, de kizárólag a keresőképtelen munkavállalókra. A munkavégzési kötelezettség alóli mentesülésről rendelkező korábbi 55. § (1) bekezdése, valamint a munkavégzés hiányában történő díjazásról rendelkező 146. § nem is említette a munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan munkavállalót. Ebben az időben az ítélezési gyakorlatot a Kúria azon döntése (EBH2017.M.16.) határozta meg, amely a rendeltetésszerű joggyakorlás általános követelményére is hivatkozva vezette le a munkáltató munkadíjfizetési kötelezettségét, illetve a munkaviszony rendezésének (más munkakör felajánlása, illetve felmondás) kötelezettségét, és ebből volt levezethető – a foglalkoztatás rendezetlenségére alapított – munkavállalói azonnali hatályú felmondás jogszerűsége.
- [63] Az indítvánnyal támadott rendelkezéseket a Módtv. 116. §-a és 136. §-a vezette be 2023. január 1-jei hatállyal. A Módtv. 136. §-ához fűzött indokolás szerint, az Mt. 146. § (2) bekezdése „egyértelművé teszi az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pontjának módosításával összefüggésben azt, hogy nem illeti meg távolléti díj a munkavállalót, ha egyébként a munkakör ellátására egészségi okból alkalmatlan”. Ezt követően fordult meg a Kúria ítélezési gyakorlata. Az indítványban hivatkozott új döntések lényege, hogy az egészségi okból alkalmatlan munkavállaló munkavégzési kötelezettség alóli mentesülését úgy is kell érteni, hogy a munkáltató mentesül a foglalkoztatási kötelezettségei alól. Másrészt – az Mt. 146. § (2) bekezdés második fordulata alapján – rögzítették azt, hogy nem illeti meg távolléti díj a munkavállalót, ha munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan.
- [64] Kiemelendő, hogy a fenti módosulások mellett, nem változtak a munkáltatót terhelő általános foglalkoztatási szabályok, ideértve az Mt. 1. §-át, az általános magatartási követelményeket (Mt. 6–9. §-a), valamint a munkáltatót terhelő általános foglalkoztatási kötelezettséget is [Mt. 51. § (1) bekezdése]. Mindezek mellett a hatályos Mt. 147. § (1) bekezdése is rendelkezik arról, hogy a munkavállalót alaptörvényi jogok illeti meg, amennyiben a munkáltató a foglalkoztatási kötelezettségének nem tesz eleget.
- [65] 2. Az Alkotmánybíróság az indítványban megfogalmazott alkotmányjogi jelentőségű kérdés alapján számba vette a XV. cikk (1) és (2) bekezdéséhez kapcsolódó alkotmánybírósági gyakorlatot a törvény előtti egyenlőség és a hátrányos megkülönböztetés tekintetében, valamint az ehhez kapcsolódóan kialakított vizsgálati módokat.
- [66] 2.1. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerint a törvény előtt mindenki egyenlő, és a (2) bekezdés szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés nélkül biztosítja. A hátrányos megkülönböztetés tilalma az Alkotmánybíróság gyakorlatában nem jelenti minden megkülönböztetés tilalmát, a tilalom elsősorban az alapjogok terén tett megkülönböztetésre terjed ki. Személyek közötti, alkotmányértő hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos helyzetben lévő személyekkel vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon. A megkülönböztetés pedig akkor alkotmányellenes, ha végső soron összefügg az emberi méltósághoz való joggal, és a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka lenne, vagyis önkényes [9/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [22]].
- [67] E körben az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése jellemzően olyan tulajdonságokat nevesít, amelyek a társadalom sérülékeny, személyben rejlő tulajdonság mentén elkülöníthető

- csoportjait öleli át [lásd például: 9/2019. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [61]]. Az Alkotmánybíróság korábban már azt is rögzítette, hogy az egyén megváltoztathatatlan (saját elhatározásától nem függő, többnyire eleve adott) tulajdonságain alapuló megkülönböztetés általában tilos, mely csak kivételesen, rendkívül szigorú vizsgálat eredményeként igazolható [42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [41]].
- [68] Nemcsak az azonos helyzetű személyek közötti különbségtétel, hanem a különböző helyzetű személyek azonos kezelése kapcsán is megállapítható a hátrányos megkülönböztetés megvalósulása. Az Alkotmánybíróság rögzítette: az állam joga – és egyben bizonyos körben kötelezettsége is –, hogy a jogalkotás során figyelembe vegye az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket. Ez a megállapítás további alkotmányos követelményt is magában foglal. A jogalkotónak az eltérő élethelyzetek azon mozzanataira figyelemmel kell szabályoznia, amelyek figyelmen kívül hagyása az emberi méltósághoz való jogot sértő – tehát alaptörvény-ellenes – megkülönböztetésre vezetne. Hátrányos megkülönböztetést jelent az, ha az adott szabályozási koncepció alkotmányossági szempontból lényegesen eltérő helyzetben lévő csoportokra azonosan vonatkozik, vagyis e körülményt figyelmen kívül hagyja. Alaptörvény-ellenes, ha az ilyen hátrányokozásnak nem ismerhető fel a tárgyilagos mérlegelés szerint való észszerű indoka [lásd: 17/2014. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [44]].
- [69] A fenti megállapításokat legutóbb az Mt. 294. § (1) bekezdés g) pont gg) alpontját megsemmisítő 8/2023. (VI. 20.) AB határozat összegezte (Indokolás [33]–[35]).
- [70] 2.2. Az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése kapcsán az Alkotmánybíróság három kérdést vizsgál: „1. fennáll-e az indítványozó hátrányára eltérő elbánás, és mivel a diszkrimináció szükségképpen valamely viszonyrendszerben érvényesül, ezért azt a kérdést is vizsgálni kell, hogy az indítványozó összehasonlítható helyzetben van-e azon személyekkel szemben, akikhez képest a hátrányt állítja; 2. vizsgálni kell, hogy az indítványozó a XV. cikk alapján milyen tartalmú sérelmet állít: a törvény előtti egyenlőség megsértésére hivatkozik vagy arra, hogy valamelyik védett tulajdonságára tekintettel valamely alapjogát szükségtelenül vagy aránytalanul korlátozták; 3. végül a 2. pontbeli sérelem azonosítása határozza meg, hogy milyen módon igazolható, illetve igazolható-e a hátrányos megkülönböztetés” [12/2021. (IV.14.) AB határozat, Indokolás [60]]. A bírói kezdeményezés alapján is ennek megfelelő sorrendben vizsgálandó az, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések által sértült-e az Alaptörvény XV. cikk (1), illetve (2) bekezdése.
- [71] Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése két alkalmazási feltételt határoz meg: a különbségtétel alapvető jog tekintetében történt, és a különbségtétel alapja, oka faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet (összefoglaló néven: védett tulajdonság). A XV. cikk (2) bekezdése: „olyan élethelyzeteket ölel át, amelyekben az emberek önazonosságát, identitását meghatározó lényegi tulajdonságuk miatt előítélettel, vagy társadalmi kirekesztéssel néznek szembe. Vagyis a diszkriminációtílalom alkotmányos klauzulája elsődlegesen a társadalom személyben rejlő és tetszés szerint nem változtatható tulajdonság mentén elkülönülő csoportjainak a védelmét szolgálja” [3166/2019. (VII.10.) AB határozat, Indokolás [22]]. A védett tulajdonságok „az egyén megváltoztathatatlan tulajdonságai, amelyeket nem tud befolyásolni”, illetve amelyek „nem változtathatók tetszőlegesen” [4/2021. (I.22.) AB határozat, Indokolás [102]]. A védett tulajdonság mellett beazonosíthatónak kell lennie azon alapjognak is, amely végső soron a hátrányos megkülönböztetés által szenvedett sérelmet. A XV. cikk (2) bekezdése szerinti sérelem esetén az I. cikk (3) bekezdése szerinti vizsgálat alapján ítéltető meg, hogy az adott intézkedés (bírói döntés vagy jogszabály) érint-e valamely alapjogot, ezt az azonosított alapjogot korlátozza-e, a korlátozás más alapjog vagy alkotmányos érték védelme érdekében történt-e, a korlátozás szükséges és arányos volt-e, és hogy mindez a korlátozás az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával történt-e. Ettől eltérően, a XV. cikk (1) bekezdésének állított sérelme esetén az ún. észszerűségi vizsgálatot végzi el az Alkotmánybíróság.
- [72] 3. Az indítvány egyszerre hivatkozott a XV. cikk (1) és (2) bekezdése sérelmére. Érveket hozott fel amellet, hogy a keresőképtelen munkavállaló és az adott munkakörre egészségi okból alkalmatlan munkavállaló az egészségi állapotukból levezethető személyes jellemzőjük, a szociális helyzetük alapján eltérő csoportokba tartoznak. Érvelt amellet, hogy az eltérő tulajdonságaik ellenére a támadott jogszabályok egyenlőként kezelik őket, és hogy ebből eredően az utóbbi csoport tagjai hátrányt szenvednek el az egészségüket, biztonságukat és méltóságukat biztosító munkafeltételeket illetően. Az indítvány hivatkozott arra is, hogy az eltérő helyzetű munkavállalók azonos módon való kezelése, az ebből eredő hátrányok észszerű okkal nem magyarázhatók.
- [73] 3.1. Az Alkotmánybíróság – az indítvánnyal egyezően – megállapította, hogy a támadott jogszabályok egyenlően kezelik a keresőképtelen és az adott munkakör ellátására egészségi okból alkalmatlan munkavállalókat. Az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pontja mindkét csoportot mentesíti a rendelkezésre állási és munkavégzési kötele-

zettség alól. Az Mt. 146. § (2) bekezdés második fordulata mindkét csoport tekintetében úgy rendelkezik, hogy őket távolléti díj nem illeti meg: „Nem illeti meg távolléti díj, ha keresőképtelenségére tekintettel táppénzben vagy baleseti táppénzben részesül, vagy egyébként munkaköre ellátására egészségi okból alkalmatlan.”

- [74] Az indítvány helyesen mutatja be azt, hogy eme két munkavállalói csoport az egészségi állapotának a jellege és az ehhez kapcsolódó szociális helyzete, valamint a munkajogi jogviszonyból eredő egyéb jogai és kötelezettségei tekintetében lényegesen különböznek egymástól. A 146. § (2) bekezdésének szövege is nyilvánvalóvá teszi, hogy a keresőképtelen munkavállaló azért nem részesülhet távolléti díjban, mert ő a betegállománya alatt társadalombiztosítási ellátásban részesül. Ezen munkavállalóval szemben az adott munkakör ellátására egészségi okból nem alkalmas munkavállaló semmilyen társadalombiztosítási ellátásra nem jogosult. Ezen túlmenően az ilyen munkavállaló – az Mt. 146. § (2) bekezdés utolsó fordulatára figyelemmel – a Tbj. 16. § c) pontja szerint már biztosítottak sem minősül. Ez azt jelenti, hogy elveszti az egészségbiztosítási ellátásokra való jogosultságát is. Ugyanakkor – a munkaviszonya fennállására figyelemmel – az egyéb társadalombiztosítási ellátásokra vagy szociális ellátásokra való jogosultsága sem nyílhat meg. Az indítvány részletesen bemutatja, hogy az adott munkakör ellátására egészségi okból alkalmatlan munkavállaló a társadalombiztosítási ellátások tekintetében, valamint a munkaviszonyból eredő általános jogosultságait illetően milyen hátrányokat szenved el. Utóbbiak közé tartozik az is, hogy a társadalombiztosítási ellátásokra való jogosultsága csak a munkaviszony megszüntetése esetén nyílhat meg. Amennyiben azonban a munkaviszony megszüntetését egy felmondással ő maga kezdeményezi, akkor elesik egy hosszabb munkaviszony alapján őt az Mt. szerint megillető végkielégítés összegétől. Nyilvánvaló az is, hogy a munkavállalónak az nem áll hatalmában, hogy a fennálló munkaviszonyát az ellátandó vagy ellátható munkakör tekintetében egyoldalúan módosítsa, vagy ezt érvényesítse a munkáltatóval szemben. Az Mt. ilyen jellegű jogosultságról kifejezetten nem rendelkezik. A Kúria által kialakított ítélkezési gyakorlatból az is következik, hogy az ilyen munkavállaló a – lényegében ellehetetlenült – munkaviszonya azonnali hatályú felmondásától sem remélheti azt, hogy egy tartósan fennálló munkaviszony alapján az őt megillető végkielégítéshez hozzájuthat.
- [75] Az Alkotmánybíróság a vizsgálata körébe vonta az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdését: „Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekre.” Ez olyan követelményt támaszt a munkaviszony szabályozását illetően, hogy abban az emberi méltóság és a munka összekapcsoltságát is meg kell jeleníteni. Ahogyan a Nemzeti hitvallás kinyilvánítja, hogy „minden ember becsületének alapja a munka”, úgy a törvényi rendelkezéseknek is a munkavállalói jog e lényegi tartalmát tiszteletben tartva kell rendelkeznie a munkaviszonyból származó jogok és kötelezettségek tekintetében. A munkajogviszony egy alá-fölérendeltségi jogviszony. Olyan jogviszony, ahol a munkáltatónak hatalmában áll a munkaszervezet kialakítása, átalakítása, a munka olyan megszervezése, amely egyszerre biztosítja a vállalkozása szabadságát és a munkavállalói jogok tiszteletben tartását. Ez a munkáltatóra nagyobb felelősséget ró, amely nem csupán a jogszabályi rendelkezésekben, hanem egy adott munkaviszonyon belül is érvényesülést követel. Elég itt csupán az Mt. 6. § (3) bekezdésére utalni, amely szerint „[a] munkáltató a munkavállaló érdekeit a méltányos mérlegelés alapján köteles figyelembe venni, a teljesítés módjának egyoldalú meghatározása a munkavállalónak aránytalan sérelmet nem okozhat.”
- [76] A fentiekből következően a jelen ügyben az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése, valamint XVII. cikk (3) bekezdése alapján kellett vizsgálnia azt, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések összhangban állnak-e az Alaptörvénnyel.
- [77] 3.2. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján vizsgálta az Mt. 55. § (1) bekezdését. Ennek a rendelkezésnek a lényege, hogy mentesíti „a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének a teljesítése alól” a keresőképtelen és az adott munkakör ellátására egészségi okból alkalmatlan munkavállalót. A két munkavállalói csoport azonos tulajdonsággal rendelkezik abban a tekintetben, hogy egészségi állapotuk miatt nem tudják ellátni a munkakörükből eredő munkafadataikat. Ebből következően a konkrét munkakörükhöz kapcsolt munkavégzési kötelezettségük, illetve annak lehetetlensége tekintetében azonos helyzetben vannak. Ebben a viszonylatban azonos a rájuk vonatkozó szabályozás. Önmagában ebből a rendelkezésből nem származik hátránya az adott munkakör ellátására alkalmatlanná nyilvánított munkavállalónak, sőt ez megerősíti abban, hogy a konkrét munkavégzés hiánya nem minősíthető kötelezettségzegésnek az ő részéről.
- [78] Az Alkotmánybíróság ezen jogszabályi rendelkezés tekintetében nem állapíthatta meg az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének sérelmét. Ezért az indítványt ebben a körben elutasította.
- [79] 3.3. Az Alkotmánybíróság vizsgálta az Mt. 146. § (2) bekezdés utolsó fordulatának az Alaptörvénnyel való összhangját is. Ennek a rendelkezésnek a lényege, hogy sem a keresőképtelen munkavállaló, sem a munkaköre el-

látására egészségi okból alkalmatlan munkavállaló nem jogosult távolléti díjra. Ebben a tekintetben azonban a két munkavállalói csoport nem tekinthető azonosnak. A keresőképtelen munkavállaló ugyanis társadalombiztosítási ellátásban részesül, ezzel szemben az egészségi okból a munkaköre ellátására alkalmatlanná nyilvánított munkavállaló ilyen ellátásra nem jogosult. Sőt éppen e rendelkezés idézi elő azt a hátrányt, hogy a biztosítási jogviszonyától is megfosztatik. Ezen túlmenően e rendelkezés zárja el attól, hogy az ő tekintetében alkalmazható legyen az Mt. 147. § (1) bekezdése. E szerint „[a] munkavállalót, ha a munkáltató foglalkoztatási kötelezettségének nem tesz eleget (állásidő) – az elháríthatatlan külső okot kivéve – alapbér illeti meg.” A korábban kifejtettek szerint azonban – a munkáltató munkaszervezet-alkotási hatalmából eredően – a munkavállaló adott munkakör ellátására egészségi okból való alkalmatlanná válása önmagában nem jelenthet „elháríthatatlan külső okot”. A munkáltatónak ugyanis lehetőségében állna a munkavállaló olyan munkakörben való foglalkoztatása, amelynek ellátására orvosilag alkalmas, vagy ennek hiányában a munkáltatónak lehetőségében állna a munkaviszony felmondással való megszüntetése is.

- [80] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az adott rendelkezés eltérő helyzetű munkavállalók jogosultságát azonos módon szabályozza, és ezáltal az egészségi okból alkalmatlan munkavállaló többszörösen hátrányos helyzetbe kerül. Ez az ún. fordított megkülönböztetés végső soron az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdése szerinti munkavállalói jog korlátozását eredményezi.
- [81] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint vizsgálta azt, hogy a munkavállalói alapjog korlátozására milyen más alapjog vagy alkotmányos érték védelme érdekében történt. Ilyen cél azonban nem jelent meg a törvénymódosítás indoklásában, de nem is tudott fellelni ilyen célt az Alkotmánybíróság. Éppen ellenkezőleg, a IV/1.2. pontban (Indokolás [59]–[60]) kifejtettekre figyelemmel a változásnak alkotmányos indoka nem magyarázható. Ebből következően az Alkotmánybíróság már nem is vizsgálhatta a korlátozás szükségességét és arányosságát.
- [82] Az Alkotmánybíróság az Mt. 146. § (2) bekezdés utolsó fordulatát illetően azt állapította meg, hogy az sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította annak alaptörvény-ellenességét, és azt a rendelkező rész szerint – az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján – megsemmisítette.
- [83] 4. Az indítvány a támadott jogszabályi rendelkezések viszonylatában hivatkozott az Alaptörvény XIX. cikk (1) és (2) bekezdése sérelmére is. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései nem hozhatók közvetlen összefüggésbe az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pontjával. Az Mt. 146. § (2) bekezdés utolsó fordulatát illetően az Alkotmánybíróság már megállapította az alaptörvény-ellenességet, ezért ezt – a következetes gyakorlatának megfelelően – már nem vizsgálta.

V.

- [84] 1. A jelen esetben kérdés az is, hogy az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pontja kizárólag olyan tartalommal értelmezhető-e, mint ahogyan azt az indítványozó teszi. Ez azért kérdés, mert a módosítás egyike sem érintette azt az Mt. szabályt, amely a foglalkoztatási kötelezettségről szól. Amennyiben a vizsgált jogszabálynak több értelmezése is lehet, és egyben van olyan értelmezése, mely az Alaptörvénnyel összeegyeztethető, az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményben állapítja meg a jogszabály Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása alapjául szolgáló értelmezését. A jelen esetben azt lehet megállapítani, hogy az Mt. e szabálya a módosítása után is értelmezhető úgy, a munkáltató általános foglalkoztatási kötelezettsége – ezek között az is, hogy biztosítania kell az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit – változatlanul fennáll.
- [85] Ez abból következik, hogy a bírói kezdeményezésben támadott, értelmezett módosítás kétségtelenül valamely konkrét munkakör és az abban végzett konkrét feladat ellátására egészségi okból való alkalmatlansághoz tapad, amint azt a kezdeményezés is bemutatja, és nem általában a rendelkezésre állás kötelessége vagy az általános foglalkoztatási kötelezettség alóli mentesítésről szól. Más munkakörre vagy a munkakör ellátására más feltételek mellett ezek a módosított szabályok nem tartalmaznak mentesítést a munkavállaló számára, vagyis másiktól nem érintik a munkáltató általános kötelezettségeit.
- [86] Abból az általános elvből, hogy a kötelezettségekkel szemben a másik fél oldalán jellemzően jogosultságok jelennek meg (azaz, ami az egyik félnek kötelezettség, az egyben a másik oldalon a jogosult által kikényszeríthető jogot jelent), az következik, hogy valamely kötelezettség alóli mentesülésről szóló szabály csak a mentesülés terjedelméhez illeszkedő módon és ahhoz igazodó mértékben módosíthat jogosultságot. Vagyis az Mt. 55. § (1) bekezdése a munkavállaló jogát rögzíti, a munkavállaló számára ad mentesülést bizonyos kötelezettségei alól, de a munkáltatónak erre a szabályra hivatkozással közvetlenül nem lehet igénye vagy joga, hogy kötelezettségei alól mentesüljön.

- [87] Egy jogszabály alaptörvény-ellenességének vizsgálatánál az Alkotmánybíróság értelmezi a jogszabályt is. Ez minden esetben szükségszerű, mert meg kell állapítania a jogszabály hatókörét. Új jogszabálynál, amelyhez nem tapad kialakult, állandó bírói gyakorlat, az Alkotmánybíróság támaszkodhat a saját értelmezésére. A jogszabály és valamely történeti tényállás egymásra vonatkoztatása, ezzel kapcsolatban a jogszabály értelmezése elsősorban az általános hatáskörű bíróságokra tartozik; az Alkotmánybíróság a jogszabály vizsgálatánál az Alaptörvény és a jogszabály egymásra vonatkoztatását, ezzel kapcsolatban a jogszabály értelmezését végzi el.
- [88] A Módtv.-hez fűzött indokolás nem ad egyértelmű eligazítást a módosítás által elérni kívánt célokról vagy annak az értelmezési kereteiről. Nem derül ki az indokolásból, hogy az valamely bírói gyakorlat felülírását, vagy éppen ellenkezőleg, a megerősítését célozza-e.
- [89] Minden norma értelmezésre szorul, a jogszabályok egyre növekvő száma és bonyolultsága ezt az értelmezési igényt folyamatosan növeli. Valamely norma megszövegezéséből, szabályozási környezetéből fakadhatnak értelmezési nehézségek. Valamely törvényszöveg normatartalma függ a szabályozási környezetétől, és így valamely konkrét rendelkezés alkotmánybírósági vizsgálata eredménye is függ a rendelkezés normakörnyezetétől.
- [90] Az Mt. általános és különös szabályaival, az Alaptörvény 28. cikkében írt értelmezési követelménnyel, a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgáló értelmezési követelménnyel, a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolása kötelező figyelembevételével a jelen esetben összeegyeztethetetlen lenne a kifogásolt rendelkezésnek az önmagában vett olyan értelmezése, amely szerint, ha a munkavállaló egészségügyi szempontból alkalmatlan valamely, konkrét munkakörhöz kapcsolódó és konkrét feladatainak az ellátására, akkor a munkaviszonyból eredő jogok és kötelezettségek, ezek között a munkáltató foglalkoztatási vagy a munkavállaló munkavégzési kötelezettsége, általánosságban, nem csak a konkrét munkakört és konkrét feladatokat illetően, megszűnnek. Természetes, hogy a munkavállaló munkavégzési kötelezettsége nem áll fenn olyan munkakör ellátására, amelyben – a konkrét feladatellátási körülményekre is tekintettel – „nem alkalmas” minősítést kapott. Nem érintette azonban a módosítás a jogviszony másik oldalát, az Mt. más, általános szabályait, vagyis a munkáltató általános foglalkoztatási kötelezettsége egyes elemeit, ezek között az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés körülményeinek a biztosítását.
- [91] 2. Az Alkotmánybíróság, a bírói kezdeményezés elutasítása mellett, az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdése védelme érdekében, az Abtv. 46. § (3) bekezdésében írtak alapján, hivatalból eljárva szükségesnek látta az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pont új szövegrészének az Mt. mondott bekezdésével összhangban álló értelmezésének a megerősítését alkotmányos követelmény formájában.
- [92] Az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdése feltétlen érvényesülése a rendelkező részben megfogalmazott alkotmányos követelménnyel biztosítható.
- [93] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Mt. kifogásolt rendelkezései alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói indítványt a rendelkező részben foglaltak szerint részben megalapozottnak ítélte, és részben elutasította. Az utóbbi döntéssel érintett jogszabályi rendelkezés tekintetében egyúttal alkotmányos követelményt állapított meg.
- [94] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 45. § (2) bekezdése alapján rendelkezett arról, hogy a megsemmisített jogszabály az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben nem alkalmazható, a (4) bekezdése alapján pedig arról, hogy a megsemmisített jogszabály valamennyi, bármely bíróság előtt folyamatban lévő ugyanilyen tárgyú ügyben nem alkalmazható.
- [95] 4. Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2025. február 11.

Dr. Juhász Imre s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/3704/2024.
Megjelent a Magyar Közlöny 2025. évi 19. számában.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3075/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a védeltségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021. (V. 1.) Korm. rendelet alaptörvény-ellenességének megállapítására, valamint a Győri Járásbíróság előtt B.361/2024. ügyszám alatt folyamatban lévő ügyben való alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Győri Járásbíróság bíróját (a továbbiakban: indítványozó) az előtte B.361/2024. ügyszám alatt folyamatban lévő büntetőperrel felfüggesztette, és egyidejűleg az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján bírói kezdeményezéssel (a továbbiakban: bírói kezdeményezés) fordult az Alkotmánybírósághoz a védeltségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021. (V. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR.) alaptörvény-ellenességének megállapítása, továbbá a támadott jogszabálynak az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben történő alkalmazásának kizárása iránt.
- [2] 2. A felfüggesztésre került alapügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló büntetőeljárásban a Győri Járásbíróság 2024. július 9-én kelt, B.23/2024/7. számú vádiratában a terheltet – egyéb bűncselekmények mellett – a KR. 1. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, védeltségi igazolással való visszaélés büntetével vádolta.
- [4] Az indítványozó kifejtette, hogy a KR.-t a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében rögzített hatáskörében eljárva veszélyhelyzetben alkotta, ekként a különleges jogrendi jogalkotás ezen általános alkotmányos feltétele teljesül, ugyanakkor vizsgálandó, hogy a jogalkotó a hivatkozott alaptörvényi rendelkezésben meghatározott alkotmányjogi határait megtartva járt-e el a KR. megalkotása során.
- [5] Okfejtése szerint a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 45–51. §-a meghatározza azokat a rendkívüli intézkedéseket és szabályokat, amelyek bevezetésére a kormány veszélyhelyzetben jogosult. Ezen jogszabályi rendelkezések nem biztosítottak lehetőséget a Kormánynak arra, hogy veszélyhelyzetben, rendeleti úton eltérjen a törvényben rögzített hatályos büntető anyagi jogi rendelkezésektől, ezért is hivatkozott a jogalkotó a Kat. fent megjelölt rendelkezései helyett a koronavírus-világjárványra tekintettel megalkotott 51/A. §-ára.
- [6] Az indítványozó utalt a 15/2021. (V. 13.) AB határozat indokolásának [32]–[35] bekezdéseire is, eszerint az alkotmányozónak nem volt célja felhatalmazni a különleges jogrendi jogalkotót a veszély leküzdésével össze nem függő alapjog-korlátozás bevezetésére. A korlátlan és korlátozhatatlan hatalom elve ellentétes ugyanis az Alaptörvény szellemiségével, még különleges jogrend idején is. A különleges jogrendi hatalomgyakorlás feltételeinek előzetesen, sarkalatos törvényben történő rögzítésének hiánya olyan kiszámíthatatlan állapotot teremt, amely ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogbiztonság jogállami garanciájával.
- [7] Az indítványozó kiemelte: a Kat. 51/A. § (2) bekezdése szerint a veszélyhelyzeti szabályozásnak a veszély elhárításához szükséges mértékűnek és arányosnak kell lennie, és ennek nyomán arra kell a jelen ügyben választ adni, hogy a védeltségi igazolással történő visszaélés bűncselekményének – a büntető törvénytől eltérő – meg-

- alkotása szükséges volt-e a koronavírus-világjárvány kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése és elhárítása érdekében. Érvelése szerint a koronavírus elleni védettséget igazoló okirattal összefüggő visszaélések megelőzése nem tette szükségessé a rendkívüli intézkedések bevezetését. A szabályozás akkor maradhatott volna az alkotmányos értelmezési tartományon belül, ha a jogalkotó valószínűsíti, hogy milyen járványügyi intézkedések kerülhetnek veszélybe a védettség igazolása körében elkövetett visszaélésekkel.
- [8] Összegezve: a KR.-rel a jogalkotó úgy tért el a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 4. § (1) bekezdésében foglalt törvényi rendelkezéstől, hogy ennek során nem tett eleget a Kat. 51/A. § (2) bekezdésében rögzített szükségességet előíró kritériumnak. Ekként a KR. nincs összhangban az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésben foglaltakkal.
- [9] 3. A bírói kezdeményezéssel támadott jogszabály az alábbiak szerint foglalható össze.
- [10] 3.1. A KR.-t a Kormány az Alaptörvény – akkor hatályos – 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a Kat. 51/A. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva 2021. május 1. napján alkotta meg és – a 3. § kivételével – 2021. május 2. napján léptette hatályba.
- [11] A KR.-rel a jogalkotó a Btk.-ban nem szereplő új büntetőjogi tényállásként a védettségi igazolással való visszaélés bűntettét hozta létre, és rögzítette a bűncselekmény elkövetése esetén alkalmazható büntetési tételeket.
- [12] A KR. az Alaptörvény – akkor hatályos – 53. cikk (3) bekezdése nyomán 2021. május 16. napján hatályát veszítette volna, azonban a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva, a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény (a továbbiakban: Védtv.) 2. § (1) bekezdése szerinti országgyűlési felhatalmazás alapján a KR. hatályát a Védtv. hatályvesztéséig meghosszabbította.
- [13] A Védtv. – és azzal együtt a KR. – 2022. május 31. napjával hatályát veszítette.
- [14] 3.2. Az Országgyűlés a 2021. december 14-i ülésnapján alkotta meg a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvényt (a továbbiakban: Vtv.), amely 2021. december 17. napján jelent meg a Magyar Közlönyben. A Vtv. 3. § (2) bekezdése értelmében a KR. 1. §-a szerinti bűncselekmény büntetendőségét a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.
- [15] 3.3. Az Országgyűlés a 2024. december 17-i ülésnapján alkotta meg a Magyarország 2025. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2024. évi LXXIV. törvényt, amelynek 196. §-a 2024. december 21. napjával hatályon kívül helyezte a Vtv. 3. § (2) bekezdését.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó ügyeket az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének a)–g) pontjai sorolják fel. Az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének megfelelően – az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként alkotmányos kötelezettségeit hatáskörei gyakorlása folytán teljesíti [3136/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [7]]. Ennek során nemcsak az eljárásait kezdeményező indítványok jogalapját köteles vizsgálni, de nem mellőzheti annak vizsgálatát sem, hogy az egyes indítványok formája és tartalma megfelel-e az Alaptörvényben szabályozott típuskényszernek, továbbá a törvényi feltételeknek [3058/2015. (III. 31.) AB végzés (a továbbiakban: Abv.), Indokolás [9]].
- [17] Az Alkotmánybíróság ezért elsőként azt vizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 25. § (1) bekezdésében, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában, továbbá az 52. § (4)–(6) bekezdésében foglaltakból következő formai és tartalmi követelményeknek.
- [18] 4.1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja és az Abtv. 25. § (1) bekezdése a bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll-hatáskörrel kapcsolatos különös feltételeket tartalmazzák.
- [19] Az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlata szerint az „eljáró bíró [...] csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, melyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell(ene). Ebből következően alapvető feltétel a támadott norma és a folyamatban lévő egyedi ügy közötti közvetlen összefüggés. Amennyiben a bírói kezdeményezés olyan jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést támad meg az Alkotmánybíróság előtt, mely az előtte folyamatban lévő (az Alkotmánybírósághoz fordulás miatt felfüggesztésre került) üggyel nem áll összefüggésben, annak elbírálása során nyilvánvalóan nem kerül alkalmazásra, akkor érdemi alkotmányossági vizsgálatnak nincs helye” (Abv., Indokolás [22]).

- [20] 4.2. A KR. ugyan a bírói kezdeményezés előterjesztésének időpontjában már nem volt hatályban, azonban az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata az Abtv. 41. § (3) bekezdésére figyelemmel nem volt mellőzhető. A Vtv. 3. § (2) bekezdése alapján ugyanis a KR. szerinti bűncselekmény büntetendőségét a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján kellett elbírálni, azaz a bírói kezdeményezés előterjesztésekor a bíró által alkalmazandó norma volt.
- [21] Ugyanakkor azáltal, hogy a jogalkotó az Alkotmánybíróság eljárása alatt a Vtv. 3. § (2) bekezdését hatályon kívül helyezte, az indítványozónak az előtte folyamatban lévő ügyben már nem a KR. támadott rendelkezései alapján kell meghoznia az érdemi döntést, azaz megszűnt a KR. 1. §-ának alkalmazandósága. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Ügyrend 67. § (1) bekezdése és (2) bekezdés e) pontja értelmében a bírói kezdeményezés tárgytalanná, annak következtében pedig okafogyottá vált {lásd hasonlóan: 3281/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [26]}, ezért az eljárását megszüntette.

Budapest, 2025. február 11.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/3291/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3076/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a védettségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021. (V. 1.) Korm. rendelet alaptörvény-ellenességének megállapítására, valamint a Fővárosi Törvényszék előtt 44.B.308/2024. ügyszám alatt folyamatban lévő ügyben való alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Fővárosi Törvényszék bírója (a továbbiakban: indítványozó) az előtte 44.B.308/2024. ügyszám alatt folyamatban lévő büntetőpert felfüggesztette, és egyidejűleg az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján bírói kezdeményezéssel (a továbbiakban: bírói kezdeményezés) fordult az Alkotmánybírósághoz a védettségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021. (V. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR.) alaptörvény-ellenességének megállapítása, továbbá a támadott jogszabálynak az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben történő alkalmazásának kizárása iránt.
- [2] 2. A felfüggesztésre került alapügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló büntetőeljárásban a Fővárosi Nyomozó Ügyészség 2024. július 31-én kelt, 7.Nyom.259/2023. számú vádiratában a terheltet – más bűncselekmények mellett – többrendbeli, részben tettesként, részben felbujtóként, részben bűnsegédként elkövetett, a KR. 1. § (1) bekezdés *d*) pontja szerinti, védettségi igazolással való visszaélés büntetével vádolta.
- [4] Az indítványozó utalva a 24/2021. (VII. 21.) AB határozat indokolásának [32] bekezdésében foglaltakra is kifejtette ki, hogy a *nullum crimen sine lege* és a *nulla poena sine lege* elvből fakad az a közjogi alkotmányos követelmény, amely szerint a büntetőhatalom gyakorlásának feltételeit előzetesen törvényben kell rögzíteni, vagyis a bűncselekményt törvényben kell tiltani, illetve törvényben kell büntetéssel fenyegetni. Tekintettel arra, hogy a KR. ennek nem tesz eleget, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe és a XXVIII. cikk (4) bekezdésébe ütközik.
- [5] Az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésének sérelmével összefüggésben előadta: a Kormány különleges jogrend idejére biztosított rendeletalkotási joga nem terjedhet ki arra, hogy büntetőjogi tényállást rendeletben szabályozzon, figyelemmel arra is, hogy a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 51/A. § (2) bekezdése szerint a Kormány ezen jogkörét a humánjárvány megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja, ebbe álláspontja szerint a védettségi igazolással való visszaélés elleni fellépés nem férhet bele.
- [6] Az indítványozó érvelése szerint a KR. ugyan már nincs hatályban, azonban a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 3. § (2) bekezdése a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alkalmazását írja elő a KR.-ben meghatározott bűncselekmény tekintetében. Álláspontja szerint ez ellentétben áll a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 2. § (2) bekezdésében foglaltakkal, amely szerint a bűncselekmény elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény helyett az elbíráláskor hatályban lévő törvényt kell alkalmazni, amennyiben az új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el.
- [7] 3. A bírói kezdeményezéssel támadott jogszabály az alábbiak szerint foglalható össze.
- [8] 3.1. A KR.-t a Kormány az Alaptörvény – akkor hatályos – 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a Kat. 51/A. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva 2021. május 1. napján alkotta meg és – a 3. § kivételével – 2021. május 2. napján léptette hatályba.

- [9] A KR.-rel a jogalkotó a Btk.-ban nem szereplő új büntetőjogi tényállásként a védettségi igazolással való visszaélés büntetést hozta létre, és rögzítette a bűncselekmény elkövetése esetén alkalmazható büntetési tételeket.
- [10] A KR. az Alaptörvény – akkor hatályos – 53. cikk (3) bekezdése nyomán 2021. május 16. napján hatályát veszítette volna, azonban a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva, a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény (a továbbiakban: Védvtv.) 2. § (1) bekezdése szerinti országgyűlési felhatalmazás alapján a KR. hatályát a Védvtv. hatályvesztéséig meghosszabbította.
- [11] A Védvtv. – és azzal együtt a KR. – 2022. május 31. napjával hatályát veszítette.
- [12] 3.2. Az Országgyűlés a 2021. december 14-i ülésnapján alkotta meg a Vtv.-t, amely 2021. december 17. napján jelent meg a Magyar Közlönyben. A Vtv. 3. § (2) bekezdése értelmében a KR. 1. §-a szerinti bűncselekmény büntetendőségét a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.
- [13] 3.3. Az Országgyűlés a 2024. december 17-i ülésnapján alkotta meg a Magyarország 2025. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2024. évi LXXIV. törvényt, amelynek 196. §-a 2024. december 21. napjával hatályon kívül helyezte a Vtv. 3. § (2) bekezdését.
- [14] 4. Az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó ügyeket az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének a)–g) pontjai sorolják fel. Az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének megfelelően – az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként alkotmányos kötelezettségeit hatáskörei gyakorlása folytán teljesíti [3136/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [7]]. Ennek során nemcsak az eljárásait kezdeményező indítványok jogalapját köteles vizsgálni, de nem mellőzheti annak vizsgálatát sem, hogy az egyes indítványok formája és tartalma megfelel-e az Alaptörvényben szabályozott típuskényszernek, továbbá a törvényi feltételeknek [3058/2015. (III. 31.) AB végzés (a továbbiakban: Abv.), Indokolás [9]].
- [15] Az Alkotmánybíróság ezért elsőként azt vizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 25. § (1) bekezdésében, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában, továbbá az 52. § (4)–(6) bekezdésében foglaltakból következő formai és tartalmi követelményeknek.
- [16] 4.1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja és az Abtv. 25. § (1) bekezdése a bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll-hatáskörrel kapcsolatos különös feltételeket tartalmazzák.
- [17] Az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlata szerint az „eljáró bíró [...] csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, melyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell(ene). Ebből következően alapvető feltétel a támadott norma és a folyamatban lévő egyedi ügy közötti közvetlen összefüggés. Amennyiben a bírói kezdeményezés olyan jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést támad meg az Alkotmánybíróság előtt, mely az előtte folyamatban lévő (az Alkotmánybírósághoz fordulás miatt felfüggesztésre került) ügygel nem áll összefüggésben, annak elbírálása során nyilvánvalóan nem kerül alkalmazásra, akkor érdemi alkotmányossági vizsgálatnak nincs helye” (Abv., Indokolás [22]).
- [18] 4.2. A KR. ugyan a bírói kezdeményezés előterjesztésének időpontjában már nem volt hatályban, azonban az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata az Abtv. 41. § (3) bekezdésére figyelemmel nem volt mellőzhető. A Vtv. 3. § (2) bekezdése alapján ugyanis a KR. szerinti bűncselekmény büntetendőségét a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján kellett elbírálni, azaz a bírói kezdeményezés előterjesztésekor a bíró által alkalmazandó norma volt.
- [19] Ugyanakkor azért, hogy a jogalkotó az Alkotmánybíróság eljárása alatt a Vtv. 3. § (2) bekezdését hatályon kívül helyezte, az indítványozónak az előtte folyamatban lévő ügyben már nem a KR. támadott rendelkezései alapján kell meghoznia az érdemi döntést, azaz megszűnt a KR. 1. §-ának alkalmazandósága. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Ügyrend 67. § (1) bekezdése és (2) bekezdés e) pontja értelmében a bírói kezdeményezés tárgytalanná, annak következtében pedig okafogottá vált [lásd hasonlóan: 3281/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [26]], ezért az eljárását megszüntette.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/3392/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3077/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a védettségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021. (V. 1.) Korm. rendelet alaptörvény-ellenességének megállapítására, valamint a Fővárosi Törvényszék előtt 44.B.363/2024. ügyszám alatt folyamatban lévő ügyben való alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Fővárosi Törvényszék bírója (a továbbiakban: indítványozó) az előtte 44.B.363/2024. ügyszám alatt folyamatban lévő büntetőpert felfüggesztette, és egyidejűleg az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján bírói kezdeményezéssel (a továbbiakban: bírói kezdeményezés) fordult az Alkotmánybírósághoz a védettségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021. (V. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR.) alaptörvény-ellenességének megállapítása, továbbá a támadott jogszabálynak az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben történő alkalmazásának kizárása iránt.
- [2] 2. A felfüggesztésre került alapügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló büntetőeljárásban a Fővárosi Főügyészség 2024. szeptember 17-én kelt, KÜO.224/2022/101. számú vádiratában a terhelteket – más bűncselekmények mellett – közvetett tettesként, illetve felbujtóként elkövetett, a KR. 1. § (1) bekezdés *d*) pontja szerinti, védettségi igazolással való visszaélés bűntettével vádolta.
- [4] Az indítványozó utalva a 24/2021. (VII. 21.) AB határozat indokolásának [32] bekezdésében foglaltakra is kifejtette, hogy a *nullum crimen sine lege* és a *nulla poena sine lege* elvből fakad az a közjogi alkotmányos követelmény, amely szerint a büntetőhatalom gyakorlásának feltételeit előzetesen törvényben kell rögzíteni, vagyis a bűncselekményt törvényben kell tiltani, illetve törvényben kell büntetéssel fenyegetni. Tekintettel arra, hogy a KR. ennek nem tesz eleget, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe és a XXVIII. cikk (4) bekezdésébe ütközik.
- [5] Az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésének sérelmével összefüggésben előadta: a Kormány különleges jogrend idejére biztosított rendeletalkotási joga nem terjedhet ki arra, hogy büntetőjogi tényállást rendeletben szabályozzon, figyelemmel arra is, hogy a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 51/A. § (2) bekezdése szerint a Kormány ezen jogkörét a humánjárvány megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja, ebbe álláspontja szerint a védettségi igazolással való visszaélés elleni fellépés nem férhet bele.
- [6] Az indítványozó érvelése szerint a KR. ugyan már nincs hatályban, azonban a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 3. § (2) bekezdése a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alkalmazását írja elő a KR.-ben meghatározott bűncselekmény tekintetében. Álláspontja szerint ez ellentétben áll a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 2. § (2) bekezdésében foglaltakkal, amely szerint a bűncselekmény elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény helyett az elbíráláskor hatályban lévő törvényt kell alkalmazni, amennyiben az új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el.
- [7] 3. A bírói kezdeményezéssel támadott jogszabály az alábbiak szerint foglalható össze.
- [8] 3.1. A KR.-t a Kormány az Alaptörvény – akkor hatályos – 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a Kat. 51/A. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva 2021. május 1. napján alkotta meg és – a 3. § kivételével – 2021. május 2. napján lépett hatályba.

- [9] A KR.-rel a jogalkotó a Btk.-ban nem szereplő új büntetőjogi tényállásként a védettségi igazolással való visszaélés büntetést hozta létre, és rögzítette a bűncselekmény elkövetése esetén alkalmazható büntetési tételeket.
- [10] A KR. az Alaptörvény – akkor hatályos – 53. cikk (3) bekezdése nyomán 2021. május 16. napján hatályát veszítette volna, azonban a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva, a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény (a továbbiakban: Védvtv.) 2. § (1) bekezdése szerinti országgyűlési felhatalmazás alapján a KR. hatályát a Védvtv. hatályvesztéséig meghosszabbította.
- [11] A Védvtv. – és azzal együtt a KR. – 2022. május 31. napjával hatályát veszítette.
- [12] 3.2. Az Országgyűlés a 2021. december 14-i ülésnapján alkotta meg a Vtv.-t, amely 2021. december 17. napján jelent meg a Magyar Közlönyben. A Vtv. 3. § (2) bekezdése értelmében a KR. 1. §-a szerinti bűncselekmény büntetendőségét a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.
- [13] 3.3. Az Országgyűlés a 2024. december 17-i ülésnapján alkotta meg a Magyarország 2025. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2024. évi LXXIV. törvényt, amelynek 196. §-a 2024. december 21. napjával hatályon kívül helyezte a Vtv. 3. § (2) bekezdését.
- [14] 4. Az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó ügyeket az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének a)–g) pontjai sorolják fel. Az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének megfelelően – az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként alkotmányos kötelezettségeit hatáskörei gyakorlása folytán teljesíti {3136/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [7]}. Ennek során nemcsak az eljárásait kezdeményező indítványok jogalapját köteles vizsgálni, de nem mellőzheti annak vizsgálatát sem, hogy az egyes indítványok formája és tartalma megfelel-e az Alaptörvényben szabályozott típuskényszernek, továbbá a törvényi feltételeknek {3058/2015. (III. 31.) AB végzés (a továbbiakban: Abv.), Indokolás [9]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság ezért elsőként azt vizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 25. § (1) bekezdésében, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában, továbbá az 52. § (4)–(6) bekezdésében foglaltakból következő formai és tartalmi követelményeknek.
- [16] 4.1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja és az Abtv. 25. § (1) bekezdése a bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll-hatáskörrel kapcsolatos különös feltételeket tartalmazzák.
- [17] Az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlata szerint az „eljáró bíró [...] csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, melyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell(ene). Ebből következően alapvető feltétel a támadott norma és a folyamatban lévő egyedi ügy közötti közvetlen összefüggés. Amennyiben a bírói kezdeményezés olyan jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést támad meg az Alkotmánybíróság előtt, mely az előtte folyamatban lévő (az Alkotmánybírósághoz fordulás miatt felfüggesztésre került) ügygel nem áll összefüggésben, annak elbírálása során nyilvánvalóan nem kerül alkalmazásra, akkor érdemi alkotmányossági vizsgálatnak nincs helye” (Abv., Indokolás [22]).
- [18] 4.2. A KR. ugyan a bírói kezdeményezés előterjesztésének időpontjában már nem volt hatályban, azonban az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata az Abtv. 41. § (3) bekezdésére figyelemmel nem volt mellőzhető. A Vtv. 3. § (2) bekezdése alapján ugyanis a KR. szerinti bűncselekmény büntetendőségét a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján kellett elbírálni, azaz a bírói kezdeményezés előterjesztésekor a bíró által alkalmazandó norma volt.
- [19] Ugyanakkor azért, hogy a jogalkotó az Alkotmánybíróság eljárása alatt a Vtv. 3. § (2) bekezdését hatályon kívül helyezte, az indítványozónak az előtte folyamatban lévő ügyben már nem a KR. támadott rendelkezései alapján kell meghoznia az érdemi döntést, azaz megszűnt a KR. 1. §-ának alkalmazandósága. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Ügyrend 67. § (1) bekezdése és (2) bekezdés e) pontja értelmében a bírói kezdeményezés tárgytalanná, annak következtében pedig okafogottá vált {lásd hasonlóan: 3281/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [26]}, ezért az eljárását megszüntette.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/3393/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3078/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a védettségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021. (V. 1.) Korm. rendelet alaptörvény-ellenességének megállapítására, valamint a Debreceni Törvényszék előtt 17.B.364/2024. ügyszám alatt folyamatban lévő ügyben való alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Debreceni Törvényszék bírása (a továbbiakban: indítványozó) az előtte 17.B.364/2024. ügyszám alatt folyamatban lévő büntetőpert felfüggesztette, és egyidejűleg az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján bírói kezdeményezéssel (a továbbiakban: bírói kezdeményezés) fordult az Alkotmánybírósághoz a védettségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021. (V. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR.) alaptörvény-ellenességének megállapítása, továbbá a támadott jogszabálynak az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben történő alkalmazásának kizárása iránt.
- [2] 2. A felfüggesztésre került alapügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló büntetőeljárásban a Hajdú-Bihar Vármegyei Főügyészség 2024. szeptember 24-én benyújtott, B.428/2023/54. számú vádiratában a terheltet – más bűncselekmények mellett – részben többrendbeli, részben tettesként, részben felbujtóként elkövetett, a KR. 1. § (1) bekezdés *d*) pontja szerinti, védettségi igazolással való visszaélés büntetével vádolta.
- [4] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében, a IV. cikk (2) bekezdésében, a XXVIII. cikk (1) és (4) bekezdésében foglaltak, valamint a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 1. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a 2. § (1), (2) és (3) bekezdésében rögzített alapelvek sérültek, amikor a KR. 1. § (1) bekezdés *d*) pontjában meghatározott védettségi igazolással visszaélés büntette miatti vádemelésre sor került. A veszélyhelyzet idején az Országgyűlés ugyanis működött, így kizárólagos jogosultsága lett volna új büntető törvényi tényállás megalkotására. A *nullum crimen sine lege* elve a veszélyhelyzettől függetlenül alkalmazandó, ezért a törvényi jogforrási szinten történő szabályozás követelményétől nem lehet eltekinteni.
- [5] Az indítványozó a 24/2021. (VII. 21.) AB határozat indokolásának [32] és [34] bekezdésében foglaltakat is idézve kifejtette ki, hogy a *nullum crimen sine lege* és a *nulla poena sine lege* elvből fakad az a közjogi alkotmányos követelmény, amely szerint a büntetőhatalom gyakorlásának feltételeit előzetesen törvényben kell rögzíteni, vagyis a bűncselekményt törvényben kell tiltani, illetve büntetéssel fenyegetni. E két elv jogszerű tartalmát számos büntetőjogi szabály adja meg (például: a bűncselekmény-fogalom Btk.-ban adott meghatározása, a büntetés és a büntetési rendszer fogalmai).
- [6] A *nullum crimen sine lege* és a *nulla poena sine lege* elvből olyan követelmények és tilalmak is levezethetők, amelyek a büntetőjog valamennyi olyan szabályára irányadók, amelyek az egyéni büntetőjogi felelősség megállapítása szempontjából jelentősek, ilyen például a meghatározottság követelménye, a visszaható hatály tilalma, vagy az elbíráláskori enyhébb szabályok alkalmazásának kötelezettsége {lásd erről részletesebben: 16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [7] Kifejtette továbbá, hogy a Kormánynak az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében a különleges jogrend idejére biztosított rendeletalkotási joga nem terjedhet ki arra, hogy büntető tényállást rendeletben szabályozzon, figyelemmel arra is, hogy a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 51/A. § (2) bekezdése szerint a Kormány ezen jogkörét kizárólag a humánjárvány megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja.

- [8] Az indítványozó utalt a 15/2021. (V. 13.) AB határozat indokolásának [33]–[35] bekezdéseire is. Érvelése szerint a koronavírus elleni védettséget igazoló okirattal összefüggő visszaélések megelőzése nem tehetette szükségessé a rendkívüli intézkedések bevezetését. A szabályozás akkor maradt volna az alkotmányos értelmezési tartományon belül, ha a jogalkotó valószínűsíti, hogy milyen járványügyi intézkedések kerülhettek veszélybe a védettség igazolása körében elkövetett visszaélésekkel. Mindezek alapján a KR.-rel a jogalkotó úgy tért el a Btk. 4. § (1) bekezdésében foglalt törvényi rendelkezéstől, hogy ennek során nem tett eleget a Kat. 51/A. § (2) bekezdésében rögzített szükségességet előíró kritériumnak. Ekként a KR. nincs összhangban az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésben foglaltakkal.
- [9] A különleges jogrendi hatalomgyakorlás feltételeinek előzetesen, sarkalatos törvényben történő rögzítésének hiánya olyan kiszámíthatatlan állapotot teremt, amely ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogbiztonság jogállami garanciájával.
- [10] Olvasatában sérti továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, hogy a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 3. § (2) bekezdése a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alkalmazását írja elő a KR.-ben meghatározott bűncselekmény tekintetében, amely érvelése szerint ellentétes a Btk. 2. §-ában foglalt alapelvvel.
- [11] 3. A bírói kezdeményezéssel támadott jogszabály az alábbiak szerint foglalható össze.
- [12] 3.1. A KR.-t a Kormány az Alaptörvény – akkor hatályos – 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a Kat. 51/A. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva 2021. május 1. napján alkotta meg és – a 3. § kivételével – 2021. május 2. napján léptette hatályba.
- [13] A KR.-rel a jogalkotó a Btk.-ban nem szereplő új büntetőjogi tényállásként a védettségi igazolással való visszaélés bűntettét hozta létre, és rögzítette a bűncselekmény elkövetése esetén alkalmazható büntetési tételeket.
- [14] A KR. az Alaptörvény – akkor hatályos – 53. cikk (3) bekezdése nyomán 2021. május 16. napján hatályát veszítette volna, azonban a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva, a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény (a továbbiakban: Védtv.) 2. § (1) bekezdése szerinti országgyűlési felhatalmazás alapján a KR. hatályát a Védtv. hatályvesztéséig meghosszabbította.
- [15] A Védtv. – és azzal együtt a KR. – 2022. május 31. napjával hatályát veszítette.
- [16] 3.2. Az Országgyűlés a 2021. december 14-i ülésnapján alkotta meg a Vtv.-t, amely 2021. december 17. napján jelent meg a Magyar Közlönyben. A Vtv. 3. § (2) bekezdése értelmében a KR. 1. §-a szerinti bűncselekmény büntetendőségét a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.
- [17] 3.3. Az Országgyűlés a 2024. december 17-i ülésnapján alkotta meg a Magyarország 2025. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2024. évi LXXIV. törvényt, amelynek 196. §-a 2024. december 21. napjával hatályon kívül helyezte a Vtv. 3. § (2) bekezdését.
- [18] 4. Az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó ügyeket az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének a)–g) pontjai sorolják fel. Az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének megfelelően – az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként alkotmányos kötelezettségeit hatáskörei gyakorlása folytán teljesíti {3136/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [7]}. Ennek során nemcsak az eljárásait kezdeményező indítványok jogalapját köteles vizsgálni, de nem mellőzheti annak vizsgálatát sem, hogy az egyes indítványok formája és tartalma megfelel-e az Alaptörvényben szabályozott típuskényszernek, továbbá a törvényi feltételeknek {3058/2015. (III. 31.) AB végzés (a továbbiakban: Abv.), Indokolás [9]}.
- [19] Az Alkotmánybíróság ezért elsőként azt vizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 25. § (1) bekezdésében, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában, továbbá az 52. § (4)–(6) bekezdésében foglaltakból következő formai és tartalmi követelményeknek.
- [20] 4.1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja és az Abtv. 25. § (1) bekezdése a bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll-hatáskörrel kapcsolatos különös feltételeket tartalmazzák.
- [21] Az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlata szerint az „eljáró bíró [...] csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, melyet a konkrét ügy elbírálása

során kifejezetten alkalmaznia kell(ene). Ebből következően alapvető feltétel a támadott norma és a folyamatban lévő egyedi ügy közötti közvetlen összefüggés. Amennyiben a bírói kezdeményezés olyan jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést támad meg az Alkotmánybíróság előtt, mely az előtte folyamatban lévő (az Alkotmánybírósághoz fordulás miatt felfüggesztésre került) ügygel nem áll összefüggésben, annak elbírálása során nyilvánvalóan nem kerül alkalmazásra, akkor érdemi alkotmányossági vizsgálatnak nincs helye” (Abv., Indokolás [22]).

- [22] 4.2. A KR. ugyan a bírói kezdeményezés előterjesztésének időpontjában már nem volt hatályban, azonban az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata az Abtv. 41. § (3) bekezdésére figyelemmel nem volt mellőzhető. A Vtv. 3. § (2) bekezdése alapján ugyanis a KR. szerinti bűncselekmény büntetendőségét a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján kellett elbírálni, azaz a bírói kezdeményezés előterjesztésekor a bíró által alkalmazandó norma volt.
- [23] Ugyanakkor azáltal, hogy a jogalkotó az Alkotmánybíróság eljárása alatt a Vtv. 3. § (2) bekezdését hatályon kívül helyezte, az indítványozónak az előtte folyamatban lévő ügyben már nem a KR. támadott rendelkezései alapján kell meghoznia az érdemi döntést, azaz megszűnt a KR. 1. §-ának alkalmazandósága. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Ügyrend 67. § (1) bekezdése és (2) bekezdés e) pontja értelmében a bírói kezdeményezés tárgytalanná, annak következtében pedig okafogottá vált {lásd hasonlóan: 3281/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [26]}, ezért az eljárását megszüntette.

Budapest, 2025. február 11.

*Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: III/3394/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3079/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a védeltségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021. (V. 1.) Korm. rendelet alaptörvény-ellenességének megállapítására, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 14.B.10.940/2024. ügyszám alatt folyamatban lévő ügyben való alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Pesti Központi Kerületi Bíróság bírója (a továbbiakban: indítványozó) az előtte 14.B.10.940/2024. ügyszám alatt folyamatban lévő büntetőpert felfüggesztette, és egyidejűleg az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján bírói kezdeményezéssel (a továbbiakban: bírói kezdeményezés) fordult az Alkotmánybírósághoz a védeltségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021. (V. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR.) alaptörvény-ellenességének megállapítása, továbbá a támadott jogszabálynak az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben történő alkalmazásának kizárása iránt.
- [2] 2. A felfüggesztésre került alapügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló büntetőeljárásban a Budapesti XIV. és XVI. Kerületi Ügyészség a 2024. szeptember 30-án kelt, B.XIV.3050/2024/1. számú vádiratában a terhelteket részben tettesként, részben társtettesként, részben felbujtóként elkövetett, a KR. 1. § (1) bekezdés *d*) pontja szerinti, védeltségi igazolással való visszaélés büntetével vádolta.
- [4] Az indítványozó utalt arra, hogy a KR. ugyan már nincs hatályban, azonban a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 3. § (2) bekezdése a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alkalmazását írja elő a KR.-ben meghatározott bűncselekmény tekintetében. Álláspontja szerint ez ellentétben áll a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 2. § (2) bekezdésében foglaltakkal, amely szerint a bűncselekmény elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény helyett az elbíráláskor hatályban lévő törvényt kell alkalmazni, amennyiben az új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el.
- [5] Az indítványozó álláspontja szerint a *nullum crimen sine lege* és a *nulla poena sine lege* elvből fakad az a közjogi alkotmányos követelmény, amely szerint a büntetőhatalom gyakorlásának feltételeit előzetesen törvényben kell rögzíteni, vagyis a bűncselekményt törvényben kell tiltani, illetve törvényben kell büntetéssel fenyegetni. Tekintettel arra, hogy a KR. ennek nem felel meg, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe és a XXVIII. cikk (4) bekezdésébe ütközik. Az indítványozó érvelése alátámasztásaként hivatkozott a 24/2021. (VII. 21.) AB határozat indokolásának [32] bekezdésében foglaltakra is.
- [6] Az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésének sérelme kapcsán előadta: a Kormány különleges jogrend idejére biztosított rendeletalkotási joga nem terjedhet ki arra, hogy büntetőjogi tényállást rendeletben szabályozzon, figyelemmel arra is, hogy a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 51/A. § (2) bekezdése szerint a Kormány ezen jogkörét a humánjárvány megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja, amelybe álláspontja szerint a védeltségi igazolással való visszaélés elleni fellépés nem férhet bele.
- [7] 3. A bírói kezdeményezéssel támadott jogszabály az alábbiak szerint foglalható össze.
- [8] 3.1. A KR.-t a Kormány az Alaptörvény – akkor hatályos – 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a Kat. 51/A. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva 2021. május 1. napján alkotta meg és – a 3. § kivételével – 2021. május 2. napján léptette hatályba.

- [9] A KR.-rel a jogalkotó a Btk.-ban nem szereplő új büntetőjogi tényállásként a védettségi igazolással való visszaélés büntetést hozta létre, és rögzítette a bűncselekmény elkövetése esetén alkalmazható büntetési tételeket.
- [10] A KR. az Alaptörvény – akkor hatályos – 53. cikk (3) bekezdése nyomán 2021. május 16. napján hatályát veszítette volna, azonban a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva, a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény (a továbbiakban: Védvtv.) 2. § (1) bekezdése szerinti országgyűlési felhatalmazás alapján a KR. hatályát a Védvtv. hatályvesztéséig meghosszabbította.
- [11] A Védvtv. – és azzal együtt a KR. – 2022. május 31. napjával hatályát veszítette.
- [12] 3.2. Az Országgyűlés a 2021. december 14-i ülésnapján alkotta meg a Vtv.-t, amely 2021. december 17. napján jelent meg a Magyar Közlönyben. A Vtv. 3. § (2) bekezdése értelmében a KR. 1. §-a szerinti bűncselekmény büntetendőségét a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.
- [13] 3.3. Az Országgyűlés a 2024. december 17-i ülésnapján alkotta meg a Magyarország 2025. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2024. évi LXXIV. törvényt, amelynek 196. §-a 2024. december 21. napjával hatályon kívül helyezte a Vtv. 3. § (2) bekezdését.
- [14] 4. Az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó ügyeket az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének a)–g) pontjai sorolják fel. Az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének megfelelően – az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként alkotmányos kötelezettségeit hatáskörei gyakorlása folytán teljesíti {3136/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [7]}. Ennek során nemcsak az eljárásait kezdeményező indítványok jogalapját köteles vizsgálni, de nem mellőzheti annak vizsgálatát sem, hogy az egyes indítványok formája és tartalma megfelel-e az Alaptörvényben szabályozott típuskényszernek, továbbá a törvényi feltételeknek {3058/2015. (III. 31.) AB végzés (a továbbiakban: Abv.), Indokolás [9]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság ezért elsőként azt vizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 25. § (1) bekezdésében, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában, továbbá az 52. § (4)–(6) bekezdésében foglaltakból következő formai és tartalmi követelményeknek.
- [16] 4.1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja és az Abtv. 25. § (1) bekezdése a bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll-hatáskörrel kapcsolatos különös feltételeket tartalmazzák.
- [17] Az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlata szerint az „eljáró bíró [...] csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, melyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell(ene). Ebből következően alapvető feltétel a támadott norma és a folyamatban lévő egyedi ügy közötti közvetlen összefüggés. Amennyiben a bírói kezdeményezés olyan jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést támad meg az Alkotmánybíróság előtt, mely az előtte folyamatban lévő (az Alkotmánybírósághoz fordulás miatt felfüggesztésre került) ügygel nem áll összefüggésben, annak elbírálása során nyilvánvalóan nem kerül alkalmazásra, akkor érdemi alkotmányossági vizsgálatnak nincs helye” (Abv., Indokolás [22]).
- [18] 4.2. A KR. ugyan a bírói kezdeményezés előterjesztésének időpontjában már nem volt hatályban, azonban az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata az Abtv. 41. § (3) bekezdésére figyelemmel nem volt mellőzhető. A Vtv. 3. § (2) bekezdése alapján ugyanis a KR. szerinti bűncselekmény büntetendőségét a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján kellett elbírálni, azaz a bírói kezdeményezés előterjesztésekor a bíró által alkalmazandó norma volt.
- [19] Ugyanakkor azért, hogy a jogalkotó az Alkotmánybíróság eljárása alatt a Vtv. 3. § (2) bekezdését hatályon kívül helyezte, az indítványozónak az előtte folyamatban lévő ügyben már nem a KR. támadott rendelkezései alapján kell meghoznia az érdemi döntést, azaz megszűnt a KR. 1. §-ának alkalmazandósága. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Ügyrend 67. § (1) bekezdése és (2) bekezdés e) pontja értelmében a bírói kezdeményezés tárgytalanná, annak következtében pedig okafogóttá vált {lásd hasonlóan: 3281/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [26]}, ezért az eljárását megszüntette.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/3574/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3080/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a védettségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021. (V. 1.) Korm. rendelet alaptörvény-ellenességének megállapítására, valamint a Gyulai Járásbíróság előtt 6.B.149/2024. ügyszám alatt folyamatban lévő ügyben való alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Gyulai Járásbíróság bírója (a továbbiakban: indítványozó) az előtte 6.B.149/2024. ügyszám alatt folyamatban lévő büntetőpert felfüggesztette, és egyidejűleg az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján bírói kezdeményezéssel (a továbbiakban: bírói kezdeményezés) fordult az Alkotmánybírósághoz a védettségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021. (V. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR.) alaptörvény-ellenességének megállapítása, továbbá a támadott jogszabálynak az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben történő alkalmazásának kizárása iránt.
- [2] 2. A felfüggesztésre került alapügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló büntetőeljárásban a Gyulai Járási Ügyészség 2024. október 31-én kelt, B.B.1763/2021/484. számú vádiratában a terheltet – más bűncselekmények mellett – többrendbeli, részben tettesként, részben felbujtóként, részben bűnsegédként elkövetett, a KR. 1. § (1) bekezdés *d*) pontja szerinti, védettségi igazolással való visszaélés büntetével vádolta.
- [4] Kifejtette az indítványozó, hogy a KR.-t a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében rögzített hatáskörében eljárva veszélyhelyzetben alkotta, ekként a különleges jogrendi jogalkotás ezen általános alkotmányos feltétele teljesül, ugyanakkor álláspontja szerint indokolt vizsgálni, hogy a jogalkotó a fenti alaptörvényi rendelkezésben meghatározott alkotmányjogi határait megtartva járt-e el a KR. megalkotása során.
- [5] Okfejtése szerint a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 45–51. §-ai taxatív meghatározzák azokat a rendkívüli intézkedéseket és szabályokat, amelyek bevezetésére a kormány veszélyhelyzetben jogosult. Ezen jogszabályi rendelkezések nem biztosítottak lehetőséget a Kormánynak arra, hogy veszélyhelyzetben, rendeleti úton eltérjen a törvényben rögzített hatályos büntető anyagi jogi rendelkezésektől, ezért is hivatkozott a jogalkotó a Kat. fent megjelölt rendelkezései helyett a koronavírus-világjárványra tekintettel megalkotott 51/A. §-ára.
- [6] Az indítványozó kiemelte: a Kat. 51/A. § (2) bekezdése szerint a veszélyhelyzeti szabályozásnak a veszély elhárításához szükséges mértékűnek és arányosnak kell lennie, és ennek nyomán arra kell a jelen ügyben választ adni, hogy a védettségi igazolással visszaélés bűncselekményének – a büntető törvénytől eltérő – megalkotása szükséges volt-e a koronavírus-világjárvány kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése és elhárítása érdekében. Érvelése szerint a koronavírus elleni védettséget igazoló okirattal összefüggő visszaélések megelőzése nem tehetette szükségessé a rendkívüli intézkedések bevezetését. A szabályozás akkor maradhatott volna az alkotmányos értelmezési tartományon belül, ha a jogalkotó valószínűsíti, hogy milyen járványügyi intézkedések kerülhettek veszélybe a védettség igazolása körében elkövetett visszaélésekkel.
- [7] Összegezve: a KR.-rel a jogalkotó úgy tért el a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 4. § (1) bekezdésében foglalt törvényi rendelkezéstől, hogy ennek során nem tett eleget a Kat. 51/A. § (2) bekezdésében rögzített szükségességet előíró kritériumnak. Ekként a KR. nincs összhangban az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésben foglaltakkal.
- [8] A különleges jogrendi hatalomgyakorlás feltételeinek előzetesen, sarkalatos törvényben történő rögzítésének hiánya olyan kiszámíthatatlan állapotot teremt, amely ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogbiztonság jogállami garanciájával. Az indítványozó érvelése alátámasztásaként hivatkozott a 15/2021. (V. 13.) AB határozat indokolásának [32]–[35] bekezdéseire is.

- [9] 3. A bírói kezdeményezéssel támadott jogszabály az alábbiak szerint foglalható össze.
- [10] 3.1. A KR.-t a Kormány az Alaptörvény – akkor hatályos – 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a Kat. 51/A. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva 2021. május 1. napján alkotta meg és – a 3. § kivételével – 2021. május 2. napján léptette hatályba.
- [11] A KR.-rel a jogalkotó a Btk.-ban nem szereplő új büntetőjogi tényállásként a védettségi igazolással való visszaélés büntetettét hozta létre, és rögzítette a bűncselekmény elkövetése esetén alkalmazható büntetési tételeket.
- [12] A KR. az Alaptörvény – akkor hatályos – 53. cikk (3) bekezdése nyomán 2021. május 16. napján hatályát veszítette volna, azonban a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva, a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény (a továbbiakban: Védtv.) 2. § (1) bekezdése szerinti országgyűlési felhatalmazás alapján a KR. hatályát a Védtv. hatályvesztéséig meghosszabbította.
- [13] A Védtv. – és azzal együtt a KR. – 2022. május 31. napjával hatályát veszítette.
- [14] 3.2. Az Országgyűlés a 2021. december 14-i ülésnapján alkotta meg a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvényt (a továbbiakban: Vtv.), amely 2021. december 17. napján jelent meg a Magyar Közlönyben. A Vtv. 3. § (2) bekezdése értelmében a KR. 1. §-a szerinti bűncselekmény büntetendőségét a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.
- [15] 3.3. Az Országgyűlés a 2024. december 17-i ülésnapján alkotta meg a Magyarország 2025. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2024. évi LXXIV. törvényt, amelynek 196. §-a 2024. december 21. napjával hatályon kívül helyezte a Vtv. 3. § (2) bekezdését.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó ügyeket az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének a)–g) pontjai sorolják fel. Az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének megfelelően – az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként alkotmányos kötelezettségeit hatáskörei gyakorlása folytán teljesíti {3136/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [7]}. Ennek során nemcsak az eljárásait kezdeményező indítványok jogalapját köteles vizsgálni, de nem mellőzheti annak vizsgálatát sem, hogy az egyes indítványok formája és tartalma megfelel-e az Alaptörvényben szabályozott típuskénszernek, továbbá a törvényi feltételeknek {3058/2015. (III. 31.) AB végzés (a továbbiakban: Abv.), Indokolás [9]}.
- [17] Az Alkotmánybíróság ezért elsőként azt vizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 25. § (1) bekezdésében, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában, továbbá az 52. § (4)–(6) bekezdésében foglaltakból következő formai és tartalmi követelményeknek.
- [18] 4.1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja és az Abtv. 25. § (1) bekezdése a bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll-hatáskörrel kapcsolatos különös feltételeket tartalmazzák.
- [19] Az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlata szerint az „eljáró bíró [...] csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, melyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell(ene). Ebből következően alapvető feltétel a támadott norma és a folyamatban lévő egyedi ügy közötti közvetlen összefüggés. Amennyiben a bírói kezdeményezés olyan jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést támad meg az Alkotmánybíróság előtt, mely az előtte folyamatban lévő (az Alkotmánybírósághoz fordulás miatt felfüggesztésre került) ügygel nem áll összefüggésben, annak elbírálása során nyilvánvalóan nem kerül alkalmazásra, akkor érdemi alkotmányossági vizsgálatnak nincs helye” (Abv., Indokolás [22]).
- [20] 4.2. A KR. ugyan a bírói kezdeményezés előterjesztésének időpontjában már nem volt hatályban, azonban az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata az Abtv. 41. § (3) bekezdésére figyelemmel nem volt mellőzhető. A Vtv. 3. § (2) bekezdése alapján ugyanis a KR. szerinti bűncselekmény büntetendőségét a cselekmény elkövetésekor hatályos jogszabályok alapján kellett elbírálni, azaz a bírói kezdeményezés előterjesztésekor a bíró által alkalmazandó norma volt.
- [21] Ugyanakkor azáltal, hogy a jogalkotó az Alkotmánybíróság eljárása alatt a Vtv. 3. § (2) bekezdését hatályon kívül helyezte, az indítványozónak az előtte folyamatban lévő ügyben már nem a KR. támadott rendelkezései alapján kell meghoznia az érdemi döntést, azaz megszűnt a KR. 1. §-ának alkalmazandósága. Erre tekintettel

az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Ügyrend 67. § (1) bekezdése és (2) bekezdés e) pontja értelmében a bírói kezdeményezés tárgytalanná, annak következtében pedig okafoyottá vált {lásd hasonlóan: 3281/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [26]}, ezért az eljárást megszüntette.

Budapest, 2025. február 11.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/3769/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3081/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készsültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 271. § (1) bekezdés c) pontja „– kivéve, ha jogellenesen lépte át Magyarország államhatárát –” szövegrésze alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére, valamint a Fővárosi Törvényszék előtt folyamatban lévő 13.K.702.099/2024. számú ügyben, illetve a jogerősen még le nem zárt ügyekben való alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában az eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Fővárosi Törvényszék bírója (a továbbiakban: indítványozó) az előtte folyamatban lévő peres eljárást a 13.K.702.099/2024/14. számú végzésével felfüggesztette és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján indítványozta a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készsültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Vmt.) 271. § (1) bekezdés c) pontja „– kivéve, ha jogellenesen lépte át Magyarország államhatárát –” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, továbbá annak kimondását, hogy e jogszabályi rendelkezés sem a tárgyi ügyben, sem bármely bíróság előtt folyamatban lévő ugyanilyen tárgyú ügyben nem alkalmazható.
- [2] Az indítványozó „másodlagosan” az Abtv. 32. § (2) bekezdése alapján kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támasztott jogszabályi rendelkezés nemzetközi szerződésbe ütközését és semmisítse azt meg, továbbá annak kimondását, hogy e jogszabályi rendelkezés sem a tárgyi ügyben, sem bármely bíróság előtt folyamatban lévő ugyanilyen tárgyú ügyben nem alkalmazható.
- [3] 2. Az Alkotmánybíróság az indítványban foglaltak és a rendelkezésére álló iratok alapján a következőket állapította meg az indítvány alapjául szolgáló ügygel összefüggésben.
- [4] 2.1. A 13.K.702.099/2024. számú ügy amerikai állampolgárságú felperesével (a továbbiakban: felperes) szemben egy amerikai bíróság 2021 novemberében elfogatóparancsot adott ki. A felperes állítása szerint még ugyanabban a hónapban Mexikóba utazott, ahol állampolgárságot szerzett, és olyan mexikói útlevélet állítottak ki számára, mely az USA-ban nyilvántartott adataitól eltérő nevet, születési helyet és időpontot tartalmazott. Ezzel az útlevéllel kötött házasságot interneten keresztül egy német állampolgárral, melynek alapján Svájcban 2027. március 3. napjáig érvényes tartózkodási engedélyt kapott. A felperes 2023 májusában érkezett Magyarországra Hongkongból, a schengeni övezetbe a frankfurti reptéren lépett be. 2023. július 6-án őrizetbe vették Magyarországon és a Fővárosi Törvényszék elrendelte kiadatási letartóztatását.
- [5] A felperes menedékjogi kérelmet szeretett volna előterjeszteni, azonban az alperes Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította, hivatkozással arra, hogy a felperes nem tudta hitelesen érdemlő módon igazolni, hogy esetében a Vmt. 271. § (1) bekezdésének c) pontjában foglaltaknak megfelelően a jogszerű határátlépés teljesülne, ezért a külképviseleten benyújtott szándéknyilatkozat hiányában nem jogosult menedékjogi kérelem benyújtására.
- [6] A felperes a döntéssel szemben kereseti kérelmet terjesztett elő, melyben vitatta, hogy jogellenesen lépett volna Magyarország területére, mivel német állampolgárral kötött házasságára és a részére kiállított svájci tartózkodási engedélyre figyelemmel őt megilleti az Európai Unióban a szabad mozgás joga. A felperes emellett indítványozta, hogy a bíróság kezdeményezzen egyedi normakontroll eljárást, mert álláspontja szerint a Vmt. 271. § (1) bekezdés c) pontja sérti az Alaptörvény XIV. cikk (4) bekezdését és XV. cikk (2) bekezdését.

- [7] 3. Az eljáró bíróság a peres eljárást felfüggesztő és a jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének, illetve nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását kezdeményező végzésében az ügy érdemében megállapította, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 1. § (1) bekezdése értelmében csak az EGT-állampolgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó családtagját illeti meg a szabad mozgás és tartózkodás joga, aki emellett a 3. § (2) bekezdése alapján kizárólag érvényes úti okmánnal jogosult beutazni Magyarországra területére. Az eljárás során nem merült fel arra vonatkozó adat, hogy a felperes házastársával közösen utazott volna be Magyarországra, vagy hozzá csatlakozott volna. Emellett a felperes által használt útiokmányban szereplő születési adatok nem a valóságot tükrözik, és ezért az nem tekinthető érvényesnek. Ennek alapján a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes helytállóan állapította meg a beutazás jogellenességét és azt is, hogy a felperes esetében fennáll a Vmt. 271. § (1) bekezdés c) pontjában rögzített kizáró ok.
- [8] Az indítványozó emlékeztetett arra is, hogy a Vmt. 84. alcímében (a 267–275. §-ban) leírt eljárás szerint menedékjogi kérelmet kizárólag azt követően lehet Magyarországon benyújtani, hogy előzetesen menedékjogi kérelem benyújtására irányuló szándéknyilatkozatot terjeszt elő a kérelmező. A menedékjogi kérelem benyújtására irányuló szándéknyilatkozattal kapcsolatban nagykövetségek kijelöléséről szóló 292/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet 1. §-a értelmében a szándéknyilatkozatot Magyarországgal határos, nem európai uniós tagállam területén működő magyar diplomáciai képviselő területén lehet személyesen benyújtani, vagyis Magyarországon Belgrádban és Kijevben működő nagykövetségein. A Vmt. 271. § (1) bekezdésének c) pontja szerint a menedékjogi kérelem benyújtásának nem feltétele a 268. § szerinti szándéknyilatkozat benyújtása a személyi szabadságot érintő kényszerintézkedés, intézkedés vagy büntetés hatálya alatt álló személy tekintetében, kivéve, ha jogellenesen lépte át Magyarországot államhatárát.
- [9] Az indítványozó álláspontja szerint a fentiekből következően azon külföldieknek, akik jogellenesen lépték át Magyarországot államhatárát és szabadságuktól megfosztottak, semmilyen lehetőségük nincs arra, hogy Magyarországon menedékjogot kérjenek, hiszen nem mentesülnek a szándéknyilatkozat benyújtásának kötelezettsége alól, ugyanakkor gyakorlatilag lehetetlen, hogy a szabadságelvonásuk időtartama alatt személyesen nyújtsanak be ilyen szándéknyilatkozatot.
- [10] 3.1. Az indítványozó szerint a kifogásolt jogszabályi rendelkezés formailag az Alaptörvény XIV. cikk (5) bekezdésébe ütközik, ugyanis a jogalkotónak sarkalatos törvényben kellett volna szabályoznia a menedékjog biztosításának alapvető szabályait. Az indítvány érvelése szerint a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 94. §-a sorolja fel azon rendelkezéseket, amelyeket a jogalkotó az Alaptörvény alapján sarkalatosnak minősített. Ezek között található – többek között – a Met. 5. §-a és III. fejezete, amelyek rögzítik a menedékkérők jogait és kötelezettségeit, illetve szabályozzák a menekültkénti elismerés feltételeit és az elismerést kizáró okokat. Ugyanakkor ezen jogszabályhelyek nem tartalmaznak rendelkezést sem az előzetes szándéknyilatkozatról, sem a jogszerű határátlépésről mint az elismerés elengedhetlen feltételéről, vagy ezek hiányáról mint kizáró okról.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint megállapítható, hogy a Vmt. támadott rendelkezése a Met. sarkalatosnak minősített rendelkezésein túlmenő korlátozásokat tartalmaz, mivel a határt jogellenesen átlépő, majd személyi szabadságuk korlátozását elszenvedő személyeket lényegében elzárja a menedékjogi kérelem előterjesztésének a lehetőségétől. Ebből következően az is megállapítható, hogy a Vmt. a menedékjog biztosításának olyan alapvető szabályait tartalmazza, melyet az Alaptörvény XIV. cikk (5) bekezdés alapján a jogalkotónak sarkalatos törvényben kellett volna szabályoznia.
- [12] 3.2. Az indítványozó szerint a Vmt. támadott rendelkezése ellentétes az Alaptörvény XIV. cikk (3)–(4) bekezdéseiben foglaltakkal, mert gyakorlatilag megfosztja a felperest a menedékjog iránti kérelem előterjesztésének lehetőségétől. Emellett a kiadatási letartóztatásban lévő külföldi esetében – ha jogellenesen lépte át Magyarországot államhatárát – érdemben nem kerül vizsgálatra, hogy olyan államba kerül-e kiadatásra, ahol az a veszély fenyegeti, hogy halálra ítélik, kínozzák vagy más embertelen bánásmódnak, büntetésnek vetik alá.
- [13] 3.3. Az indítványozó állítja azt is, hogy a személyi szabadságukban korlátozott, de az országhatárt jogellenesen átlépő személyeknek a menedékjogi kérelem benyújtásának lehetőségétől való elzárása az emberi méltóságot sértő, alkotmányos indok nélküli megkülönböztetésnek minősül, amely az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésébe ütközik.

- [14] 3.4. Az indítványozó szerint a vitatott rendelkezés a Q) cikk (3) bekezdését is sérti, mivel ellentétes az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (a továbbiakban: Nyilatkozat) 14. cikke 1. pontjával, mely kimondja, hogy „[m]inden személynek joga van az üldözés elől más országban menedéket keresni, és a más ország nyújtotta menedéket élvezni”. Az indítványozó érvelése szerint a 2/2019. (III. 5.) AB határozat [46] bekezdése alapján megállapítható, hogy a Nyilatkozat a nemzetközi jog általánosan elismert szabályának minősül és emiatt az Alaptörvény Q) cikk (3) bekezdésébe is ütközik az a szabályozás, mely egyes személyek esetén a menedékjog kérelmezésének lehetőségét teljes egészében kizárja.
- [15] 3.5. Végezetül, az indítványozó szerint a Vmt. támadott rendelkezése nemzetközi szerződésbe is ütközik, mivel ellentétes a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi július hó 28. napján elfogadott Egyezmény (a továbbiakban: Genfi Egyezmény) 33. cikk 1. pontjával (*non-refoulement*), mert anélkül teszi lehetővé a felperes kiadatását, hogy a *non-refoulement* követelményének vizsgálatára sor kerülne.
- [16] Emellett az indítványozó állítja azt is, hogy a támadott rendelkezés ellentétes az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség között, a tagállamban vagy Svájcban benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős állam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló Luxembourgban, 2004. október 26-án aláírt megállapodással (a továbbiakban: megállapodás) is. A megállapodás 1. Cikk (2) bekezdése ugyanis – többek között – alkalmazni rendeli a felek között az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló 2013. június 26-i 604/2013/EU rendeletet is (a továbbiakban: dublini rendelet). Az indítványozó megállapítása szerint a dublini rendelet 12. cikk (1) bekezdése alapján Svájc lett volna a felperes nemzetközi védelem iránti kérelmének megvizsgálásáért felelős állam. Emellett felhívja a figyelmet arra is, hogy a dublini rendelet nem köti külön feltételhez a menedékjogi kérelem benyújtását, és nem ad lehetőséget arra sem, hogy az a tagállam, amelyhez a kérelmet benyújtják, anélkül utasítsa azt vissza, hogy a felelős tagállam meghatározására vonatkozó eljárást lefolytatná. Ennek alapján az indítványozó szerint a megállapodásba ütközik a magyar szabályozás, amely a dublini rendeletben nem szabályozott feltételekhez köti a kérelem benyújtását, és anélkül biztosít lehetőséget annak visszautasítására, hogy a felelős tagállam meghatározására vonatkozó eljárás lefolytatásra került volna.
- [17] 3.6. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 57. § (2) bekezdése és az Ügyrend 36. § (3) bekezdése alapján eljárva az indítvány elbírálása előtt megkereste az igazságügyi minisztert és a belügyminisztert, akik válaszukban kifejtették a Vmt. sarkalatoságával, illetve a támadott rendelkezésben szereplő kivétellel érintett személyek menekültügyi kérelem benyújtásával kapcsolatos lehetőségeivel összefüggő jogi és szakmai álláspontjukat.
- [18] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy a bírói indítvány megfelel-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében és az Abtv. 25. §-ában, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban, továbbá az 52. § (4)–(6) bekezdéseiben foglalt követelményeknek, illetőleg fennáll-e az indítvány érdemi vizsgálatának egyéb akadálya.
- [19] 4.1. Ezen vizsgálat során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Vmt. 84. – az indítványozó által támadott rendelkezést is tartalmazó – alcíme 2025. január 1-én hatályát veszítette.
- [20] 4.2. A Vmt. helyébe lépő, a menekültügyi eljárás átmeneti szabályainak alkalmazhatóságáról szóló 361/2024. (XI. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 2025. január 1-én lépett hatályba. A Kormány a Kr.-t – figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára – az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében és az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva adta ki.
- [21] 4.3. Vizsgálata során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kr. a korábban a Vmt. 84. alcímében szereplő eljárással lényegében megegyező szabályozást tartalmaz a menekültügyi eljárásra, azzal a fontos különbséggel, hogy már nem tartalmazza az indítvánnyal támadott rendelkezést.
- [22] A Kr.-nek a támadott rendelkezése helyébe lépett 5. § (1) bekezdésének c) pontja szerint a menedékjogi kérelem benyújtásának nem feltétele az előzetes szándéknyilatkozat benyújtása a szabadságelvonással járó büntetés vagy intézkedés, illetve személyi szabadságot érintő kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy tekintetében. A Kr. ezen szabálya alóli kivételek között kizárólag a rövid időtartamú szabadságkorlátozással járó elfogás,

előállítás és a szabálysértési elzárás esetét jelöli meg. Az 5. § (3) bekezdés szerint „az (1) bekezdés szerinti esetben a menekültügyi hatóság a menekültügyi eljárás általános szabályai szerint jár el”. A Kr. 10. §-a kimondja, hogy azt a folyamatban lévő menedékjogi kérelmek elbírálására is alkalmazni kell.

- [23] 4.4. Tekintettel arra, hogy az indítvánnyal támadott jogszabályi szövegrészt a hatályos, és az indítványozó bíró előtt folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály már nem tartalmazza, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Ügyrend 67. § (1) bekezdése és (2) bekezdés e) pontja alapján okafogyottá vált.
- [24] 4.5. Az Alkotmánybíróság a szabályozási szinttel kapcsolatos indítványelemmel összefüggésben emlékeztet több évtizede változatlan, és legutóbb a 19/2023. (VIII. 7.) AB határozatban megerősített következő megállapításaira: „Az Alkotmány rendelkezése alapján minősített többséggel elfogadott törvényt egyszerű többséggel elfogadott törvénnyel nem lehet módosítani, vagy hatályon kívül helyezni. [...] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a kétharmados törvények közvetlen (tételes) módosítása a kétharmados törvény szabályozási köréhez közel álló, azzal esetleg részben egybevágó, másik, egyszerű többséggel meghozható önálló törvény módosításával, vagy új törvény alkotásával alkotmányosan nem kerülhető meg. Mindez ugyanis oda vezethetne, hogy a kétharmados törvények formális érintetlenül hagyása ellenére az alapjogi, illetve az alapintézményi törvény a módosított, illetve újonnan alkotott – formálisan egyszerű többséghez kötött – törvényekhez képest elveszítené alkotmányosan meghatározó jelentőségét” {Indokolás [41], eredetileg megállapította: ABH 1999., 25, 40–41., többek között idézi: 3001/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [60], 16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [45]}.
- [25] 5. Az Abtv. 53. § (6) bekezdése szerint az alkotmányjogi panasz kivételével az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítvány nem vonható vissza.
- [26] A bírói kezdeményezésre indult egyedi normakontroll eljárásokban ugyan a támadott jogszabály hatályvesztése önmagában nem jelenti, hogy az Alkotmánybíróságnak ne kellene érdemben vizsgálnia az indítványt (Abtv. 64. § e) pont), de ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált, akkor az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a, illetve az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján megszünteti az eljárást.
- [27] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány okafogyottá vált, ezért az eljárást – az Abtv. 59. §-a alapján, figyelemmel az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontjára – megszüntette.

Budapest, 2025. február 11.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/3202/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3082/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.IV.30.021/2024/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Sellaton Design Bútoripari Kft. jogi képviselője (dr. Bencző Ákos ügyvéd) útján eljárva alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó gazdasági társaság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.40.026/2023/5. számú ítélete és a Kúria Gfv.IV.30.021/2024/6. számú ítélete ellen, azok alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó álláspontja szerint az ítéletek ellentétesek az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével.
- [2] 1.1. A 2007-ben alapított indítványozó felperes gazdasági társaság főtevékenysége irodabútor gyártása, a 2005-ben alapított alperes gazdasági társaság egyik főtevékenysége irodabútor gyártása volt. Az alperes gazdasági társaság 2017-ben megváltoztatta cégnevét. 2020 júniusában az indítványozó felszólította az alperest, hogy a megtévesztő cégnév alatt folytatott tevékenység miatt fizessen meg részére 5 000 000 forint sérelemdíjat és 115 935 000 forint elért gazdagodást engedjen át számára. Az alperes 2020 júliusában közölte, hogy a kérelemnek nem tesz eleget.
- [3] Az indítványozó keresetében azt kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest cégneve használatától, kötelezze az alperest két internetes felületen elégtételt adó közlemény közzétételére, mely szerint termékeit olyan cégnévvel hozta forgalomba, amely alkalmas arra, hogy a társaság versenytársának, az azonos termékeket gyártó és forgalmazó indítványozónak a termékeivel összetéveszthetők legyenek, a jogsértés miatt sajnálkozás kifejezésére, tiltsa el domainneve használatától, kötelezze 5 000 000 forint sérelemdíj és késedelmi kamata megfizetésére, kötelezze 162 594 000 forint és késedelmi kamata megfizetésére, a jogsértéssel elért gazdagodás átengedésére. Az alperes a kereset elutasítását kérte.
- [4] Az elsőfokú bíróság – a hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárás során meghozott – ítéletével kötelezte az alperest, hogy honlapján elégtételt adó közleményt tegyen közzé, valamint az alperest 5 000 000 forint sérelemdíj és kamatai megfizetésére kötelezte. A bíróság ítéletének indokai szerint az alperes cégneve az indítványozó cégnevével összetéveszthető volt.
- [5] A mindkét fél fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva az indítványozó elégtételadásra irányuló keresetét elutasította, az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezéseit helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság alperest elégtétel adására kötelező rendelkezésének megváltoztatását és e kereset elutasítását az indokolta, hogy az alperes nem hozta forgalomba olyan névvel a termékeit, amelyről az indítványozót lehet felismerni. A névviselési jog sérelme ugyan egyben versenyjogi jogsértést is megvalósíthat, ebből azonban nem következik, hogy a névviselési jog sérelmére alapított kereset alapján az alperes más törvényi tényállás szerinti, egyébként meg nem valósult jogsértésért elégtétel adására lenne kötelezhető.
- [6] A jogerős ítélettel szemben az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Ebben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének részben történő megváltoztatásával az alperes eltiltását kérte cégneve és az ezt tartalmazó domainnév használatától, az alperes kötelezését 162 594 000 forint és késedelmi kamatai megfizetésére azzal, hogy az elsőfokú ítélet ezt meghaladó, az alperest elégtétel adására kötelező rendelkezését a Kúria hagyja helyben. A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette és jogkérdésben sem tért el a Kúria közzétett határozatától. A versenyjogi jogkövetkezmények alkalmazásához nem elégséges a viselt név hasonlóságának megállapítása. A jellegbitorlás feltétele mindenekelőtt a versenytársi minőség fennállása a felek között, másrészt az igényt érvényesítő árujának, illetve az áru valamely tulajdonságának ismertsége, továbbá az

összetevészhetőség az eredeti és az utáncat között, végül a jogosult engedélyének hiánya a sérelmezett tevékenységre.

- [7] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint az ítéletek ellentétesek az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint a „*fair trial*” elve sérült az eljáró bíróságok pervezetéssel kapcsolatos jogfel-fogása miatt és ennek következménye, hogy az eljáró bíróságok által meghozott érdemi határozatok egyike sem az indítványozó keresetében meghatározott versenyjogi jogkérdéseket döntötte el. A pernek a felek által meg-határozott, valamint a jogszabályok adta értelmezési mozgásteret szétfeszítő bírósági jogértelmezés megakadályozta a perben alkalmazni kért versenyjogi jogszabályok céljának, a tisztességtelen verseny tilalma-zásának a bírói döntésben való megjelenését. Egyebekben az indítványozó nem ért egyet az eljáró bíróságok jogalkalmazásával.
- [9] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi pa-nasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt az vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [10] Az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt az indítványozó határidőben nyújtotta be. Az indítványozó alkot-mányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [M) cikk (2) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekez-dés és 28. cikk], a támadott bírói döntéseket, a Pécsi Ítéletábla Gf.IV.40.026/2023/5. számú ítéletét és a Kúria Gfv.IV.30.021/2024/6. számú ítéletét, továbbá kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére. Az indít-ványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [11] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítvá-nyozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tesz ele-get. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésének és 28. cikkének sérelmére. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptör-vény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segédszabály nem tekinthető olyan Alaptör-vényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani [3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]]. Az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése ugyancsak nem tartalmaz az Abtv. 27. §-a szerinti Alaptörvényben biztosított jogot. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban emlékeztet az M) cikk (2) bekezdésének megítélésével összefüggő töret-len gyakorlatára. Az „Alkotmánybíróság következetes gyakorlata {például: 3265/2017. (X. 19.) AB határozat, In-dokolás [29]; 33/2015. (XII. 3.) AB határozat, Indokolás [20]; 20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [53]} alapján nem biztosít jogot az M) cikk (2) bekezdése [...], ezért erre a rendelkezésre sem alapítható alkotmány-jogi panasz” [3305/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [10]].
- [12] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [13] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgá-lata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára [...] [3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]]. Az Alkotmánybíróság ugyancsak hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat [7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]]. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó valójában egyet nem értését fejezte ki a bíróságok döntésével, azok érvelésével, indokolásával kapcsolatban. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróság döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására [3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]]. Az indítványozó alkotmányjogi panasz a bírói döntések felülmérlegelésére irányul, a döntések számára kedvező megváltoztatását kívánja elérni indítványával.

- [14] Az előbbiek mellett az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Jelen ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a döntés szempontjából releváns kérdéseket vizsgálatuk tárgyává tették, és követhetően számot adtak döntésük indokairól. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indítványozó ezzel összefüggésben bírói mérlegelési, jogalkalmazási kérdéseket kifogásol. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint viszont nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján a panaszban megjelölt alapjog megsértésének kételye nem merül fel.
- [15] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [16] 4. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a és 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 11.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2617/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3083/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 81. § (1)–(2) és (5) bekezdése, valamint a Fővárosi Törvényszék 53.Pf.633.696/2022/11. számú ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. § (1)–(2) és (5) bekezdése, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Törvényszék 53.Pf.633.696/2022/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 43.P.86.114/2021/21. számú ítéletére kiterjedő hatállyal az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdései, IV. cikk (1) bekezdése; XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1)–(2) bekezdései, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmére hivatkozással.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó természetes személy keresete vállalkozói díj leszállítása címén a bruttó helyreállítási költség 8 257 921 Ft és ennek járulékai, elmaradt haszon címén 5 458 000 Ft és ennek járulékai, valamint a hibás teljesítés miatti károk helyreállítása címén 660 225 Ft és járulékai megfizetésére irányult, továbbá az indítványozó a perrel felmerült költségek megtérítését is kérte.
- [4] A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2022. május 5. napján kelt 43.P.86.114/2021/21. számú ítéletében a jogi képviselővel eljáró indítványozó kereseti kérelmének részben helyt adott. A vállalkozói díj leszállítását megalapozottnak találta és a költségjegyzékben felszámított perköltségelemekben a pervesztesség arányában marasztalta az alperest, azonban a lerótt törvényes illetékről nem határozott.
- [5] Az indítványozó felperes elsődlegesen az ítélet kiegészítése iránti kérelmet terjesztett elő a perköltség vonatkozásában arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság nem rendelkezett az általa megelőlegezett összesen 783 489 Ft illeték viseléséről. Az indítványozó hangsúlyozta, hogy azt a felperesi pernyertesség arányában az alperesre kellett volna terhelni a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján, mert az illeték a Pp. 80. §-a értelmében a felperesi perköltség részét képezte.
- [6] Az elsőfokú bíróság a kérelmet a 26. szám alatti végzésével visszautasította arra hivatkozással, hogy az indítványozó az általa hivatkozott illetékből csak 66 240 Ft-ot fizetett meg, amit a bíróság 24.P.86855/2019. számú keresetlevelet visszautasító végzésében is rögzített. Ezzel olyan költség megtérítését kérte, amely nála nem merült fel.
- [7] Az indítványozó felperes e végzéssel szemben fellebbezéssel élt kérve annak hatályon kívül helyezését és a perköltséggel kapcsolatos rendelkezés kiegészítését. Fellebbezése indokolásában hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság tény- és iratellenesen állapította meg, hogy a 66 240 Ft-on túl a további kereseti illetéket nem fizette meg. Ezt banki átutalási megbízással és az ÜKM szám feltüntetésével is igazolta, ahogy azt a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság az 53.Pkf.636.254/2020/7. számú jogerős végzésével is megállapította, mellőzve a keresetlevél visszautasítását. Erre tekintettel kérte a jogellenes végzés megváltoztatását.
- [8] Az indítványozó az ítélet kiegészítése iránti kérelmét visszautasító végzéssel szembeni fellebbezését érdemben a Fővárosi Törvényszék az alperesi fellebbezéssel együtt bírálta el.
- [9] A Fővárosi Törvényszék 2023. január 4-én kelt 53.Pf.633.696/2022/11. számú ítéletével az elsőfokú bíróság 26. sorszám alatti végzését akként változtatta meg, hogy a felperes ítélet kiegészítése iránt előterjesztett kérelmét érdemben utasította el, továbbá az elsőfokú határozat fellebbezett részeit helybenhagyta. A másodfokú bíróság az indokolásban rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság megállapítására támaszkodva úgy ítélte meg, hogy az indítványozó elmulasztotta az eljárási illeték felszámítását, így arról az elsőfokú bíróságnak sem kellett hivatalból rendelkeznie. Nem vitásan a korábban hatályos polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény

(a továbbiakban: régi Pp.) 78. § (2) bekezdése értelmében a bíróság a perköltség felől hivatalból volt köteles határozni. A jelen perben alkalmazandó Pp. 82. § (1) bekezdése a korábbi rendelkezéstől annyiban tér el, hogy a bíróság csak a felszámított perköltség viseléséről dönt hivatalból az eljárást befejező határozatában. Az eljárási illeték továbbra is a perköltség részét képezi (Pp. 80. §), annak megtérítését azonban a fél csak a költség felszámításával kérheti [Pp. 81. § (1) bekezdés]. A felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét. Az indítványozó jogi képviselővel eljárva sem hivatkozott az eljárási illetékre, azt nem számította fel. A felszámítani elmulasztott, vagy a felszámítottnál magasabb összegű költséget a fél javára nem lehet figyelembe venni. Ebből következik, hogy miután a felperes az eljárási illetéket nem számította fel, így arról az elsőfokú bíróságnak sem kellett hivatalból a perköltség részeként rendelkezni.

- [10] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és 27. § (1) bekezdésére hivatkozással az alkotmányjogi panaszát, amelyet a főtítkárról felhívására határidőben kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt.
- [11] Az indítványozó az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdései, IV. cikk (1) bekezdése; XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1)–(2) bekezdései, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmét állítva egyrészt a Pp. 81. § (1)–(2) és (5) bekezdése, másrészt a Fővárosi Törvényszék 53.Pf.633.696/2022/11. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 43.P.86.114/2021/21. számú ítéletére kiterjedő hatállyal.
- [12] Az indítványozó kifejtette, hogy az régi Pp. perköltség felszámítási szabályaitól eltérő Pp. 81. § (1)–(2) és (5) bekezdéseit alaptörvény-ellenesnek tartja. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése tekintetében alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy az alkotmányjogi elméleti megközelítés és az Alkotmánybíróság gyakorlata szerinte nem vezethet arra, hogy a peres felek között olyan különbségek alakuljanak ki a jogalkotás illetve az azon alapuló bírói döntés eredményeképpen, hogy törvényben meghatározott mértékű, adók, díjak, illetékek, – az indítványozó esetében – a bírósági peres eljárás illetéke adminisztratív okokból a pernyertest terhelje. Az indítványozó álláspontja szerint a perköltség – bírói mérlegelés szerinti – nem megfelelő felperesi felszámítását követően jogsértően más peres felek „gazdagodnak a pernyertes fél részéről fizetni köteles peres illeték összegével”. Az indítványozó ügyében ugyanis a részben peresztes félnek, az alperesnek nem kellett az illeték egy részét sem megtérítenie az illetéket leróví indítványozónak mint felperesnek.
- [13] A támadott jogszabályi rendelkezések vonatkozásában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében védett alapjog a tekintetében az indítványozó kifejtette, hogy a tisztességes és *fair* eljárás részét képezi megítélése szerint a perköltség pernyertesség és peresztesesség arányában történő megosztása. Ennek következményeit nem változtathatja meg, hogy felszámította-e a bíróság által értékelt és elfogadott módon az *ex lege* mértékű peres illetéket a peres fél.
- [14] Az indítványozó szerint a peres illeték tárgyában a hivatalból történő döntés kodifikálása szükséges az eljárási és alapvető jogok érvényesülése érdekében.
- [15] Az indítványozó a támadott bírói határozatok vonatkozásában hangsúlyozta, hogy a peres illeték ítéleti elszámolása alapvető jogait sérti, mivel adminisztratív hiányosság miatt 2/3 arányú pernyertessége ellenére 100%-os mértékben fizettette meg a bíróság az illetéket vele. Ez abban a perben történt, amelynek megindítására, lefolytatására az alperes kényszerítette, olyan tételes peres illeték leróvísa mellett, amelyre a vonatkozó jogszabályok kötelezték.
- [16] Az indítványozó álláspontja szerint, a perköltségről a pernyertesség arányában kellene *ex officio* döntenie a bíróságnak.
- [17] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben.
- [18] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [19] Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó hivatkozást tartalmaz.
- [20] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontjára [Abtv. 26. § (1) bekezdés] és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára [Abtv. 27. § (1) bekezdés] alapította.
- [21] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és 27. § (1) bekezdésére hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon be-

- lül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [22] A Fővárosi Törvényszék 53.Pf.633.696/2022/11. számú ítéletét 2023. március 8. napján kézbesítették az indítványozó jogi képviselőjének. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2023. május 8. napján nyújtotta be elektronikus úton az első fokon eljáró bíróságra.
- [23] Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt a Fővárosi Törvényszék 53.Pf.633.696/2022/11. számú ítéletével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék 53.Pf.633.696/2022/11. számú ítélete az ügy érdemében hozott döntésnek minősül, így a tárgyi hatály szempontjából megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott feltételnek. {lásd hasonlóan pl. 3338/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [17]–[20]; 3047/2022. (I.31.) AB végzés, Indokolás [12]; 3402/2022 (X. 12.) AB végzés, Indokolás [15]; 3391/2024. (XI. 8.) AB végzés, Indokolás [19]–[22]}.
- [25] Az indítvány az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b*) pontjának és a 27. § (1) bekezdés *b*) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [26] A sérelmezett jogszabályi rendelkezést a Fővárosi Törvényszék az eljárása során alkalmazta.
- [27] 3.2. Az indítványozó természetes személy a bírósági eljárásban félként részt vett, így érintettsége a támadott határozatokkal és jogszabályi rendelkezésekkel összefüggésben megállapítható.
- [28] 3.3. Az indítványozó jogosultnak tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben nyújtotta be az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát {lásd hasonlóan pl. 3326/2022. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [2], [9], [10], [13]; 3168/2018 (V. 16.) AB végzés, Indokolás [33]}.
- [29] 3.4. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a*) pontja és a 27. § (1) bekezdés *a*) pont első fordulata értelmében az alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltétele az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogának sérelme.
- [30] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény alkotmányjogi panaszban megjelölt I. cikk (1)–(3) bekezdései nem tekinthetők az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak, ekként azok sérelmére alkotmányjogi panasz nem alapozható. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikkére vonatkozó gyakorlata értelmében „az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései az állam kötelezettségeit határozzák meg az alapjogok védelme és biztosítása érdekében, így közvetlenül ezen rendelkezések vonatkozásában sincs helye alkotmányjogi panasznak” {lásd hasonlóan pl.: 3231/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [8]; 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [32]; 3270/2021. (VII. 7.) AB végzés, Indokolás [29]}.
- [31] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdései sérelmét állító elemeiben nem teljesíti az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a*) pontja és 27. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti követelményt.
- [32] 3.5. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi.
- [33] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése *b*) pontja szerint a kérelem határozott, ha egyértelműen megjelöli az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét.
- [34] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány további elemei az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem követelményének csak részben felelnek meg.
- [35] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panasz tárgyával összefüggésbe nem hozható.
- [36] Az indítvány az Alaptörvény a XIII. cikk (1) bekezdésében védett tulajdonhoz való jog, a XV. cikk (1) bekezdésében garantált törvény előtti egyenlőség és a XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslati jog sérelmét illetően önálló indokolást nem tartalmaz, ezen alapjogok megsértését alapvetően a XXVIII. cikk (1) bekezdésében írott tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére alapozza.
- [37] Erre tekintettel a XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét állító indítványi elemeket a továbbiakban a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában vizsgálja az Alkotmánybíróság.
- [38] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme az Abtv. 52. § (1b) bekezdése *b*) pontjában írott feltételnek – az ismertetett vonatkozásokban nem felel meg.

- [39] 4. Az Abtv. 52. § (4) bekezdése alapján az alkotmánybíróági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.
- [40] 4.1. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése tekintetében az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy az alkotmányjogi elméleti megközelítés és az Alkotmánybíróság gyakorlata szerinte nem értelmezhető úgy, nem vezethet arra, hogy a peres felek között olyan különbségek alakuljanak ki a jogalkotás illetve az azon alapuló bírói döntés eredményeképpen, hogy törvényben meghatározott mértékű, adók, díjak, illetékek, – az indítványozó esetében – a bírói peres eljárás illetéke adminisztratív okokból a pernyertest terhelje.
- [41] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy következetes gyakorlata szerint nem bővíthető korlátlanul az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése tekintetében az Alaptörvény szerinti felsorolás. Az Alkotmánybíróság a 3079/2017. (IV. 28.) AB határozatában is megerősítette: „Az Alkotmánybíróság a 3206/2014. (VII. 21.) AB határozatban az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére vonatkozóan megállapította, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése az alapjogok egyenlőségét és a diszkrimináció tilalmát tartalmazza. A tételesen felsorolt tulajdonságok mellett az „egyéb helyzet szerinti különbségtétel” fordulat nyújt garanciát ahhoz, hogy az előre nem látható, de a felsorolásban szereplő tulajdonságokhoz döntő hasonlóságot mutató helyzetben élő személyeket se érhesse hátrányosan sújtó különbségtétel. Ez a nyílt felsorolás korlátlanul nem bővíthető, nem nyújt ugyanis védelmet olyan személyeknek, akiket valamely szabály éppen hátrányosan érint, de mégsem diszkriminál. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében garantált diszkrimináció tilalom ugyanis csupán olyan élethelyzeteket ölelhet át, amelyekben az emberek önazonosságát, identitását meghatározó lényegi tulajdonságuk miatt előítéllettel, vagy társadalmi kirekesztéssel néznek szembe. Vagyis a diszkriminációtilalom alkotmányos klauzulája elsődlegesen a társadalom személyben rejlő és tetszés szerint nem változtatható tulajdonság mentén elkülönülő csoportjainak védelmét szolgálja” [lásd pl.: 3079/2017. (IV. 28.) AB határozat, Indokolás [16]; 3011/2020. (II. 4.) AB végzés, Indokolás [43]].
- [42] „A legtöbb alapjogsértés vizsgálható tehát az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése alapján, mivel eszerint az alapjogokat mindenféle faji, szín szerinti, nemi, fogyatékoság szerinti, nyelvi, vallási, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti megkülönböztetés nélkül biztosítani kell mindenkinek. Az alapjogok esetében ugyanakkor az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti alapjogi teszt a mérvadó a korlátozhatóságuk tekintetében, és elsődlegesen az garantálja, hogy az alapjogok biztosításában ne lehessen ilyen megkülönböztetéseket alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy nem fogadható el szükségesnek olyan alkotmányos cél, amely diszkriminációt valósít meg, és arányosnak az olyan korlátozás, amely diszkriminatív helyzetet eredményez” [6/2018. (VI. 27.) AB határozat, Indokolás [39]].
- [43] Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére alapított indítványi érvekkel szemben az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy releváns alkotmányjogi összefüggés hiányában nem bírálja felül a támadott jogszabályi rendelkezést és bírói döntést.
- [44] 4.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában a Pp. 81. § (1)–(2) és (5) bekezdése, másrészt a Fővárosi Törvényszék 53.Pf.633.696/2022/11. számú ítélete tekintetében a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában megjelölte az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét.
- [45] 4.2.1. Az indítványozó álláspontja szerint a polgári eljárásban lerótt illetékek viselése tárgyában a hivatalból történő döntés kodifikálása szükséges az eljárási és alapvető jogok érvényesülése érdekében.
- [46] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a jogalkotó joga és felelőssége, hogy olyan eljárási szabályokat alakítson ki, amelyek a tisztességes bírói eljárást, és annak részeként az időszerű jogvédelmet biztosítva, az eljárások észszerű időn belül történő befejezését biztosítják. Az indítványozó által benyújtott beadvány időpontjában létező eljárási szabályok összetett rendszert képeztek, és képeznek ma is, amelyek kiemelik a felek rendelkezési jogának a jelentőségét, de ugyanakkor rögzítik a felek ebből fakadó felelősségét és annak joghatásait is.
- [47] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz indokolása nem támasztotta alá a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét, és a panaszban megvalósuló indokolás sem vetett fel azok tekintetében alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [48] 4.2.2. Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítványban a támadott ítéletre vonatkozóan az Abtv. 27. §-ára hivatkozással az indítványozó a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseit vitatta, azaz az alkotmányjogi panasz indokolása a számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját jelenti. Az indítvány azt célozza, hogy a bíróságok által eldöntött

tény- és jogkérdéseket felülbírálati bíróságként vizsgálja felül az Alkotmánybíróság, és a támadott döntésektől eltérően értékeli.

- [49] A bírósági határozatokkal kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [50] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, vagy ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel. Ezen alternatív feltételek bármelyikének megléte indokot ad a befogadásra.
- [51] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg ezeknek a követelményeknek, mert az indítványozó egyértelműen a bíróság jogértelmezését tartotta alaptörvény-ellenesnek.
- [52] 5. A fentiekre tekintettel az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában meghatározott törvényi feltételek egyikének sem felel meg.
- [53] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, illetve amely a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések, bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolttá tenné.
- [54] 6. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a*) pontjában és 27. § (1) bekezdés *a*) pontjában valamint a 29. §-ában továbbá 52. § (1b) bekezdése *b*) pontjában foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 11.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1229/2023.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3084/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.III.30.517/2022/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Váczi Ügyvédi Iroda, képviseli dr. Váczi Péter ügyvéd) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.III.30.517/2022/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint a döntés ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jogaival.
- [2] 2. Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásoknak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következőképpen foglalhatók össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó és adóstársa (ez utóbbi a perben és a továbbiakban: felperes) hitelkérelmük alapján 2008. április 15-én közjegyzői okiratba foglalt „Ingatlan jelzáloggal biztosított devizában nyilvántartott jelzálog-típusú hitel kölcsönszerződés” elnevezésű kölcsönszerződést kötöttek egy hitelintézettel (a perben I. rendű és II. rendű alperes, a továbbiakban: hitelintézeti alperes). A szerződés egyik célja az adósoknak egy, a hitelintézeti alperestől eltérő hitelezővel szemben fennálló kölcsöntartozása egy összegben való törlesztése volt. A kölcsön összege 128 433 CHF-nak megfelelő, a 2008. április 11. napján érvényes, az alkalmazott deviza vételi árfolyamon számított 20 250 000 Ft volt. A felperes (az indítványozó adóstársa) 2013-ban keresetet nyújtott be, kérve a szerződés érvénytelenségének és ennek jogkövetkezményei megállapítását. Az indítványozó a per III. rendű alperese volt (a továbbiakban a felperes és az indítványozó együtt: adósok).
- [4] A megismételt elsőfokú eljárásban a felperes módosított keresetében az árfolyamkockázat viselését korlátlanul az adósokra hárító általános szerződési feltételek tisztességtelensége miatt a szerződés érvénytelenségének megállapítását, emellett a kezelési költségre vonatkozó általános szerződési feltételek tisztességtelensége miatt azok érvénytelenségének a megállapítását kérte. A hitelintézeti alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.
- [5] A Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság a 6.G.40.604/2021/33. számú ítéletével a keresetet elutasította. Döntésének indokolásában rögzítette, hogy a peres felek fogyasztói bankkölcsönszerződést kötöttek. Ennek tartalmából kiindulva azt vizsgálta, hogy a felperes mint adós fogyasztói minőségére tekintettel elvárt különös előírások érvényesülése megállapítható-e. Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás világos és érthető voltának vizsgálata során a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma és a szerződésben foglaltak alapján azt állapította meg, hogy az azokban foglaltak félreérthetetlenül kifejezésre juttatják a kockázat korlátlanságát és azt, hogy annak vagyoni hatásait teljes mértékben az adósok viselik. Az elsőfokú bíróság a 2008 áprilisában aláírt kölcsönszerződést és a keltezés nélküli kockázatfeltáró nyilatkozatot vizsgálta, mely aláírásának időpontja vitatott volt. A szerződéskötést megelőző egyéb tájékoztatásoknak, nyilatkozatoknak, a megküldött, tájékoztató jellegű, alacsony törlesztőrészletű hitelkalkulációnak a bíróság nem tulajdonított jelentőséget. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint az átlagos fogyasztó számára az alkalmazott kifejezések világosak és érthetőek, különösebb megfontolást nem igényelnek. Az ítélet rögzítette: az adósok (mint fogyasztók) számára felismerhető volt, hogy az ügylet magában hordozza azt, hogy az árfolyam kedvezőtlen változása esetén a fizetendő részletek megemelkednek, amely emelkedésnek felső határa nincsen, és ez őket terheli. A felperes a hitelezőktől kapott egyértelmű és világos tájékoztatásra tekintettel nem gondolhatta alappal, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy hogy az őt korlátozott mértékben terhelné. Az adósok számára egyértelműen felismerhető, világosan érthető volt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag

őket terheli, hogy az árfolyam rájuk nézve kedvezőtlen változásának nincsen felső határa. Az adósoknak adott tájékoztatás megfelelő idejével kapcsolatban úgy értékelt az elsőfokú bíróság, hogy a perben rendelkezésre álló kölcsönkérelem szerint a szerződéskötés előtt két-három héttel az adósok úgy nyilatkoztak, hogy megismerték a devizakölcsön kockázatait, amelyet a tájékoztató részletez. A rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelve tényként azt állapította meg, hogy az adósok a hitelkérelem benyújtása során és a szerződéskötés előtt írták alá a kockázatfeltáró nyilatkozatot.

- [6] 2.2. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 13.Gf.40.075/2022/11-II. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy a peres felek között létrejött kölcsönszerződés érvénytelen. A másodfokú bíróság a felek előadását és a rendelkezésére bocsátott bizonyítékokat az elsőfokú bíróságtól eltérően úgy értékelte, hogy a hitelintézeti alperesek nem tudták bizonyítani, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatot a hitelkérelmi dokumentáció részeként átadták az adósoknak. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy kizárólag a jogvitában felmerülő egyedi körülmények mérlegelésével lehetett állást foglalni abban a kérdésben, hogy kellő időben történt-e a tájékoztatás annak ellenére, hogy a felperes (fogyasztóként) a szerződés megkötésével egyidejűleg kapott tájékoztatást az árfolyamkockázatot rá hárító általános szerződési feltételekről és az árfolyamkockázatból rá háruló gazdasági következményekről. A felperes személyes előadása, a perben meghallgatott tanú vallomása, továbbá a szerződésben és a külön iratban adott tájékoztatás tartalma és azok időpontja alapján a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az adott körülmények között a felperes számára nem állt elegendő idő rendelkezésre a szerződésekhez kapcsolódó árfolyamkockázat mibenlétének és a kockázat gazdasági következményeinek a megismerésére és megértésére. A másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a hitelintézeti alperesek által adott tájékoztatás nem kellő súllyal hívja fel az adósok figyelmét az árfolyamváltozás kockázatára, abból csak kikövetkeztethető, hogy van ilyen kockázat. Nem ismerteti, hogy a kockázat miben áll, az árfolyamváltozás milyen hatást gyakorol az adósok kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségére, az árfolyam különböző változásai esetén miként változnak a törlesztőrészletek, a fennmaradó tőketartozás összege. A tájékoztató nem tér ki az adósok fizetési kötelezettségének a kitétségére az árfolyam és a svájci frankra irányadó kamat változása szempontjából az egyes változók egyenként előidézett hatására, és az együttesen bekövetkező változásuk következményére. A másodfokú bíróság álláspontja szerint tehát a felperes lényegében a devizakölcsön jellegéről kapott tájékoztatást, de arról, hogy a nagymértékű súlyos változásnak reális esélye van, nem. A szerződésben a korlátlan árfolyamkockázat viselésének az adósokra telepítéséről szóló feltételek nem világosak, nem érthetőek, nem átláthatóak, továbbá a felek viszonyában az adósok hátrányára egyensúlytalanságot okoznak, mert az átláthatóság követelményét az adósokkal szemben tiszteletben tartva észszerűen nem lehetett arra számítani, hogy az adósok az egyedi megtárgyalást követően elfogadják az ilyen szerződési feltételekből eredő aránytalan árfolyamkockázatot. A bíróság a kezelési költségre vonatkozó keresetet is megalapozottnak találta.
- [7] 2.3. A hitelintézeti alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályában fenntartását kérte annak helyes indokai alapján. A felülvizsgálati eljárás tárgyát az árfolyamkockázat viselését kizárólag az adósokra telepítő szerződéses rendelkezések, valamint a kezelési költségre vonatkozó szerződéses kikötés tisztességtelenségének a vizsgálata képezte. A szerződésbe foglalt és a külön okiratban adott tájékoztatást értékelve a Kúria álláspontja szerint abból egyértelműen, világosan kitént az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül vizsgálva, hogy az árfolyamkockázat valós, az jelentős lehet, és az árfolyamkockázat korlátozás nélkül az adósokat terheli. Az írásbeli tájékoztatásnak nem volt olyan rendelkezése, amelyből a fogyasztók (adósok) alappal következtethettek volna arra, hogy az árfolyamkockázat vállalásának van felső határa, illetőleg, hogy azt nem kizárólag ők viselik. A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság iratellenes megállapítások alapján tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes részére nem állt elegendő idő az árfolyamkockázatok mibenlétének a megismerésére. Ebben a kérdésben a Kúria az ügyben eljáró elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységével értett egyet, amely a másodfokú bíróság iratellenesnek ítélt megállapításai nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a tájékoztatásra megfelelő időben sor került, figyelemmel a perben rendelkezésre álló bizonyítékokra. A Kúria jelentőséget tulajdonított annak is, hogy az adósok korábbi devizahitelüket váltották ki a kölcsönrel, így a devizában történt hitelfelvétel kockázatai eleve nem voltak számukra ismeretlenek. A kezelési költséggel kapcsolatosan a Kúria a jogerős közbenső ítéletben foglaltakkal szemben szintén az elsőfokú bírósággal értett egyet, az ebben a körben részletesen kifejtett indokokkal egyetemben. Mindezek alapján a Kúria a Gfv.III.30.517/2022/10. számú ítéletével a Fővárosi Ítéltábla jogerős közbenső ítéletét jogszabálysértőnek találta, azt hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [8] Az indítványozó az eljárás során ellenkérelmet nem terjesztett elő.

- [9] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be indítványát, melyet az Alkotmánybíróság főtítkárnak hiánypótlásra történt felhívása után utóbb kiegészített és a változtatásokkal egységes szerkezetbe foglalt. Alkotmányjogi panaszában a Kúria döntésének megsemmisítését kérte, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt jogának sérelmére hivatkozva. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét két szempontból állította: egyrészt amiatt, hogy a Kúria nem tett megfelelően eleget az indokolási kötelezettségének, másrészt a kirívóan súlyos *contra legem* és így egyben *contra constitutionem* jogalkalmazás miatt. Az indítványozó részletesen ismertette az Alkotmánybíróságnak, illetve az EJEB-nek az indokolt bírói döntéshez kapcsolódó gyakorlatát. Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését és 28. cikkét is felhívva elemezte a *contra legem* jogalkalmazás tilalmának követelményét a tisztességes eljáráshoz kapcsolódóan.
- [10] Az indítványozó álláspontja szerint „*contra legem* jogalkalmazásnak minősül, hogy mind az elsőfokú bíróság, mind pedig a Kúria olyan tényekhez rendelt kiemelt bizonyító erőt, amelyet a másodfokú bíróság helyesen helyezett a megalapozottság kételyének körébe. [...] Sem az elsőfokú bíróság, sem pedig a Kúria nem indokolta meg, hogy például a tanúvallomás kapcsán egyes – [a hitelintézeti alperesre] kedvező – nyilatkozatokat miért vett iratellenesen és indokolatlan mértékben figyelembe [...]. A Kúria indokolása lényegében az elsőfokú bíróság álláspontjának másolata, a legfelsőbb bírói fórum nem tartotta indokoltnak, hogy a másodfokú bíróság – az indítványozó által helyesnek ítélt – döntése milyen okból szenved hibában, és miért indokolt visszatérni az elsőfokú bíróság által megfogalmazott értelmezési síkra. [...] Ezen kérdéskör különösen annak tükrében alapozhatja meg a felperes és egyben az indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga sérelmét, hogy az elsőfokú bíróság ahelyett, hogy per szempontjából kiemelt jelentőségű kérdésköröket teljeskörűen megvizsgálta volna, a felperesi bizonyítási indítványokat megalapozott indok nélkül elutasította. [...] Az már megvalósíthatja a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, ha a mind az elsőfokú bíróság, a jogorvoslattal élő fél kifejezett hivatkozása ellenére pedig mind a Kúria önkényesen figyelmen kívül hagyja a felperesi jogi érveket, azokat teljes mértékben mellőzi a döntésének forrásából, a mellőzés indokát pedig fel sem tárja az ítéleti indokolásban. A Kúria önkényesen járt el akkor, amikor az adott jogkérdésre vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe. [...] Álláspontom szerint a sérelmezett helyzet teljes mértékben érinti a tisztességes eljáráshoz való jog védelmi körét, kapcsolatba hozható annak részjogosítványával, különösen az indokolt bírói döntéshez való joggal és az önkényes bírói döntés tilalmával”.
- [11] Az indítványozó az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján kérte az Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria döntésének végrehajtását az eljárás befejezéséig függessze fel; a döntés végrehajtásának felfüggesztésére azonban nem az Alkotmánybíróságnak, hanem a döntést hozó bíróságnak van hatásköre.
- [12] 4. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [13] 4.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó – tekintettel arra, hogy a perben III. rendű alperes volt – érintettnek tekinthető, további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésére. Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésében foglalt feltételeknek.
- [14] 4.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésének a) pontja a szerint akkor lehet alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulni, ha az ügy érdemében hozott döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [15] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, tisztességes bírósági eljáráshoz való jog kétségtelenül megilleti a peres felek mindegyikét; mind a felperesi, mind az alperesi oldalt. Az alkotmányjogi panasszal érintett ügyben az indítványozó III. rendű alperes volt, a perben nem védekezett, formálisan a per során adóstársával szembenálló perjogi pozícióban voltak.
- [16] Az indítvány a felhívott XXVIII. cikk (1) bekezdésének megfelelő indokolással alátámasztott állított sérelmét alapvetően a felperesi és nem az alperesi pozíció szempontjából állította; a felperesi érvek indokolás nélkül figyelembe nem vételét, a kereset *contra legem* okból történő elutasítását. Az indítványozó nem indokolta meg, hogy mindezek az ő mint III. rendű alperes tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, perbeli pozícióját is szem előtt tartva, mennyiben sértik. Bár az ítélet – tartalmából következően – az ő fizetési kötelezettségét is érinti, azonban erre nem, hanem indokokkal argumentálva alapvetően a perben ellenérdekelte adóstársa Alaptörvényben biztosított processzuális jogának a sérelmére hivatkozott. Így az indítvány nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdése a) pontjában foglalt azon feltételnek, hogy az indítványozó saját, Alaptörvényben biztosított jogának a sérelme esetén nyújtható be alkotmányjogi panasz.

- [17] 5. Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 27. § (1) bekezdésének a) pontjára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontjára tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2025. február 11.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2709/2023.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3085/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.III.30.517/2022/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Váczi Ügyvédi Iroda, képviseli dr. Váczi Péter ügyvéd) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.III.30.517/2022/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint a döntés ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jogával.
- [2] 2. Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásoknak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következőképpen foglalhatók össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó és adóstársa (a perben III. rendű alperes) hitelkérelmük alapján 2008. április 15-én közjegyzői okiratba foglalt „Ingatlan jelzáloggal biztosított devizában nyilvántartott jelzálog-típusú hitel kölcsön-szerződés” elnevezésű kölcsönszerződést kötöttek egy hitelintézettel (a perben I. rendű és II. rendű alperes, a továbbiakban: hitelintézeti alperes). A szerződés egyik célja az adósoknak egy, a hitelintézeti alperestől eltérő hitelezővel szemben fennálló kölcsöntartozása egy összegben való törlesztése volt. A kölcsön összege 128 433 CHF-nak megfelelő, a 2008. április 11. napján érvényes, az alkalmazott deviza vételi árfolyamon számított 20 250 000 Ft volt. Az indítványozó 2013-ban keresetet nyújtott be, kérve a szerződés érvénytelenségének és ennek jogkövetkezményei megállapítását. A megismételt elsőfokú eljárásban az indítványozó módosított keresetében az árfolyamkockázat viselését korlátlanul rá hárító általános szerződési feltételek tisztességtelensége miatt a szerződés érvénytelenségének megállapítását, emellett a kezelési költségre vonatkozó általános szerződési feltételek tisztességtelensége miatt azok érvénytelenségének a megállapítását kérte. A hitelintézeti alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.
- [4] A Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság a 6.G.40.604/2021/33. számú ítéletével a keresetet elutasította. Döntésének indokolásában rögzítette, hogy a peres felek fogyasztói bankkölcsönszerződést kötöttek. Ennek tartalmából kiindulva azt vizsgálta, hogy az indítványozó mint adós fogyasztói minőségére tekintettel elvárt különös előírások érvényesülése megállapítható-e. Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás világos és érthető voltának vizsgálata során a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma és a szerződésben foglaltak alapján azt állapította meg, hogy az azokban foglaltak félreérthetetlenül kifejezésre juttatják a kockázat korlátlanságát és azt, hogy annak vagyoni hatásait teljes mértékben az adósok viselik. Az elsőfokú bíróság a 2008 áprilisában aláírt kölcsönszerződést és a keltezés nélküli kockázatfeltáró nyilatkozatot vizsgálta, mely aláírásának időpontja vitatott volt. A szerződéskötést megelőző egyéb tájékoztatásoknak, nyilatkozatoknak, a megküldött, tájékoztató jellegű, alacsony törlesztőrészletű hitelkalkulációnak a bíróság nem tulajdonított jelentőséget. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint az átlagos fogyasztó számára az alkalmazott kifejezések világosak és érthetőek, különösebb megfontolást nem igényelnek. Az ítélet rögzítette: az indítványozó (mint fogyasztó) számára felismerhető volt, hogy az ügylet magában hordozza azt, hogy az árfolyam kedvezőtlen változása esetén a fizetendő részletek megemelkednek, amely emelkedésnek felső határa nincsen, és ez őt terheli. Az indítványozó a hitelezőktől kapott egyértelmű és világos tájékoztatásra tekintettel nem gondolhatta alappal, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy hogy az őt korlátozott mértékben terhelné. Az indítványozó számára egyértelműen felismerhető, világosan érthető volt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincsen felső határa.

Az indítványozónak adott tájékoztatás megfelelő idejével kapcsolatban úgy értékelt az elsőfokú bíróság, hogy a perben rendelkezésre álló kölcsönkérelem szerint a szerződéskötés előtt két-három héttel az indítványozó úgy nyilatkozott, hogy megismerte a devizakölcsön kockázatait, amelyet a tájékoztató részletez. A rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelve tényként azt állapította meg, hogy az indítványozó és adóstársa a hitelkérelem benyújtása során és a szerződéskötés előtt írta alá a kockázatfeltáró nyilatkozatot.

- [5] 2.2. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bírósága 13.Gf.40.075/2022/11-II. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy a peres felek között létrejött kölcsönszerződés érvénytelen. A másodfokú bíróság a felek előadását és a rendelkezésére bocsátott bizonyítékokat az elsőfokú bíróságtól eltérően úgy értékelte, hogy a hitelintézeti alperesek nem tudták bizonyítani, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatot a hitelkérelmi dokumentáció részeként átadták az indítványozónak. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy kizárólag a jogvitában felmerülő egyedi körülmények mérlegelésével lehetett állást foglalni abban a kérdésben, hogy kellő időben történt-e a tájékoztatás annak ellenére, hogy az indítványozó (fogyasztóként) a szerződés megkötésével egyidejűleg kapott tájékoztatást az árfolyamkockázatot rá hárító általános szerződési feltételekről és az árfolyamkockázatból rá háruló gazdasági következményekről. Az indítványozó személyes előadása, a perben meghallgatott tanú vallomása, továbbá a szerződésben és a külön iratban adott tájékoztatás tartalma és azok időpontja alapján a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az adott körülmények között az indítványozó számára nem állt elegendő idő rendelkezésre a szerződésekhez kapcsolódó árfolyamkockázat mibenlétének és a kockázat gazdasági következményeinek a megismerésére és megértésére. A másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a hitelintézeti alperesek által adott tájékoztatás nem kellő súllyal hívja fel az indítványozó figyelmét az árfolyamváltozás kockázatára, abból csak kikövetkeztethető, hogy van ilyen kockázat. Nem ismerteti, hogy a kockázat miben áll, az árfolyamváltozás milyen hatást gyakorol az indítványozó kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségére, az árfolyam különböző változásai esetén miként változnak a törlesztőrészletek, a fennmaradó tőketartozás összege. A tájékoztató nem tér ki az indítványozó fizetési kötelezettségének a kiterjedésére az árfolyam és a svájci frankra irányadó kamat változása szempontjából az egyes változók egyenként előidézett hatására, és az együttesen bekövetkező változások következményére. A másodfokú bíróság álláspontja szerint tehát az indítványozó lényegében a devizakölcsön jellegéről kapott tájékoztatást, de arról, hogy a nagymértékű súlyos változásnak reális esélye van, nem. A szerződésben a korlátlan árfolyamkockázat viselésének az indítványozóra telepítéséről szóló feltételek nem világosak, nem érthetőek, nem átláthatóak, továbbá a felek viszonyában az indítványozó hátrányára egyensúlytalanságot okoznak, mert az átláthatóság követelményét az indítványozóval szemben tiszteletben tartva észszerűen nem lehetett arra számítani, hogy az indítványozó az egyedi megtárgyalást követően elfogadja az ilyen szerződési feltételekből eredő aránytalan árfolyamkockázatot. A bíróság a kezelési költségre vonatkozó keresetet is megalapozottnak találta.
- [6] 2.3. A hitelintézeti alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását, az indítványozó felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályában fenntartását kérte annak helyes indokai alapján. A felülvizsgálati eljárás tárgyát az árfolyamkockázat viselését kizárólag az indítványozóra és adóstársára telepítő szerződéses rendelkezések, valamint a kezelési költségre vonatkozó szerződéses kikötés tisztességtelenségének a vizsgálata képezte. A szerződésbe foglalt és a külön okiratban adott tájékoztatást értékelve a Kúria álláspontja szerint abból egyértelműen, világosan kitűnt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül vizsgálva, hogy az árfolyamkockázat valós, az jelentős lehet, és az árfolyamkockázat korlátozás nélkül indítványozót terheli. Az írásbeli tájékoztatásnak nem volt olyan rendelkezése, amelyből a fogyasztó (indítványozó) alappal következtethetett volna arra, hogy az árfolyamkockázat vállalásának van felső határa, illetőleg, hogy azt nem kizárólag ő viseli. A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság iratellenes megállapítások alapján tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az indítványozó részére nem áll elegendő idő az árfolyamkockázatok mibenlétének a megismerésére. Ebben a kérdésben a Kúria az ügyben eljáró elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységével értett egyet, amely a másodfokú bíróság iratellenesnek ítélt megállapításai nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a tájékoztatásra megfelelő időben sor került, figyelemmel a perben rendelkezésre álló bizonyítékokra. A Kúria jelentőséget tulajdonított annak is, hogy az indítványozó korábbi devizahitelét váltotta ki a kölcsönrel, így a devizában történt hitelfelvétel kockázatai eleve nem voltak számára ismeretlenek. A kezelési költséggel kapcsolatosan a Kúria a jogerős közbenső ítéletben foglaltakkal szemben szintén az elsőfokú bírósággal értett egyet, az ebben a körben részletesen kifejtett indokokkal egyetemben. Mindezek alapján a Kúria a Gfv.III.30.517/2022/10. számú ítéletével a Fővárosi Ítéltábla jogerős közbenső ítéletét jogszabálysértőnek találta, azt hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

- [7] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be indítványát, melyet utóbb kiegészített és a változtatásokkal egyéges szerkezetbe foglalt. Alkotmányjogi panaszában a Kúria döntésének megsemmisítését kérte, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt jogának sérelmére hivatkozva. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét két szempontból állította: egyrészt amiatt, hogy a Kúria nem tett megfelelően eleget az indokolási kötelezettségének, másrészt a kirívóan súlyos *contra legem* és így egyben *contra constitutionem* jogalkalmazás miatt. Az indítványozó részletesen ismertette az Alkotmánybíróságnak, illetve az EJEB-nek az indokolt bírói döntéshez kapcsolódó gyakorlatát. Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését és 28. cikkét is felhívva elemezte a *contra legem* jogalkalmazás tilalmának követelményét a tisztességes eljáráshoz kapcsolódóan.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint „*contra legem* jogalkalmazásnak minősül, hogy mind az elsőfokú bíróság, mind pedig a Kúria olyan tényekhez rendelt kiemelt bizonyító erőt, amelyet a másodfokú bíróság helyesen helyezett a megalapozottság kételyének körébe. [...] Sem az elsőfokú bíróság, sem pedig a Kúria nem indokolta meg, hogy például a tanúvallomás kapcsán egyes – [a hitelintézeti alperesre] kedvező – nyilatkozatokat miért vett iratellenesen és indokolatlan mértékben figyelembe [...]. A Kúria indokolása lényegében az elsőfokú bíróság álláspontjának másolata, a legfelsőbb bírói fórum nem tartotta indokoltnak, hogy a másodfokú bíróság – Indítványozó által helyesnek ítélt – döntése milyen okból szenved hibában, és miért indokolt visszatérni az elsőfokú bíróság által megfogalmazott értelmezési síkra. [...] Az már megvalósíthatja a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, ha a mind az elsőfokú bíróság, a jogorvoslattal élő fél kifejezett hivatkozása ellenére pedig mind a Kúria önkényesen figyelmen kívül hagyja a felperesi [t. i. indítványozói] jogi érveket, azokat teljes mértékben mellőzi a döntésének forrásából, a mellőzés indokát pedig fel sem tárja az ítéleti indokolásban. A Kúria önkényesen járt el akkor, amikor az adott jogkérdésre vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe. [...] Álláspontom szerint a sérelmezett helyzet teljes mértékben érinti a tisztességes eljáráshoz való jog védelmi körét, kapcsolatba hozható annak részjogosítványaiával, különösen az indokolt bírói döntéshez való joggal és az önkényes bírói döntés tilalmával”.
- [9] Az indítványozó az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján kérte az Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria döntésének végrehajtását az eljárás befejezéséig függessze fel; a döntés végrehajtásának felfüggesztésére azonban nem az Alkotmánybíróságnak, hanem a döntést hozó bíróságnak van hatásköre.
- [10] 4. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [11] 4.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető, jogorvoslati jogát kimerítette és megfelel az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésében foglalt feltételeknek.
- [12] 4.2. Az Abtv. 29. §-a szerint „az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.” Ez alternatív feltétel, bármelyik megléte indokot ad a befogadásra.
- [13] Az Alkotmánybíróságnak – mint ahogyan arra maga az indítványozó is hivatkozott – kialakult gyakorlata van az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének az indokolási kötelezettség megsértéséhez, illetve a *contra constitutionem* jogalkalmazáshoz kapcsolódóan. E körben az indítvány újnak tekinthető, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmazott meg.
- [14] 4.3. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét lényegében abban látta, hogy a Kúria másként ítélte meg azt, hogy a számára és adóstársa számára az árfolyamkockázattal kapcsolatban nyújtott tájékoztatás megfelelő volt-e és arra (a kockázattal kapcsolatos nyilatkozat átadására) olyan időben került-e sor, amikor azt még a szerződés megkötése szempontjából átgondolhatták. Az indítványozó szerint az elsőfokú bíróság és a Kúria által figyelembe vett tényeken és érveken kívül más szempontokat is figyelembe kellett volna vennie a bíróságoknak.
- [15] Az indítványozó a bíróságok *contra legem*, *contra constitutionem* jogalkalmazását általánosságban állította; nem jelölt meg konkrétan egyetlen olyan jogszabályt sem, amelynek esetében a jogalkalmazás téves volt. Valójában a bíróságoknak azt a konkrét megállapítását vitatta, amely a tájékoztató tartalmának megfelelőségére és időbeliségére vonatkozott. Ez ténymegállapítási, bizonyítási, nem pedig jogértelmezési kérdés.
- [16] Az eljáró bíróságok feladata a bizonyítékok értékelése, az ezekből fakadó következtetések levonása és annak eldöntése, hogy esetlegesen milyen további bizonyítást tart szükségesnek. A bíróság a per eldöntése szempontjából más jelentőséget tulajdoníthat egyes bizonyítékoknak vagy tényeknek, mint az azt benyújtó illetve arra hivatkozó fél; ez ténymegállapítási és bizonyíték-értékelési, azaz szakjogi, törvényességi, és nem alkotmányossági

- kérdés. Nem alapozhatja meg a döntés alaptörvény-ellenességét pusztán az, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróság bizonyíték-értékelésével, illetve más jelentőséget tulajdonít egyes kérdéseknek, mint az indítványozó.
- [17] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is utal azon gyakorlatára, mely szerint „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {3170/2014. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]}”. „A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. Miként az Alaptörvény [...] fent idézett rendelkezéseiből is kitűnik, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [...]. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[14]}.
- [18] A fentiek értelmében tehát az Alkotmánybíróság – hatáskör hiányában – nem bocsátkozik ténymegállapítási, szakjogi kérdések ismételt felülbírálatába. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszában lényegében az eljáró bíróságnak a kölcsönszerződés érvénytelensége, az indítványozó és adóstársa részére átadott árfolyamkockázatról szóló tájékoztató megfelelosége és időbelisége megítélésével összefüggő ténymegállapítást kifogásolja, illetve annak, valamint az abból levont következtetéseknek a felülbírálatát kéri, az általa fontosnak tartott egyéb szempontok figyelmen kívül hagyása okán. Az ezen kérdésekben való döntéshozatal olyan ténymegállapítási, szakjogi mérlegelést és jogalkalmazást igényel, amelyek tárgyában az Alkotmánybíróság nem foglalhat állást. Ez a vonatkozó jogszabályok alapján a bíróságok feladata, az Alkotmánybíróság az ilyen kérdések (ismételt) elbírálására nem rendelkezik hatáskörrel.
- [19] A támadott döntésében az elsőfokú bíróság és a Kúria a jogvita mikénti eldöntése szempontjából lényegesnek tartott kérdésekben állást foglalt és a jogvitát jogerősen eldöntötte. Önmagában az a tény, hogy az eljáró bíróságok valamely szakkérdésben a peres fél által képviselttől eltérő következtetésre jutottak az egyébként indokolt döntésükben, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján nem veti fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét.
- [20] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a támadott ítélet kapcsán nem volt feltárható olyan, az alkotmányosság szintjére felérő indokolási hiányosság sem, amely az Alkotmánybíróság beavatkozását, és a támadott döntés alaptörvény-ellenessége megállapításának és megsemmisítésének szükségességét megalapozottan felvethette volna. A bíróságok indokolási kötelezettségéből ugyanis nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]; 3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]}. „Az indokolási kötelezettség azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának nem minden egyes részletre, hanem az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie.” {lásd: 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31], megerősítette pl.: 18/2018. (VI. 12.) AB határozat}.
- [21] Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírói döntést megalapozatlannak, tévesnek, vagy éppen hiányosnak és ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek tartja, a fentebb idézett állandó gyakorlat szerint nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.
- [22] Az indítvány alapján tehát nem merül fel kétség a Kúria döntésének alkotmányosságával kapcsolatban, így az indítvány befogadására nincs lehetősége az Alkotmánybíróságnak.
- [23] 5. Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel – visszautasította.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/300/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3086/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2), (3), (4) és (5) bekezdése, valamint a 11. § (1)–(2) bekezdése alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VII.45.047/2024/2. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] 1.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban a következőket kérte.
- [3] Egyrészt indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (a továbbiakban: Knymt.) 5. § (1), (2), (3), (4) és (5) bekezdése, valamint a 11. § (1)–(2) bekezdése alaptörvény-ellenességét, és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt egyezménybe (a továbbiakban: Egyezmény) mint nemzetközi szerződésbe ütközését az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés a) és e) pontjai alapján, és azokat az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.
- [4] Másrészt kérte, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszban leírt, „az Európai Unió Bírósága felé kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárás kapcsán megfogalmazott 10 db kérdéskört érintően folytassa le a nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatát az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 32. § (1) bekezdése alapján.”
- [5] Kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság „a Kúria Kfv. VII.45.047/2024/2. számú végzésének – beleértve a Fővárosi Törvényszék 113.K.703.123/2023/7. számú ítéletét és az alperes Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság határozatát is – az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontba ütközését állapítsa meg és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.”
- [6] Az alkotmányjogi panasz 189 oldal terjedelmű, melynek első 110 oldala tartalmazza (1) az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei között: (1a) a pertörténetet és a tényállás ismertetését; (1b) a jogorvoslati lehetőségek kimerítését; (1c) az alkotmányjogi panasz benyújtásának határidejét; (1d) az indítványozó érintettségének bemutatását [az indítvány számozása szerint annak az 1. a), b), c) és d) pontjai]. A 110. oldal 2. pontjától tartalmazza az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolását, ezek között (2a) az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek megjelölését [az indítvány e része szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1)–(2) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése, XIII. cikk, T) cikk, II. cikk, Q) cikk (2)–(3) bekezdése]. Idézi továbbá azoknak a nemzetközi egyezményeknek az egyes szabályait, amelyeket a támadott rendelkezések a panasz szerint sértenek.
- [7] A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása az indítvány tartalma szerint (a 116. oldal I. ponttól) arról szól, hogy az indítványozó szolgálati járandóságának a 2018. május 1-jei szüneteltetése – a támadott jogszabályok, valamint a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) rendelkezései és a hatósági, bírósági döntések alapján – miért alaptörvény-ellenes, és miért sért nemzetközi egyezményeket, a panasz érvelése szerint a bizalomvédelem, a szerzett jogok védelme, a tulajdonhoz való jog, a diszkrimináció-tilalom tükrében. Az indítványozó utal arra is, hogy „az általam a 2012-2022. években benyújtott alkotmányjogi panaszokat az Alkotmánybíróság nem teljes körűen vizsgálta, sőt az Alkotmánybíróság által hozott határozatokban egymással is ellentmondásban álló megállapítások vannak.” Az indítvány a befogadhatóság körében az Alaptörvényt és az Abtv-t idézi, majd megállá-

píjtja: „a Kúria Kfv.VII.45.047/2024/2. szám alatt hozott végzésével zárult ügyben alaptörvény-ellenes valamint egyezményellenes és európai uniós szerződésekbe ütköző jogszabály alkalmazása folytán Alaptörvényben biztosított jogaimnak a sérelme – nevezetesen a szolgálati járandóságom szüneteltetése – következett be a jelen alkotmányjogi panasz II. részében írtak szerint.”

- [8] Az indítványozó a panasz IV. pontjában a következőket állítja: „Alkotmányjogi panaszomat az Alkotmánybíróság 3061/2015. (IV. 10.) AB határozatban, a 3112/2016. (VI. 3.) AB határozatban, a 3290/2017. (XI. 14.) AB végzésben, a 3236/2019. (X. 11.) AB végzésben, a 3127/2015. (VII. 9.) AB határozatban, a 40/2012. (XII. 6.) AB határozatban, a 3183/2020. (V. 21.) AB végzésben, az Alkotmánybíróság IV/1056-4/2019. számú elutasító határozatának az Alkotmánybíróság IV/1790-6/2020. számon (3060/2021. számon) hozott végzésében, valamint a Tny. 83/B. §-a alkotmányossága tárgyában hozott határozatának [19/B/2007. AB határozat] ismeretében terjesztettem elő, mivel meggyőződésem, hogy az általam jelen alkotmányjogi panaszomban felhozott érvekkel együttesen értékelve, a hivatkozott AB határozatokban elutasított indítványok is új megvilágításba kerülnek.” Utalt arra az indítványozó, hogy az alkotmánybíróági határozatok óta „a körülményekben változás következett be, az Alkotmánybíróság ítelt dolog miatt a Knymt. 5. § (1)–(5) bekezdéseit, a 11. § (1)–(2) bekezdéseit, 11/A. §-át illetően a jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló jelen alkotmányjogi panasz (indítvány) az Abtv. 24. § (3) bekezdése és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján nem visszautasítható.”
- [9] 1.2. A Fővárosi Törvényszék az indítványozó 2023. évi szolgálati járandósága szüneteltetése tárgyában, a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága által, 110/211711/2023. számon hozott határozatot vizsgálta felül, és a keresetet elutasította; az ügyben a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [10] 1.3. A bírói döntésekkel szemben a panasz – a lényege szerint – a szolgálati nyugdíj szolgálati járandósággá való „lecsúsztatását”, a juttatás csökkenését kifogásolja; erről tartalmaz sokszínű jogi érvelést az indítvány. Szolgálati nyugdíj szolgálati járandósággá való átalakításával, továbbá szüneteltetésével összefüggésben az Alkotmánybíróság már több ügyben járt el, bírói kezdeményezés, jogszabály vizsgálatára irányuló más indítvány és alkotmányjogi panasz alapján is.
- [11] Az indítványozó maga is több esetben alkotmányjogi panaszt nyújtott be az egyes, eltérő szüneteltetési időszakokra vonatkozó, konkrét ügyeiben a bíróságok, végső soron a Kúria ítéleteivel vagy végzésével lezárt ügyekben alkalmazott egyes jogszabályok ellen.
- [12] Legutóbb az Alkotmánybíróság a 3507/2022. (XII. 20.) AB végzésben (Indokolás [14]–[17]), majd ezt követően a 3421/2023. (X. 11.) AB végzésben utasította vissza az indítványozónak a tartalma szerint a jelen panasszal alkotmányjogi szempontból összehasonlítható alkotmányjogi panaszait, melyek Tny. 83/B. § (1) és (2) bekezdései, valamint a Knymt. 11. § (1) bekezdése, továbbá a Tny. végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 73/B. §-a alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányultak.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [14] 2.1. A Kúria végzését 2024. június 4-én vette át az indítványozó jogi képviselője, a panaszt ehhez képest az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben, személyesen nyújtotta be az indítványozó. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett.
- [15] 2.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban az elsőfokú jogerős ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte. Tekintettel arra, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta, a jelen alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az alapügy érdemében hozott döntésnek az elsőfokú jogerős ítélet tekinthető.
- [16] Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg.
- [17] Az indítványozó jelen ügyben az elsőfokú jogerős döntést alkotmányjogi panasszal határidőben nem támadta meg, ugyanakkor a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) és (2) bekezdése miatt megtagadó végzése mérlegelési jogkörben hozott döntésnek minősül. Erre tekintettel a Kúria végzésén keresztül az elsőfokú jogerős ítélet állított alaptörvény-ellenessége vizsgálható jelen eljárásban.

- [18] 2.3. Az Alkotmánybíróság ezt követően megvizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az Abtv. 52. § (1b) bekezdés szerinti határozott kérelem feltételeinek.
- [19] A törvényszék ítélete és a Kúria végzése alapján megállapítható, hogy a bíróságok a jelen esetben a Knymt. 5. § (1) bekezdését, 11. § (1) és (2) bekezdését, valamint a Tny. 83/B. § (1)–(2) bekezdését hívták fel; továbbá a hatóság alkalmazta a Knymt. 11. § (3) bekezdését is. A bírósági döntésekben és a közigazgatási határozatban a Knymt. 5. § (2)–(5) bekezdéseit érdemben nem alkalmazták; ezek a szabályok a szolgálati járandóság folyósítására, összegére és a családi kedvezmény igénybevételére vonatkoznak, ezért alkotmányjogi panaszban alaptörvény-ellenességük vizsgálata nem kezdeményezhető eredményesen az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján.
- [20] 2.4. Alkotmányjogi panaszban az Abtv. 26–27. §-ai alapján csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet hivatkozni. Az Alaptörvény T) cikke, a Q) cikk (2)–(3) bekezdése –, továbbá a bírói döntést illetően a panasz szerint az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontja – a panaszban előadottak alapján nem Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak, ezért ezeknek az alaptörvényi szabályoknak az állított sérelme alkotmányjogi panasz alapján nem vizsgálható.
- [21] Bár az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése jellemzően nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, a jogállamiság részét képező jogbiztonságból fakadó visszaható hatály tilalmát és a kellő felkészülési idő követelményét az Alkotmánybíróság az alanyi alapjogokhoz, illetve azok érvényesüléséhez közvetlenül kapcsolódó elvként ismeri el. A jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás, jogalkalmazás és a felkészülési idő hiánya esetén {3047/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [39]; hasonlóan lásd: 1/2016. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [54], [61]; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [71]} lehet alapítani. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével kapcsolatban nem a visszaható hatály tilalmára, avagy a kellő felkészülési idő követelményére hivatkozik, ezért az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján vizsgálódásnak a jelen esetben nincs helye.
- [22] 2.5. Az indítvány első oldalának 1–4. pontjai nem tartalmazzák a Knymt. 11/A. §-át, mely rendelkezés sem a törvényszék ítéletében, sem a Kúria végzésében nem szerepel, vagyis azt nem alkalmazták, így az a panaszban nem támadható eredményesen.
- [23] 2.6. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, az általa támadott döntés az Abtv. 27. § szerinti, eljárást lezáró döntés, így alkotmányjogi panasszal támadható.
- [24] 2.7. Az indítványozó az alapügyben peres fél volt, így érintettnek tekinthető.
- [25] 2.8. A jelen ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz elintézésénél vizsgálni kellett a panasz alapján, a panaszban felhívott alkotmánybírósági döntésekre figyelemmel azt, hogy van-e a panaszban olyan érv, amely a korábbi alkotmánybírósági döntésektől eltérő döntést indokolhat a jelen esetben, akár az ítélt dolog (*res iudicata*), akár az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (Abtv. 29. §) fennállását illetően. Az Alkotmánybíróság a panaszt a jelen esetben is a tartalma szerint bírálta el.
- [26] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [27] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [28] 4. Jelen esetben megállapítható, hogy az alkotmányjogi panaszban nem szerepel olyan új érv az Alaptörvényben biztosított jogokkal összefüggésben – a konkrét jogszabályi rendelkezést illetően – amely a korábbiaktól eltérő alkotmánybírósági döntést indokolna, akár a *res iudicata*-t akár az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést (Abtv. 29. §) vonatkozásában, a Knymt. indítványban szereplő szabályaival kapcsolatban.

- [29] Tekintettel arra, hogy a 3421/2023. (X. 11.) AB végzés óta a körülményekben változást a jelen alkotmányjogi panasz nem igazolt, és ilyen nem következett be, az Alkotmánybíróság – utalva a 3060/2021. (II. 19.) AB végzésben kifejtettekre és az ott ismertetett 3061/2015. (IV. 10.) AB határozatra, valamint a 3112/2016. (VI. 3.) AB határozatra, továbbá a 3236/2019. (X. 11.) AB végzésre, a 3183/2020. (V. 21.) AB végzésre, a 3378/2020. (X. 22.) AB végzésre, továbbá utalva a 3037/2021. (II. 10.) AB végzésre, a 3060/2021. (II. 19.) AB végzésre és a 3303/2022. (VI. 24.) AB végzésre – a Knymt. 11. § (1) bekezdését illetően a jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány az Abtv. 31. § (1) bekezdése és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *b)* pontja alapján részben – a szerzett jogok, a tulajdonvédelem vonatkozásában – *res iudicata*, továbbá a többi, Alaptörvényben biztosított joggal kapcsolatban, valamint a Knymt. 5. § (1) bekezdését és 11. § (2) bekezdését illetően is az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételek hiánya miatt, az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a)* pontja alapján – alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés hiányában – visszautasította.
- [30] Az alkotmányjogi panasz ismétlődő felvetései alapján utalni kell arra, hogy azt a kérdést, hogy a Knymt. 11. § (1) és (2) bekezdései ellentétesek-e az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésében megfogalmazott jogállamiság elvével – azon belül is a jogbiztonság követelményével (amire alkotmányjogi panaszban nem lehet hivatkozni), a bizalomvédelemmel, a szerzett jogok védelmével –, a 3061/2015. (IV. 10.) AB határozat bírói kezdeményezés alapján bírálta el, az akkor alkalmazandó hatályos jogot vizsgálva.
- [31] Az indítványban nem található az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában előírt, önálló, Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapított indokolás, vagyis határozott kérelem a bírói döntésnek az alaptörvény-ellenességre, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján a Kúria végzése elleni indítványt is visszautasította az Alkotmánybíróság.
- [32] Az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján utasította vissza a Knymt. 5. § (2)–(5) bekezdése elleni panaszt is.
- [33] 5. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f)* pontja alapján (nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata) a jogszabályok vizsgálatát az indítványozók kezdeményezésére, illetve bármely eljárása során hivatalból végzi. Az eljárást az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kormány, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, valamint az alapvető jogok biztosa indítványozhatja. A bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli [Abtv. 32. § (2) bekezdés].
- [34] A nem a jogosulttól származó, jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt az Alkotmánybíróság szintén visszautasította [Ügyrend 30. § (2) bekezdés *c)* pontja]. Az Alkotmánybíróság a panaszban foglaltak alapján a jelen esetben nem látott okot az Abtv. 32. § (1) bekezdése alkalmazására.
- [35] 6. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, *b)*, *c)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 11.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3122/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3087/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.350/2024/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Pajcsics József ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdés alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó 2023. augusztus 24. napján – a bűncselekmény pontos minősítését nem tartalmazó – feljelentést tett az ellene korábban lefolytatott büntetőeljárásban tanúként meghallgatott sértett ellen. A Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság 2023. október 18. napján kelt 13000/894/2023. bü. számú határozatával a feljelentést bűncselekmény hiányában elutasította. Az indítványozónak a rendőrségi határozat elleni panaszát a Gödöllői Járási Ügyészség B.3205-3/2023. számú határozatával elutasította.
- [3] Az indítványozó 2024. január 12. napján a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 272. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés I. fordulata szerint minősülő, büntetőügyben elkövetett hamis tanúzás bűntette miatt elektronikus formában nyújtott be vádindítványt jogi képviselője útján a Gödöllői Járási Ügyészségen.
- [4] A Gödöllői Járásbíróság 2024. február 13. napján kelt 12.B.21/2024/2. számú végzésével a vádindítványt elutasította.
- [5] A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2024. június 4. napján végleges 5.Bpkf.350/2024/5. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta.
- [6] 2. Az indítványozó jogi képviselője útján az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a Gödöllői Járásbíróság 12.B.21/2024/2. és a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.350/2024/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése céljából 2024. június 20. napján elektronikus úton alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírósági határozatok sértik az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésben, a XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt jogait, továbbá az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdést, a 26. cikk (1) bekezdést és a 28. cikket.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság támadott végzése 2024. június 4. napján lett végleges. Az indítványozó jogi képviselője az alkotmányjogi panaszt 2024. június 20. napján nyújtotta be. Az Alkotmánybíróság ennek alapján megállapította, hogy a panasz határidőben érkezett.
- [10] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésen alapuló indítvány részben megfelel az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésben foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek.
- [11] Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 27. § (1) bekezdés], a támadott bírósági határozatok megjelölését (a Gödöllői Járásbíróság 12.B.21/2024/2. és a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.350/2024/5. számú végzéseit). Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó rögzítette az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdést, XV. cikk (1)–(2) bekezdést, a XXVIII. cikk (1) bekezdést, a 26. cikk (1) bekezdést, és a 28. cikket]. Az indítvány a hivatkozott alaptörvényi cikkeket felsorolta, de csak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséhez kapcsolható indokolást adott elő arra vonatkozóan, hogy a támadott bírósági határozatok miért ellentétesek az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseivel; továbbá kifejezett kérelmet fogalmazott meg ezen bírósági határozatok alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére.

- [12] Az alkotmányjogi panasz ugyanakkor nem tett eleget a határozott kérelem követelményeinek a következők vonatkozásában:
- alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja alapján csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható. Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése a hatalommegosztás alkotmányos alapelvét rögzíti, amivel kapcsolatban az Alkotmánybíróság már megállapította, hogy nem tekinthető az Alaptörvényben biztosított jognak, így annak sérelmére alkotmányjogi panasz nem alapítható {3002/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [24], 3384/2018. (XII. 14.) AB határozat, Indokolás [21]}.
  - az indítványozó a hivatkozott alaptörvényi cikkek között felsorolta az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését, de értékelhető alkotmányjogi indokolást nem adott elő. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az ilyen indokolás hiánya {lásd többek között: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadályá.
  - az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdés és a 28. cikk címzettjei a bíróságok, így ezen rendelkezések nem fogalmazzanak meg olyan jogot, amelyre alkotmányjogi panaszt önállóan lehetne alapítani. Ebben a tekintetben érdemi vizsgálatnak ezért szintén nem volt helye {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29], 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [13] Az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasznak a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye {például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3279/2017. (XI. 2.) AB végzés, Indokolás [7]; 3168/2018. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [38]–[41]}. Jelen esetben az eljárást lezáró végzés a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.350/2024/5. számú végzése, így az Alkotmánybíróság a panaszt ebben a vonatkozásban vizsgálta.
- [14] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszának alapul szolgáló büntetőügyben pótmagánvádló volt, így az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint érintettnek tekinthető {legutóbb pl. 3032/2022. (I. 31.) AB határozat, Indokolás [16], 3127/2019. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [21]; 3245/2018. (VII. 1.) AB határozat, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság rögzítette továbbá, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [15] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [16] Az Alkotmánybíróság megvizsgálta az indítványozó azon kifogását, amelyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét állítja. Annak eredményeként megállapította, hogy az indítványozó törvényességi kifogásokkal vitatta a bírói döntést és alkotmányjogi szempontból értékelhető indokolást nem fűzött hozzá (pl. elmulasztotta a tisztességes eljárás megsértett részjogosítványának a megjelölését, a bírói jogértelmezés alkotmányos sérelmet előidéző hibáinak vagy hiányosságainak kifejtését).
- [17] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó hivatkozott az Alkotmánybíróság által hozott 3384/2018. (XII.14.) AB határozatra, amelyben a testület hasonló kérdésben folytatott alkotmányossági vizsgálatot egy másik bűncselekmény, a hamis vád kapcsán. Utal rá az Alkotmánybíróság, hogy az indítványban foglalt alkotmányos kifogás elbírálását nem az akadályozta meg, hogy jelen ügy alapja nem a hamis vád, hanem a hamis tanúzás büntette. Az Alkotmánybíróság ugyanis a 13/2023. (VII.13.) AB határozatban a hamis tanúzás büntette kapcsán is megállapította egy olyan bírósági határozat alaptörvény-ellenességét, amely a pótmagánvádlói legitimáció hiányára vonatkozott. Jelen esetben az indítványban foglalt tények és indokok, a bírósági döntéssel szemben felhozott, alapvetően annak törvényességi felülvizsgálatát célzó érvek nem bizonyultak elégségesnek, így nem alapozták meg az érdemi alkotmányjogi vizsgálatot.
- [18] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy a bírósági szervezet felett hagyományos, negyedfokú jogorvoslati fórumként járjon el {3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. A bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indoko-

lás [5]; 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]]. Önmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.

- [19] Mindezek figyelembe vételével az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványban foglaltak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében sem alapozzák meg az ügy érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét és nem vetnek fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [20] 5. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg a fentiek szerint kifejtett befogadási kritériumoknak, és az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 18.

Haszonicsné Dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2679/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3088/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 1. § (6)–(7) bekezdése, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény 37. §-a, a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa 9/2023. Jogegységi határozata, valamint a Bajai Járásbíróság 14.P.20.388/2022/46. számú, a Kecskeméti Törvényszék 6.Pf.21.778/2023/5. számú ítéletei és a Kúria Pfv.I.20.400/2021/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Ravasz László egyéni ügyvéd) eljáró Pásztor Árpád és Pásztorné Zsubory Ilona indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. §-ára és a 27. § (1) bekezdésére hivatkozással alkotmányjogi panaszban kezdeményezték a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 tv.) 1. § (6)–(7) bekezdése, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 tv.) 37. §-a, a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa 9/2023. Jogegységi határozata (a továbbiakban: jogegységi határozat), valamint a Bajai Járásbíróság 14.P.20.388/2022/46. számú, a Kecskeméti Törvényszék 6.Pf.21.778/2023/5. számú ítéletei és a Kúria Pfv.I.20.400/2021/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bíróságok által megállapított tényállás alapján – az alábbiakban összegezhető.
- [3] 2.1. Az indítványozók 2004. november 15. napján egy bank jogelődjével CHF devizaalapú hitelszerződést kötöttek, melynek terhére a bank jogelődje 2022. november 2. napi lejáratral részükre kölcsönt folyósított. A szerződésben és a közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatban az indítványozók nyilatkoztak arról, hogy tudomással bírnak az esetleges jelentős árfolyam kockázatról. A törlesztés kezdő időpontja 2004. december 19. napja volt.
- [4] A bank és az indítványozók 2009. június 30. napján, a havi törlesztés összegének átmeneti csökkentése és a kölcsön visszafizetési határidejének meghosszabbítása céljából a kölcsönszerződést módosították, egyidejűleg áthidaló kölcsön nyújtásáról szóló szerződést is kötöttek, melyet szintén közjegyzői okiratba foglaltak. Az indítványozók ebben a közokiratban elismerték az eredeti kölcsönszerződés létrejöttét, a folyósított kölcsön összegét és a 2009. június 30. napján fennálló kölcsöntartozások összegét. A kölcsön módosított lejáratja 2033. január 22. napja lett.
- [5] Az indítványozók fizetési kötelezettségeiknek 2010. február 22. napjától fizetési felszólítás ellenére sem tettek eleget, ezért a bank 2011. július 28. napján kelt, azonnali hatályú felmondással élt. A felmondást az indítványozók 2011. augusztus 3. napján vették át. A bank ezt követően a DH2 tv. szerint elkészítette az indítványozókkal való írásos elszámolást, melyben az ún. tisztességtelenül felszámított CHF összeget az indítványozók kölcsönszerződéséből fennálló tartozásai kiegyenlítésére beszámította. Az elszámolást az indítványozókkal 2015. június 27. napján közölték, mellyel szemben az indítványozók sem a Pénzügyi Békéltető Testület, vagy a bírósági nemperes eljárásban előterjeszhető jogorvoslattal, sem az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény

12. § (1) bekezdése szerinti – forintra átváltás és kamatszabályok mellőzésére irányuló – lehetőséggel nem éltek. A bank kérelmére az indítványozók ellen 2019-ben végrehajtási eljárások indultak. Időközben a bank a végrehajtás alapjául szolgáló követelést egy Zrt.-re engedményezte.
- [6] 2.2. Az indítványozók a bank jogelődjével kötött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása érdekében 2022-ben bírósághoz fordultak. Keresetükben egyidejűleg a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását is kérték az árfolyamkockázat maximálásával, a tartozásuk újraszámításával és 100 havi részletfizetés engedélyezésével. Kérték továbbá annak megállapítását, hogy a kölcsönszerződésre vonatkozó közokirat elvesztette közokirati jellegét, így a közvetlen végrehajtás alapjául szolgáló követelés érvényesen nem jött létre. Az elsőfokú, Bajai Járásbíróság a 14.P.20.388/2022/46. számú ítéletével a keresetet elutasította.
- [7] 2.3. Az indítványozók fellebbezése folytán eljáró Kecskeméti Törvényszék a 6.Pf.21.778/2023/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét, annak helyes indokaira utalással, helybenhagyta. Indokolása szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg az elévülés kezdő időpontját a felmondólevél átvételének napját követő napon, valamint az elévülés nyugvásának időtartamára is helyesen következtetett. Nem értett egyet az indítványozók azon érvelésével, amely szerint a bíróságnak elsődlegesen az érvénytelenség kérdésében kellett volna állást foglalnia és csak azt követően kellett volna vizsgálnia az elévülést. Az indítványozók kizárólag a jogkövetkezmény levonásával együtt kérhették az érvénytelenség megállapítását, erre vonatkozó igényük azonban elévült. Az elévülés az esedékességgel kezdődik, ebben az ügyben pedig ennek időpontja a felmondó nyilatkozat kézhezvételét követő nap volt. Az elévülés szempontjából csak az esedékesség kezdő időpontjának van jelentősége, annak nincs, hogy a kezdő időpont mely joghatás kiváltására alkalmas cselekményhez kötődik, teljesítéshez vagy felmondáshoz. A felmondás megtörténtét és annak időpontját a másodfokú bíróság is tényként állapította meg, amelyhez képest a felperesek követelése elévült. A törvényszék szerint az Európai Unió Bírósága C-776/19-C-782/19. számú egyesített ügyekben hozott ítélete (a továbbiakban: EuB ítélet) értelmében a magyar jogszabályok és azok alkalmazása összhangban van az uniós joggal, a fogyasztók jogai érvényesítése érdekében benyújtott restitutív jellegű kérelmekkel szemben az elévülési időre való hivatkozás önmagában nem ellentétes a tényleges érvényesülés elvével, amennyiben annak alkalmazása nem teszi gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé a biztosított jogok gyakorlását. Jelen ügyben a fogyasztóknak öt év állt rendelkezésükre, hogy az érvénytelennek tartott szerződés érvénytelenségének megállapítását, illetve a jogkövetkezmények levonását kezdeményezzék, amely elegendő határidő arra, hogy a fogyasztói jogok megfelelően érvényesülni tudjanak.
- [8] 2.4. A jogerős ítélet ellen az indítványozók felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet nyújtottak be a Kúriához. A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet alaptalannak ítélte és a felülvizsgálatot a Pfv.I.20.400/2024/4. számú végzésében megtagadta. Indokolásában részletesen kifejtette, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem érdemi elbírálása során a megjelölt engedélyezési okok feltételeinek a fennállását kellett vizsgálnia és azokat ebben az ügyben miért nem tartotta megalapozottnak.
- [9] 3. Az indítványozók ezt követően több beadvánnyal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [10] 3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésére hivatkozással – az Alkotmánybíróság főtítkárának hiánypótlási felhívására kiegészített – alkotmányjogi panaszukban a Bajai Járásbíróság 14.P.20.388/2022/46. és a Kecskeméti Törvényszék 6.Pf.21.778/2023/5. számú ítéletei, valamint a Kúria Pfv.I.20.400/2024/4. számú végzése alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kezdeményezték, mert álláspontjuk szerint ügyükben a bíróságok a kölcsönszerződések érvénytelensége, felmondása és elévülése kérdésében *contra legem* jogértelmezés alapján döntöttek, melynek kellő indokát nem adták, ami így az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogukat sértette. Kifejtették, hogy kirívóan súlyos *contra legem* jogértelmezésnek tekinthető az a bírósági jogértelmezés, amely eltér a Kúria jogegységi határozatban megállapított jogértelmezésétől és ez egyben alapot ad a bíróság ún. Köbler-doktrína szerinti kártérítési felelősségének a megállapítására is. Ezen körülményeket véleményük szerint a nemzeti jog és az uniós jog viszonyában is vizsgálni kell, melynek igazolására számos EuB döntésre hivatkoztak.
- [11] 3.2. Újabb indítvány kiegészítésükben – a korábbi indítványukat fenntartva – az indítványozók az Abtv. 26. §-ára hivatkozással a DH1 tv. 1. § (6)–(7) bekezdése, a DH2 tv. 37. §-a és a jogegységi határozat megsemmisítését

kezdeményezték. Az alaptörvény-ellenességet abban látják, hogy „az érvénytelenség és annak jogkövetkezményének együttes érvényesítésének kötelezettsége miatt sérül a közvetlen végrehajtással szembeni hatékony jogvédelemnek és jogbiztonsághoz való jognak [...] az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében illetve az Alaptörvény T. cikkében foglalt jogelve. [...] Ennek következtében a deviza alapú kölcsönszerződések tekintetében is csak akkor lenne biztosítható a hatékony jogvédelem a közvetlen végrehajtással szemben az adósok számára, ha [...] a megsemmisítése következtében lehetősége lenne az adósoknak [...] a kölcsönszerződés érvénytelenségét a jogkövetkezmények levonása és határidő nélkül kérniük a bíróságtól”.

- [12] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönten kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (3) bekezdés értelmében a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [13] 4.1. Az alkotmányjogi panasz a törvényi feltételeknek az alábbiak szerint felel meg:
- [14] Az indítványozók által 2024. május 28. napján kézhez vett kúriai végzés ellen 2024. július 1. napján az elsőfokú bírósághoz elektronikus úton benyújtott alkotmányjogi panasz – az Abtv. 30. § (1) bekezdésére és az Ügyrend 28. § (1) bekezdésére figyelemmel – határidőben érkezett. Ugyancsak határidőben érkezett a 2024. augusztus 5. napján kézbesített hiánypótlási felhívásra 2024. augusztus 30. napján elektronikus és postai úton előterjesztett kiegészített alkotmányjogi panasz.
- [15] A jogi képviselő a meghatalmazását csatolta.
- [16] Az indítványozók a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítették.
- [17] Az indítványozók az alkotmányjogi panasz benyújtására az Abtv. 26. § (1) és a 27. § (1) bekezdésében meghatározott indítványozói jogosultsággal rendelkeznek, érintettségük fennáll, tekintettel arra, hogy az alapügy felperesei voltak.
- [18] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek – részben – tesz eleget. Tartalmazza: a) a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 26. §-a és 27. § (1) bekezdése]; b) az eljárás megindításának indokait (az indítványozók álláspontja szerint a tisztességes eljárás követelményét sértik a *contra legem* és megfelelő indokolás nélkül hozott bírósági ítéletek, továbbá Alaptörvénybe ütközőnek vélik az ügyükben alkalmazott törvényi rendelkezéseket), c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntéseket és támadott jogszabályi rendelkezéseket [Bajai Járásbíróság 14.P.20.388/2022/46. számú, a Kecskeméti Törvényszék 6.Pf.21.778/2023/5. számú ítéletei és a Kúria Pf.v.1.20.400/2021/4. számú végzése, valamint a DH1 tv.1. § (6)–(7) bekezdése, a DH2 tv. 37. §-a, a Kúria jogegységi határozata]; d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és a T) cikke]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel; valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntéseket és a hivatkozott rendelkezéseket.
- [19] Megállapította ugyanakkor az Alkotmánybíróság, hogy az indítvány kiegészítéseként benyújtott, az Abtv. 26. §-a szerinti alkotmányjogi panasz ugyan megjelöli a sérülni vélt alaptörvényi rendelkezéseket [T) cikk, XXVIII. cikk (1) bekezdése], azonban nem tartalmaz érdemi indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezések és a jogegységi határozat miért ellentétesek az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság ebben az esetben is kiemeli, hogy következetesen érvényesített álláspontja szerint az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek felsorolása önmagában nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására {lásd: 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [20] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság azt is, hogy az Alaptörvény T) cikke nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak {lásd: 3203/2015. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [9]}, így arra közvetlenül alkotmányjogi panasz nem alapítható. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság kizárólag az Abtv. 27. § (1) bekezdésére alapított indítványt vizsgálhatta.

- [21] 4.2. A Kúria a felülvizsgálatot megtagadta. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Kúria olyan döntése, amelyben megállapítja, hogy felülvizsgálati eljárásra nincs lehetőség, az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti, a bírósági eljárást befejező egyéb döntés, ezért alkotmányjogi panasszal támadható. A jelen ügyben tehát a Kúria végzésével szemben helye volt alkotmányjogi panasz előterjesztésének [lásd: 3480/2023. (XI. 7.) AB végzés, Indokolás [35]]. Ugyanakkor mivel a Kúria a támadott végzését mérlegelési jogkörben hozta, ezért az Ügyrend 32. § (5) bekezdése alapján az alapügyben hozott bírói döntésre is kiterjedt az Alkotmánybíróság vizsgálata [lásd: 3095/2024. (II. 29.) AB végzés, Indokolás [33] – [35]].
- [22] 4.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg továbbá, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. [lásd: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]].
- [23] Az indítványozók álláspontja szerint ügyükben a bíróságok az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését megsértve *contra legem* jártak el, amikor az általuk érvénytelennek ítélt szerződés érvényességének, felmondhatóságának és elévülésének kérdésében döntöttek és jogértelmezésüknek indokát nem adták.
- [24] Az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panasz valójában a támadott bírósági döntések felülbírálatára irányul, az indítványozók azért fordultak az Alkotmánybírósághoz, mert megalapozatlannak, tévesnek és jogellenesnek tartják az ügyükben hozott döntést, vagyis – tartalmát tekintve – az eljáró bíróságok jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatják.
- [25] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését illetően emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata, hogy a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott jogsérelmek orvoslásának eszköze. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adnak alapot alkotmányjogi panaszra [lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [26] Az Alkotmánybíróság gyakorlata ugyanakkor nem zárja ki, hogy a *contra legem* jogalkalmazás a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vezessen [lásd: 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]], ez azonban általában csak kivételes, a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája esetén merülhet fel.
- [27] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság azt észlelte, hogy a bíróságok a kereseti kérelem keretei között jártak el, részletesen megindokolva döntésüket. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel idézi azon korábbi megállapítását, hogy a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]]. Önmagában az, hogy az indítványozók az egyébként részletesen megindokolt, jogi érvekkel alátámasztott bírósági döntések érvelését tévesnek tartják, nem alkotmányossági kérdés. A jogszabályokat ugyanis a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki [lásd: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]].
- [28] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben a fentieket összegezve azt, hogy az indítványozók az egyébként részletesen megindokolt bírói döntéseket megalapozatlannak, jogellenesnek és sérelmesnek tartják, az indítványban megjelölt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tekintetében a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megalapozására nem találta elegendőnek, és úgy ítélte meg, hogy az indítványban foglaltak nem vetnek fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, amely az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [29] 5. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványok nem tettek eleget a befogadhatóság Abtv.-ben [a 26. §-ra alapított alkotmányjogi panasz az 52. § (1b) bekezdés e) pontjában, a 27. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panasz pedig a 29. §-ban] előírt feltételeinek. Az Alkotmánybíróság ezért az indítványokat az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

*Haszonicsné Dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2810/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3089/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.384/2024/5. sorszámú ítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Szegi Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.384/2024/5. számú ítélete alaptörvényellenességét, mivel az sérti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerinti közérdekű adatok megismerhetőségéhez való jogát.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló, az általános hatáskörű bíróság által megállapított tényállás egyes, az alkotmányjogi panasz szempontjából lényeges elemei szerint a felperes (indítványozó) 2022. március 21-én a következő közérdekű adat kiadásának teljesítését kérte az alperestől: a 2021. december 20-án kelt, TKF-71/1273/2/21. számú örökségvédelmi és világörökségi miniszteri véleményt (szakhatósági állásfoglalását), amelyben a kulturális örökség védelméért felelős miniszter egy budapesti ingatlanon fennálló épület terepszint feletti részeinek bontására vonatkozó bontási engedély kiadása iránt indult eljárásban a tervezett bontási munkát engedélyezésre javasolta.
- [3] Az alperes a 2021. május 5-én küldött levelében megtagadta az adatigény teljesítését. Arra hivatkozott, hogy a felperes által kiadni kért adat döntés megalapozását szolgálja, ezért azt nem áll módjában megküldeni.
- [4] Ezt követően a felperes a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) fordult. A Hatóság vizsgálata során az alperes arra hivatkozott, hogy a felperes nem vett részt ügyfélként az érintett hatósági eljárásban, ezért nincs lehetőség számára a kért adat kiadására. A Hatóság a NAIH-1022-8/2023. szám alatti döntésével lezárta a vizsgálatot, mivel nem látott esélyt az alperes és a Hatóság álláspontjának közeledésére.
- [5] A felperes keresetében a pert megelőző, adat-megismerése iránti igényében megjelölt adat kiadásának teljesítését kérte. A keresete jogalapjaként az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 26. § (1) bekezdését, a 27. § (5) és (6) bekezdését, a 28. § (1) bekezdését, a 31. § (1) és (3) bekezdését, a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény 3. § (1) és (2) bekezdését jelölte meg, valamint hivatkozott az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésére.
- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a kiadni kért adat nem minősül közérdekű adatnak. Arra is hivatkozott, hogy a miniszter a véleményt a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 89. §-a alapján egy másik hatóság előtt folyamatban lévő közigazgatási eljárásban a hatóság megkeresésére adta ki szakhatósági állásfoglalásként. Az Infotv. és az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseinek együttes értelmezése alapján az Ákr. 33. §-a az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontja szerinti, a közérdekű adatok megismerését szabályozó törvényi rendelkezésnek minősül, ezért jogszerűen tagadta meg az adatigény teljesítését. A felperes pedig nem minősül az Ákr. 33. §-a alapján az iratok megismerésére jogosult személynek.
- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy adja ki a felperesnek a kulturális örökség védelméért felelős miniszter 2021. december 20. napján kelt TKF-71/1273/2/2021. számú miniszteri véleményét.
- [8] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [9] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.
- [10] A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

- [11] 1.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése sérelmét állította és kérte a kifogásolt bírói döntés megsemmisítését.
- [12] A beadvány befogadhatósága körében hivatkozott arra, hogy az ítélet meghozatalát megelőző perben felperesként vett részt. A per az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése alapján biztosított közérdekű adatok megismerhetőségéhez való jog alanyi jogi tartalmát kifejező közérdekű adatigénylés elutasításáról szólt, az ítélet pedig az igénylés elutasítását lényegében jóváhagyta, vagyis az indítványozónak a közérdekű adatok megismeréséhez való jogáról döntött. Ennélfogva az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés az indítványozó jogait vagy érdekeit érinti, ezért jelen panasz előterjesztéséhez szükséges közvetlen érintettsége fennáll. Tekintettel arra, hogy az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs, az indítványozó kimerítette rendes jogorvoslati lehetőségeit.
- [13] Az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértését illetően előadta, hogy jelen alkotmányjogi panasszal támadott bírói ítélet az indítványozó részére az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében garantált információszabadsághoz való jogot sértette meg. A bíróság ítélete szükségtelenül, az alapjogkorlátozás mércéjét figyelmen kívül hagyva korlátozta az említett alapvető jogot, amikor olyan értelmezést tulajdonított az általa alkalmazott közigazgatási ágazati szabályozásnak, amely nem összeegyeztethető a közérdekű adatok megismeréséhez való jog tartalmával.
- [14] Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként merül fel, hogy hogyan viszonyul egymáshoz a közérdekű adatokat tartalmazó iratokban foglalt közérdekű adatoknak a megismeréséhez való jog és az iratbetekintési jog, valamint, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot az iratbetekintés szabályai korlátozzák-e önmagában azon az alapon, hogy az iratok közigazgatási hatósági eljárás keretében keletkeztek.
- [15] Az indítványozó álláspontja szerint a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség az, hogy a Kúria alapvető jogot korlátozó jogértelmezése kialakításakor nem volt tekintettel arra, hogy alapvető jogot korlátoz, így figyelmen kívül hagyta az alapjogkorlátozás alkotmányosságának az Alaptörvényben meghatározott mércéjét. Ez vezetett az ítéletben foglalt döntéshez, vagyis ez az alaptörvény-ellenesség a bírói döntést érdemben befolyásolta.
- [16] Az indítvány – számos alkotmánybírói döntés indokolását és az Emberi Jogok Európai Bírósága egyes határozatait idézve részben a tényállás ismertetése alatt – a III. részében az 5–10. oldalán részletesen foglalkozik azzal, hogy a Kúria értelmezése szerinti jogkorlátozás önkényes, mert a Kúria nem végzett szükségességi-arányossági mérlegelést az indítványozó alapjogának korlátozása során. Továbbá a Kúria nem végzett tartalmi vizsgálatot az igényelt adat közérdekű voltára tekintettel. Kifejti azt is, hogy a Kúria értelmezése a közérdekű adatok megismerhetőségét általánosan és jelentősen szűkítené.
- [17] Az indítványozó utalt arra, hogy ha az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontjára (valamint az Ákr. 33. §-ára) való hivatkozás önmagában elegendő lenne – ahogy a Kúria számára elegendő volt jelen ügyben –, akkor az a hivatkozott jogszabályi rendelkezések Alaptörvény-ellenességét jelentené az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján. Ezért az indítványozó kérte azt is, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményként fogalmazza meg, hogy az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontja (valamint az Ákr. 33. §-a) szerinti korlátozást az ütköző alapjogok (információszabadság, vagy az eljárás jogszerűségének ellenőrzése céljából) azok szükségességi és arányossági mérlegelésével kell alkalmazni, nem pusztán formai hivatkozásként. A panasz tartalmazza, hogy alaptörvény-ellenes, ha a korlátozást általában lehetővé tevő jogszabályt alapjogi mérlegelés nélkül kellene követni, a konkrét helyzetre vonatkozó, egyedi alapjogi teszt alkalmazása nélkül.
- [18] Összegzésként előadta, hogy az ügyben eljáró mindhárom bíróság egyetértett abban, hogy az indítványozó által kért adat közérdekű adatnak minősül. A Kúria ítélete szerint a közérdekű adat kiadásának megtagadása azért volt jogszerű, mert az közigazgatási hatósági eljárásban keletkezett, ennél fogva a közérdekű adat kiadását mindenfajta további vizsgálat nélkül, jogszerűen tagadta meg az adatkezelő az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontján keresztül alkalmazható Ákr. 33. § (3) bekezdésére tekintettel. Az indítványban kifejtettek szerint az ítélet az indítványozó közérdekű adatok megismeréséhez való alapvető jogát önkényesen, szükségtelenül és aránytalanul korlátozta, olyan értelmezést tulajdonítva egy ágazati jogszabálynak, amely végtelen jogkorlátozásra ad lehetőséget. A kiadni kért szakvélemény közérdekű információnak minősül, az adatkérés nem volt visszaélészerű, így az adatkérés teljesítését az Alkotmánybíróság és az EJB gyakorlatával összhangban lefolytatott alapjogi mérlegelés is indokoltá tette volna. Kérte az Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (1) bekezdésébe foglalt jogköre alapján állapítsa meg a Kúria Pfv.IV.20.384/2024/5. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [19] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az

Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].

- [20] 2.1. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeknek eleget tesz, az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó a panasszal támadott, az ügy érdemében hozott ítélettel befejezett ügyben fél volt, további jogorvoslati lehetőség nincs.
- [21] 2.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20], 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [22] A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [23] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja. Az Alkotmánybíróság már többször rámutatott arra, hogy: „[a]z Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]; 16/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [16]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [25]}. Az Alkotmánybíróság – a 21/2013. (VII. 19.) AB határozatban (Indokolás [52]), illetve a 6/2016. (III. 11.) AB határozatában {Indokolás [46]} – rögzítette, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozását érintő ügyben a támadott bírói döntést kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálja felül. Alkotmányos jogállásával összhangban az Alkotmánybíróság „következésként tartózkodik a bíróság által megállapított tényállás, a bizonyítékok bírói értékelésének és mérlegelésének felülvizsgálatától” {3240/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [18]}.
- [24] 2.3. Az első és másodfokon eljáró bíróságok azt állapították meg, hogy az adatigénylés tárgya az alperes közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett közérdekű adat, vagyis a megismerni kívánt miniszteri vélemény (szakhatósági állásfoglalás) közérdekű adat. A Kúria ítélete szerint is az eljáró bíróságok helytállóan indultak ki abból, hogy az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése alapján mindenkinek joga van a személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. A jogvita elbírálása során az általános hatáskörű bíróságoknak azt kellett elsődlegesen megítélniük, hogy az Ákr. 33. §-a az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontjában meghatározott, a közérdekű adatok megismerését korlátozó törvényi rendelkezés közé tartozik. A Kúria fenntartotta a Pfv.IV.21.217/2021/5. és a Pfv.IV.20.234/2023/3.számú precedens határozatában az Infotv. 27. § (2) bekezdésében meghatározott törvényben rögzített, az adatok nyilvánosságát korlátozó rendelkezések megítélésére vonatkozó álláspontját. Eszerint a közérdekű adatok kiadása iránti perben a közérdekű adat nyilvánossága a főszabály, de törvényben meghatározott okokból kivételesen lehetséges az adatok nyilvánosságának korlátozása; amennyiben a korlátozás törvényben rögzített feltételei megvalósulnak, a közérdekű adat kiadását további mérlegelés nélkül meg kell tagadni.
- [25] A Kúria ítélete (Indokolás [39]–[41]) utalt arra, hogy a Kúria már értelmezte az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontját a bírósági eljárásokkal összefüggésben. E szerint az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontja annak érdekében korlátozza a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot, hogy a bíróságok az igazságszolgáltatási feladataikat megfelelően elláthassák, biztosítva legyen a bíróságok, bírói kar függetlensége, a bíróságok által elbírált ügyekben részt vevő személyek adatainak védelme. Az egyes bírósági eljárásokban alkalmazandó eljárási törvényeknek – ide tartozik a Be. 100. § (1) bekezdése és a 110. § (1) és (2) bekezdése is – az eljárás iratainak a megismerését és a másolatkészítést korlátozó rendelkezései az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontjában meghatározott, a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerését törvényben korlátozó rendelkezése. A bírósági eljárások alanyai és érdekeltjei egy zárt kört jelentenek, fokozott jelentősége lehet a bírósági eljárásokat illetően annak a követelménynek is, hogy a közérdekű adatokhoz való hozzáférés jogosultságának visszaélészerű gyakorlása ne eredményezhessen olyan helyzetet, amely a bíróságok alaptevékenységének ellátását veszélyeztetheti, vagy jelentősen elnehezíti {Kúria Pfv.IV.21.176/2022/4., Indokolás [27], (megjelent: BH2023.214.)}. A Kúria nem értett egyet a másodfokú bírósággal abban a kérdésben, hogy az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontját érintő jogértelmezés ebben az ügyben azért nem irányadó, mert a hatósági eljárás irataival összefüggő közérdekű adat megismerése iránti igény nem teljesen azonos szempontok szerint ítéltető meg. A Kúria szerint az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése

értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A Kúria jogértelmezése szerint az Ákr. 33. § (1) – (3) bekezdésének az egyes hatósági eljárásokban az eljárás iratainak megismerését és a másolatkészítést korlátozó rendelkezései - a fent írt eljárási alapjogok és az Ákr-ben megfogalmazott alapelvek érvényesülése érdekében - a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerését korlátozó, az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontja szerinti törvényi rendelkezésnek minősülnek.

- [26] A kúriai ítélet indokolása [43] bekezdése rögzíti azt is, hogy a Kúria jogértelmezése szerint önmagában az a tény, hogy a közérdekű adatot egyidejűleg a hatóság és az ügyben eljáró szakhatóság is kezeli, nem változtat azon, hogy a megismerni kívánt adat az egyedi hatósági ügy iratainak a része. A 3223/2018. (VII. 2.) AB határozatban megfogalmazott tisztességes hatósági eljárás követelményének érvényesülése {3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás, [34]} csak akkor biztosítható, ha a szakhatóság által az egyedi hatósági ügygel összefüggésben kezelt közérdekű adatot tartalmazó irat megismerése során is irányadó az Ákr. 33. §-a szerinti korlátozás. Ezzel ellentétes jogértelmezés ellentmond az Alaptörvény 28. cikkében megfogalmazott józan ész követelményének, mivel kiüresíti az Ákr. iratbetekintésről rendelkező szabályozását; arra vezethet, hogy az Ákr. szerint az irat megismerésére nem jogosult személyek az Ákr. rendelkezéseit kikerülve, közérdekű adatigénylés útján az egyes eljárások iratait és az abban szereplő közérdekű és közérdekből nyilvános adatokat megismerhetik. Ez pedig alkalmas lehet a közigazgatási hatósági eljárások során az eljárási alapjogok veszélyeztetésére. Az egyedi hatósági eljárások harmadik személy által megismerhető közérdekű és közérdekből nyilvános adatait az Ákr. 33. § (5) bekezdése szerinti eljárást befejező határozat tartalmazza, amelyet bárki megismerhet.
- [27] Tényállási, szakjogi, törvényértelmezési kérdés az, hogy a kért adat – a közérdekű adat kiadása iránti perben – az Ákr. iratbetekintési jogról szóló 33–34. §-ai hatálya alá tartozik-e, és az Ákr. olyan törvény-e, amely az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontjának megfelel; eszerint a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot – az adatfajták meghatározásával – törvény bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásra tekintettel korlátozhatja.
- [28] A konkrét ügyben az általános hatáskörű bíróságok – a kereset, a fellebbezés és a felülvizsgálati kérelem keretei között – a lényeges alkotmányjogi kérdésekkel kapcsolatos valamennyi felvetést értékelésük körébe vonták a közérdekű adat kiadása iránti perben. A Kúria ítélete elvi tartalma szerint a közigazgatási hatósági eljárás iratainak megismerését szabályozó törvényi rendelkezés az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontja szerinti, a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerését korlátozó törvényi rendelkezés.
- [29] A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz a támadott bírósági ítélet törvényességi és nem alkotmányossági vizsgálatára irányul. Az indítványozó az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontját nem kifogásolta az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal.
- [30] A panaszban ugyan szerepel az, hogy a kúriai értelmezés mellett az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményként fogalmazza meg, hogy az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontja (valamint az Ákr. 33. §-a) szerinti korlátozást az ütköző alapjogok (információs szabadság, vagy az eljárás jogszerűségének ellenőrzése céljából) azok szükségességi és arányossági mérlegelésével kell alkalmazni, nem pusztán formai hivatkozásként, de annak megfelelő bemutatása nem szerepel, hogy az Infotv. e szabályát miért kellene a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogra tekintettel úgy értelmeznie az általános hatáskörű bíróságnak, ahogyan azt az indítványozó állítja, és miért kellene félretennie az Ákr. iratbetekintési jogra vonatkozó rendelkezéseit.
- [31] A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság a vizsgált ügyben az indítványban foglaltak alapján nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezésével összefüggésben érdemi alkotmányossági vizsgálatot igénylő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni. Az alkotmányjogi panasz a támadott kúriai ítélet törvényességi és nem alkotmányossági vizsgálatára irányul.
- [32] 3. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írt befogadási kritériumoknak. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 18.

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
helyettes tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3204/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3090/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 135. § (2) bekezdés *l*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (dr. Fodor T. Gábor ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 135. § (2) bekezdés *l*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte a 123. § (5) bekezdés *e*) pontjára tekintettel, mivel az sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését (kellő felkészülési idő követelménye).
- [2] 1.1. Az indítványozó (alperes) és a felperes szakszervezet között kollektív szerződés részleges érvénytelensége iránt per volt folyamatban. A Budapest Környéki Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma 25.M. 70.259/2023/20. számú ítélete a felperes keresetét elutasította, a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Mf.31.063/2024/9. számú ítélete az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [3] A bírói döntések alapja egyebek között az volt, hogy a felperes szakszervezetnek a jelen esetben nincs keresetjoga, vagyis olyan igényt kívánt érvényesíteni, amely nem őt illeti meg; a másodfokú bíróság „mellőzte az elsőfokú ítélet indokolásból a kollektív szerződés részleges érvénytelenségének érdemi elbírálását és a részleges érvénytelenség egy időszakra szóló megállapítását, továbbá a felek erre vonatkozó fellebbezési hivatkozásait sem vizsgálta, és nem foglalt állást az érvénytelenség kérdésében. Ebből kifolyólag a másodfokú bíróság szerint irreleváns volt az alperes hivatkozása az általa állított alkotmányellenes rendelkezésre.”
- [4] Az indítványozó perbeli jogi képviselője a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.063/2024/9. számú ítéletét 2024. július 8-án vette át.
- [5] 1.2. Az indítvány lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [6] Az indítványozó – az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján – a 2024. szeptember 4-én, határidőben benyújtott alkotmányjogi panaszában azt kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy állapítsa meg az Mt. 135. § (2) bekezdés *l*) pontjának – az Mt. 123. § (5) bekezdés *c*) pontjára tekintettel – alaptörvény-ellenességét és a sérelmezett rendelkezést semmisítse meg.
- [7] Az Mt. 135. § (2) bekezdése alapján kollektív szerződés a 123. § (5)–(6) bekezdésben foglaltaktól csak a munkavállaló javára térhet el. A 123. § (5) bekezdés *c*) pontja szerint kollektív szerződés rendelkezése esetén a szabadság egynegyedét legkésőbb az esedékességet követő év március 31-ig adhatja ki.
- [8] Az indítványozó előadta, hogy az Mt. szabadságra vonatkozó egyes szakaszai 2023. január 1-jétől módosultak. Az Mt. 2023. december 31-ig hatályos 123. § (5) bekezdés *c*) pontja, együtt olvasva a 135. § és 277. § (2) bekezdésének rendelkezéseivel, azt az értelmet adta ki, hogy kollektív szerződés – eltérő rendelkezés hiányában – a munkavállaló előnyére és hátrányára egyaránt eltérhet a 123. § (5) bekezdésében foglaltaktól. A Magyar Közlönyben 2022. december 21-én megjelent és 2023. január 2-án hatályba lépett 2022. évi LXXIV. törvény (Módtv.) az Mt. 135. § (2) bekezdés *l*) pontját akként változtatta meg, hogy 2023. január 1-ét követően csak a munkavállaló javára enged eltérést kollektív szerződéssel az Mt. 123. § (5) bekezdésében foglaltaktól.
- [9] Az indítványozó szerint a jogszabályváltozás érintette a közte és a szakszervezet között hatályban lévő kollektív szerződést, amely szerint a szabadságot az esedékesség évében, de legkésőbb az esedékességet követő év április 30-ig kell kiadni azzal, hogy az esedékesség évét követően kiadott szabadság mértéke nem haladja meg a szabadság egyharmadát. Az indítványozó ezért – 2023 februárjában – kezdeményezte a szakszervezetnél a kollektív szerződés módosítását, amelyre 2023. december 18-án került sor; az új, a hatályos jognak megfelelő kollektív szerződés 2024. január 1-jén lépett hatályba. Az Mt. módosítás miatt szükséges kollektív szerződés módosítás – az érdekegyeztetési, tárgyalási folyamatok lefolytatásával – 9 hónapot vett igénybe.

- [10] A szakszervezet ugyanakkor keresetet terjesztett elő az indítványozóval szemben, melyben a kollektív szerződés részleges érvénytelensége megállapítását kérte arra hivatkozva, hogy az az Mt. 123. § (5) bekezdés c) pontjába ütközik.
- [11] Az elsőfokú bíróság a szakszervezet keresetét elutasította, mivel a megállapítási kereset jogszabályban rögzített konjunktív feltételei nem álltak fent. A másodfokú bíróság az indítványozó fellebbezését nagyrészt alaposnak ítélte, az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetértve, annak jogi indokolását megváltoztatva azt helybenhagyta. A másodfokú bíróság nem érintette azt a kérdést, hogy az Mt. módosítása kapcsán a jogalkotó biztosított-e kellő felkészülési időt a jogalkalmazók számára.
- [12] Bár az indítványozó a panasz alapját képező bírósági eljárásban pernyertes lett, érvelése szerint ez nem zárja el attól, hogy a per tárgyát képező rendelkezéssel szemben alkotmányjogi panaszt nyújtson be. A jogszabály módosítás miatt sérelmes helyzetbe került; álláspontja szerint a jogalkotó nem biztosított elegendő határidőt a jogalkalmazók számára a kollektív szerződés módosításához, így a hatályban lévő kollektív szerződése 2023. január 1-jétől nem volt összhangban a hatályos joggal. A kollektív szerződés részleges érvénytelenségére és az indítványozó jogsértő magatartására tekintettel vele szemben a szakszervezet keresetet nyújtott be, amely szintén sérelmesen érintette. Álláspontja szerint a 2022. december 21-én közzétett, és 2023. január 1-jén hatályba lépett jogszabály módosításhoz való alkalmazkodásra a jogalkotó nem biztosított kellő felkészülési időt; a karácsony és újév közötti ünnepi időszakra eső rendkívül rövid időtartam alatt a kollektív szerződés módosítása nem volt reálisan teljesíthető. Így a jogszabály módosítása az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelménye és az abból levezethető jogbiztonság elve sérelmét okozta.
- [13] 1.3. Az Abtv. 57. § (1b) bekezdése alapján, ha a jogszabály megalkotója, illetve a törvény kezdeményezője – figyelemmel arra is, hogy az ügy a személyek széles körét érinti-e – az üggyel kapcsolatos álláspontjáról az Alkotmánybíróságot tájékoztatni kívánja, véleményét az (1a) bekezdés szerinti közzétételtől számított 30 napon belül megküldi az Alkotmánybíróságnak. Erre tekintettel 2024. november 21-én a nemzetgazdasági miniszter megküldte az üggyel kapcsolatos álláspontját az Alkotmánybíróságnak.
- [14] 2. Az indítványozó a 2024. október 24-én Alkotmánybíróságra érkezett beadványában eljárás felfüggesztése iránti kérelmet terjesztett elő.
- [15] Arra hivatkozott, hogy a felperes szakszervezet indítványára – a Budapest Környéki Törvényszék előtt kollektív szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása iránt indított és ott 25.M.70.259/2023. folyamatban volt munkaügyi per, illetve a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság előtt 1.Mf.31.063/2024. számon folyamatban volt munkaügyi per kapcsán – a Kúrián Mfv.V.10.106/2024/2. ügyszámon felülvizsgálati eljárás indult.
- [16] Kérte az Alkotmánybíróságot az IV/3182/2024. ügyszám alatt nyilvántartásba vett eljárásnak – az Abtv. 60. §-a szerinti – a Kúria előtt folyamatban lévő felülvizsgálati eljárás befejezéséig történő felfüggesztésére, tekintettel arra, hogy a Kúria döntése kihatással lehet az alkotmányjogi panasz eljárás sorsára is.
- [17] 3. Az Ügyrend 32. § (3) bekezdése szerint, ha az Alkotmánybíróság a főitkári előkészítő eljárás során hivatalos tudomást szerez arról, hogy az alkotmányjogi panasszal érintett ügyben a sérelmezett bírói döntés ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmet vagy felülvizsgálati indítványt a Kúria még nem bírálta el, az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság egyesbíróként eljárva – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő megtartásának vizsgálatát követően, az egyéb formai és tartalmi feltételek vizsgálatának mellőzésével – soron kívül visszautasítja. A (4) bekezdés kimondja, hogy ha az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőben benyújtott alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a (3) bekezdés alapján utasította vissza, a Kúria felülvizsgálati eljárást lezáró határozatának kézbesítésétől számított, az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül a (2) bekezdés szerinti alkotmányjogi panaszban sérelmezett döntés ellen ismételt benyújtható alkotmányjogi panasz. Ilyen esetben a (2) bekezdés szerinti alkotmányjogi panaszban sérelmezett bírói döntés mellett a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott határozatát is lehet támadni.
- [18] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz visszautasításának van helye az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján, az Ügyrend 32. § (3) bekezdésére figyelemmel, ezért azt visszautasította.

Budapest, 2025. február 18.

*Haszonicsné Dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3182/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3091/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 26.Beüf.7794/2024/9. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Windisch Lajos Antal (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdés alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó 2023. március 22. napján feljelentést tett hamis vád büntette és hatóság félrevezetésének vétsége miatt, de az ennek következtében elrendelt nyomozást a BRFK I. Kerületi Rendőrkapitányság 2023. augusztus 24. napján kelt 01010/200/2023. bü. számú határozatával – mivel a cselekmény nem bűncselekmény – megszüntette. A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Ügyészség 2023. október 5. napján kelt B.XX.1103/2023/8. számú határozatával az indítványozónak a rendőrségi megszüntető határozat elleni panaszát elutasította.
- [3] Az indítványozó 2023. november 28. napján a Budapesti XX., XXI., XXIII. Kerületi Bíróságon pótmagánvádlóként lépett fel és vádindítványt nyújtott be volt élettársa és annak jogi képviselője ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 268. § (1) bekezdés a) pontja szerinti hamis vád büntette miatt, de a vádindítványt a Bíróság előbb 2024. február 22. napján kelt 4.B.XXI.172/2024/3. számú, majd ismételt benyújtás után 2024. május 6. napján kelt 4.B.XXI.417/2024/3. számú végzésével elutasította.
- [4] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság, 2024. június 18. napján végleges, 26.Beüf.7794/2024/9. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.
- [5] 2. Az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a Budapesti XX., XXI., XXIII. Kerületi Bíróság 4.B.XXI.417/2024/3. számú és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 26.Beüf.7794/2024/9. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése céljából 2024. július 15. napján elektronikus úton az elsőfokú bíróságon keresztül alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyet 2024. szeptember 4. napján benyújtott beadványában kiegészített (a továbbiakban együtt: alkotmányjogi panasz).
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírósági határozatok sértik az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdése szerinti szabadsághoz és személyi biztonsághoz való jogát, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát.
- [7] 3. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [8] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A másodfokú bíróság végzése 2024. június 18. napján vált véglegessé. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2024. július 15. napján nyújtotta be, így az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett.
- [9] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésen alapuló indítvány részben megfelel az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésben foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek.
- [10] Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 27. § (1) bekezdés], a támadott bírósági határozatok megjelölését (a Budapesti XX., XXI., XXIII. Kerületi Bíróság 4.B.XXI.417/2024/3. és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság, 26.Beüf.7794/2024/9. számú végzései), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [IV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Az indítvány ugyanakkor csak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés kapcsán tartalmaz indokolást arra vonatkozóan, hogy a támadott bírósági határozatok miért ellentétesek az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseivel; továbbá kifejezett kérelmet rögzít ezen bírósági határozatok alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére.
- [11] Az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a határozott kérelem következő követelményeinek:

- [12] Az indítványozó az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdéhez alkotmányjogi szempontból értékelhető indokolást nem fűzött. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az ilyen indokolás hiánya az indítványi elem érdemi elbírálásának az akadálya [pl: 3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]].
- [13] Az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasznak a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye [például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3279/2017. (XI. 2.) AB végzés, Indokolás [7]; 3168/2018. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [38]–[41]]. Jelen esetben az eljárást lezáró végzés a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 26.Beüf.7794/2024/9. számú végzése, így az Alkotmánybíróság a panaszt ebben a vonatkozásban vizsgálta.
- [14] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítványozó az alkotmányjogi panasznak alapul szolgáló büntető ügyben pótmagánvádló volt, így az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint érintettnek tekinthető [legutóbb pl. 3032/2022. (I. 31.) AB határozat, Indokolás [16], 3127/2019. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [21]; 3245/2018. (VII. 1.) AB határozat, Indokolás [14]]. Az Alkotmánybíróság rögzítette továbbá, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [15] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [16] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog tekintetében részjogosítványt nem jelölt meg. Álláspontja szerint a bíróságok a bűncselekményt helytelenül minősítették, mert nem állapították meg rá nézve közvetlen sérelmet. Ezzel a 3384/2018. (XII. 14.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) foglaltakkal ellentétes döntést hoztak. Holott az indítványozó és a terhelt között lefolytatott polgári eljárásban a terhelt által történt „megvádolás lelki megpróbáltatást” okozott számára.
- [17] Az AB ugyanakkor úgy értékelte, hogy az Abh. alapjául szolgáló büntetőeljárás helyzet lényegesen eltér az indítványban foglaltaktól. Az Abh. szerint büntetőügyben a sértett-pótmagánvádlót ért jogsértés közvetlensége azon alapult, hogy ellene a büntetőeljárás meg is indult. Ennek keretében sor került az alapos gyanú közlésére, adatainak a nyilvántartásba vételére, valamint a gyanúsított kihallgatására, illetve egyéb eljárási cselekmények végrehajtásában is köteles volt a büntetőeljárás törvény rendelkezései szerint együttműködni a hatóságokkal. Mindezek a hátrányok attól függetlenül bekövetkeztek, hogy az indítványozó ellen a büntetőeljárást a hatóságok utóbb megszüntették (Abh., Indokolás [70]).
- [18] Jelen ügyben a Fővárosi Törvényszék ennek a szempontnak a vizsgálata során beszerezte az indítványozó és a terhelt között a Budapesti XX., XXI, XXIII. Kerületi Bíróságon folyamatban volt 9.P.XXI.22.561/2016. számú per iratait és megvizsgálta az indítványozó szerint a hamis vádnak alapul szolgáló polgári ügy konkrét körülményeit. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az indítványozó ellen semmilyen eljárás nem indult. A polgári bíróság a feljelentés alapját képező beadványt kizárólag az indítványozó polgári ügyben eljáró jogi képviselője részére küldte meg, egyéb hatóság részére nem adta ki. Így semmilyen ténnyel vagy bizonyítékkal nem tudta az indítványozó alátámasztani azt, hogy emiatt bármilyen joghátrány érte volna (támadott másodfokú végzés 2. oldal 2–3. bekezdések).
- [19] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó által hivatkozott Abh.-ban, a testület a hamis vád miatt indult pótmagánvádas eljárás kapcsán rögzítette, hogy a hamis vádnak általában valóban nincs passzív alanya, illetve a jogsértés az érintett magánszemély tekintetében általában közvetett. Ez azonban nem zárja ki, hogy az ügy konkrét körülményei alapján a sérelem mégis megalapozható legyen az Abh.-ban foglalt alkotmányos teszt alapján. A konkrét körülmények vizsgálata a rendes bíróságok feladata. Az Alkotmánybíróság az indítvány és a bírósági határozatok ismeretében nem tartotta megalapozottnak, hogy a rendes bíróságok ezt a feladatukat a konkrét ügyben ne teljesítették volna.
- [20] Az indítványban szereplő alkotmányos kifogás elbírálását tehát nem az akadályozta meg, hogy az indítványozó nem a megfelelő bűncselekményre vonatkozó alkotmányos gyakorlatra hivatkozott, hanem az, hogy az indítványban foglalt tények és indokok, a bírósági döntéssel szemben felhozott érvek a fentiek miatt nem bizonyultak elégségesnek, és így nem alapozták meg az érdemi alkotmányjogi vizsgálatot.

- [21] Az Alkotmánybíróság továbbá utal arra is, hogy a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy a bírósági szervezet felett hagyományos, negyedfokú jogorvoslati fórumként járjon el {3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. A bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]. Ennek alapján az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványban foglaltak nem alapozzák meg az ügy érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét és nem vetnek fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [22] 5. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írt befogadási kritériumoknak. Erre tekintettel az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 18.

*Haszonicsné Dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2899/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3092/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Ítéltábla Bf.II.660/2023/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján jogi képviselője (dr. Frank Evelyn ügyvéd, Karsai Dániel Ügyvédi Iroda) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Gyulai Törvényszék 2.B.93/2021/181. számú ítélete és a Szegedi Ítéltábla Bf.II.660/2023/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítvány értelmében a támadott bírósági határozatok folytán sérült az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való joga és XXVIII. cikk (3) bekezdésében rögzített védelemhez való joga. Kérte továbbá az indítványozó, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján hívja fel az eljáró bíróságokat a jogerős döntés végrehajtásának felfüggesztésére. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát utóbb, a végrehajtás felfüggesztésére irányuló részletes érveléssel egészítette ki.
- [2] Az indítvány és a támadott bírósági határozatok alapján az ügy lényege és az alkotmányjogi panasz előzményei az alábbiak szerint foglalhatók össze.
- [3] Az indítványozót büntetőeljárásban folyt nyomozás során tanúként hallgatták ki 2017. szeptember 5-én és szeptember 11-én, majd 2019. október 9-én. Ezt követően, 2020. szeptember 17-én ugyanabban a büntetőeljárásban a gyanúsított kihallgatására is sor került. A gyanúsított kihallgatás alkalmával az indítványozó élt a vallomás megtagadásának a jogával, vallomást nem tett. Később a tárgyaláson szintén élt a vallomás megtagadásának a jogával, majd az utolsó szó jogán írásbeli vallomást csatolt. A Békés Megyei Főügyészség 2021. április 22-én emelt vádat az indítványozó ellen. A Gyulai Törvényszék 2023. március 9-én kihirdetett 2.B.93/2021/181. számú ítéletével első fokon megállapította az indítványozó büntetőjogi felelősségét – a büntetőügy II. rendű vádlottjaként – bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében, valamint folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett számvitel rendje megsértésének bűntettében. Ezért a bíróság az indítványozót – halmazati büntetésül – 2 év szabadságvesztésre, 300 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év könyvelői foglalkozástól való eltiltásra ítélte.
- [4] Az ítélet ellen az ügyészség, az I. rendű terhelt védője és az indítványozó védője is fellebbezést terjesztett elő. A másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla Bf.II.660/2023/13. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet mind az I. rendű, mind a II. rendű vádlottat érintően megváltoztatta. Az indítványozó terhére megállapított, folytatólagosan bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétséget folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének minősítette, a 2 év szabadságvesztés büntetést fenntartotta, emellett 3 év közügyektől eltiltást szabott ki, továbbá az indítványozóval szemben a pénzbüntetés kiszabását mellőzte.
- [5] Az indítványozó úgy vélte, hogy a fenti ítéletek sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai köréből a bírósághoz, annak körében különösen a hatékony bírói jogvédelemhez való jogát, valamint a fegyverek egyenlőségéhez való jogát.
- [6] A bírósághoz való jog sérelmét az indítványozó arra alapította, hogy büntetőeljárásban a hatóságok előbb tanúként hallgatták ki, majd ezt követően került sor vádlotti kihallgatására, illetőleg vele szemben vádemelésre. Az indítványozó értelmezésében ugyanis a bírói jogvédelem akkor hatékony és akkor felel meg az alkotmányos elvárásoknak, ha a tanúvallomások beszerzése megfelel az eljárási szabályoknak. Kifogásolta ezért, hogy a 2017-ben és 2019-ben lefolytatott tanúkenti kihallgatásai alkalmával – ezen eljárási minőségében – eltérő, korlátozottabb jogosultságokat gyakorolhatott, mint amelyek utóbb, gyanúsított kihallgatásától kezdődően megillették. Annak ellenére, hogy már 2017-ben az eljárás alanyává vált, terhelti jogait csak évekkal későbbi időponttól, 2020-ban tartott gyanúsított kihallgatásától gyakorolhatta. Minderre figyelemmel úgy vélte az indítványozó, hogy a terhelti kihallgatását megelőzően, tanúként tett nyilatkozatait a bíróságok nem értékelhették volna a terhére. Ezzel összefüggésben sérelmezte, hogy a tanúkenti kihallgatások idején – eljárási pozíciójából fakadó-

an – nem volt jogosult védőt igénybe venni és ügyvédi segítséget sem kapott. Így a hatóságok olyan tanúkenti nyilatkozatait értékelték utóbb a terhére, amelyeket megfelelő jogi segítség nélkül tett. Azok így jogellenesen eredményezték az indítványozó terheltté válását. A tanúkihallgatásokat követő vádemelés ugyanis az indítványozó szerint kétségkívül a tanúkihallgatásokra támaszkodott. Úgy vélte az indítványozó, hogy az ügyében eljáró elsőfokú bíróság véglegesen eloldotta magát a tisztességes eljárás alkotmányos elve által támasztott követelményektől, amikor a büntetőeljárás szabályokat figyelmen kívül hagyva nem zárta ki az indítványozó tanúvallomását a bizonyítékok köréből. Annak következtében ugyanis nem érvényesületek azok az eljárási garanciák, melyek garantálják a hatékony bírói jogvédelmet.

- [7] Hangsúlyozta az indítványozó, hogy kérelme nem arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság mérlegelje újra a bizonyítékokat, hanem annak megállapítását kéri, hogy a bíróságok az indítványozó eljárásjogi természetű alapjogait teljességgel figyelmen kívül hagyták, azok nem érvényesülhettek. Véleménye szerint az eljárás egészének a tisztességessége sérült azáltal, hogy a felelősségre vonása a tőle törvényellenesen beszerzett tanúvallomáson alapult. Az alaptörvény-ellenességet továbbá a másodfokú bíróság sem orvosolta azáltal, hogy egyetértett az elsőfokú bíróság érvelésével, miszerint az indítványozó tanúvallomásainak a bizonyítékok közül való kirekesztését semmi nem indokolta. A megfelelő jogszabályi előírások betartásának a hiánya így az indítványozó szerint mind az elsőfokú, mind a másodfokú eljárásban alaptörvény-ellenességre vezetett.
- [8] A tisztességes eljáráshoz való jog egy másik részjogosítványa, a fegyverek egyenlőségéhez való jog sérelmét az indítványozó azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság a döntését egyetlen szakértői véleményre alapította, a védők által előterjesztett további bizonyítási indítványokat pedig elutasította. Az elsőfokú bíróság ezen döntésével a másodfokú bíróság is egyetértett, így a sérelmet nem orvosolta. Kifejtette továbbá e körben az indítványozó, hogy az ítéletek adott munkáltatónál teljesített munkaviszonyára alapították a felelősségét, azonban ezen munkaviszony időtartama, az adott munkáltatónál teljesített munkavégzés ideje álláspontja szerint nem áll arányban a kiszabott szabadságvesztés tartamával. A bíróságok döntése pedig ebben a tekintetben is csupán az indítványozó által tett és az eljárásban jogellenesen felhasznált tanúvallomásokon alapult, további bizonyításra a bíróságok ebben az összefüggésben sem biztosítottak lehetőséget. Az indítványozó javára szóló bizonyítékokat a bíróságot teljes egészében figyelmen kívül hagyták, a vád és a védelem nem részesült egyenlő lehetőségekben, amely így a tényállás megalapozatlanságán túl az indítványozó alapjogi sérelmét is eredményezte.
- [9] Kifogásolta továbbá az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdése szerinti védelemhez való jog megsértését is egyrészt a tanúkenti meghallgatásával, másrészt egy olyan szakértői meghallgatással összefüggésben, amelyen az indítványozó védője nem lehetett jelen.
- [10] Tanúkenti meghallgatása kapcsán azt sérelmezte az indítványozó, hogy a bíróságok nem vették figyelembe, hogy már tanúként az eljárás alanyává vált 2017-től kezdődően, és így egyészen 2020-ig korlátozott jogosítványokkal élhetett, terhelti jogait nem gyakorolhatta. Holott a tanúvallomásai alapján emeltek vádat ellene. Kifogásolta, hogy a tanúkenti kihallgatások alkalmával az indítványozó nem kapott teljeskörű tájékoztatást a hatóságoktól az általa elmondottak következményeit érintően, vagyis nem figyelmeztették arra, hogy az eljárásban terheltté válhat.
- [11] Szintén a védelemhez való jog megsértéséhez vezetett az indítvány értelmében, hogy a bíróság annak ellenére megtartotta a későbbi elítélés alapjául szolgált szakértő meghallgatását, hogy az indítványozó védője előzetesen, jogszerűen jelezte, a tárgyaláson nem tud részt venni. Az indítványozó védőjének a távolmaradása miatt a bíróság helyettes védő kirendeléséről rendelkezett, akinek a jelenlétében került sor a bíróság által kirendelt könyv-, adó- és járulékszakértő meghallgatására. A bíróság a védő kirendelését a következő tárgyalás beláthatatlanságával indokolta. Az indítványozó szerint azonban a kirendelt védő közreműködésével a védelem nem lehetett hatékony, mert a kirendelt védő nem tudott felkészülni. Így az indítványozó a védelemhez való alapjogát kellő hatékonysággal csak a saját védőjével tudta volna gyakorolni. Megjegyezte azt is, hogy egyetlen tárgyalási nap elhalasztása bizonyosan nem eredményezte volna az eljárás drasztikus elhúzódását.
- [12] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [13] A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány az alábbiak szerint nem volt befogadható.
- [14] 3. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. Az indítványozó a

Szegedi Ítéltábla Bf.II.660/2023/13. számú ítéletét 2024. május 18-án vette át, így az alkotmányjogi panaszt 2024. június 26-án határidőben terjesztette elő.

- [15] Az indítványozó jogi képviselője eljárási jogosultságát az indítványhoz csatolt meghatalmazással megfelelően igazolta, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (6) bekezdése szerinti előírásnak is megfelel.
- [16] Eleget tesz továbbá az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében a határozott kérelemmel összefüggésben rögzített feltételeknek, mivel megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdés], és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Meghatározza továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó konkrét bírósági határozatokat, okfejtést tartalmaz azok alaptörvény-ellenességéről, valamint kifejezett kérelmet fogalmaz meg a megsemmisítésükre.
- [17] 4. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja továbbá az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. § szerinti tartalmi követelményeket. Ezeket a feltételeket vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [18] Az Abtv. 27. §-a értelmében alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet előterjeszteni. Az indítvány a Szegedi Ítéltábla Bf.II.660/2023/13. számú ítélete tekintetében tesz eleget ennek a feltételnek, mivel az az indítványozó ellen folyt büntetőeljárást lezáró jogerős határozat. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az indítvány befogadhatóságát a továbbiakban a Szegedi Ítéltábla Bf.II.660/2023/13. számú ítélete alapján vizsgálta.
- [19] Megállapította az Alkotmánybíróság azt is, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette. A támadott döntést érintően továbbá az indítványozó alkotmányjogi panasz előterjesztésére jogosultnak tekinthető, és figyelemmel arra, hogy a megsemmisíteni kért határozatban a bíróságok a büntetőjogi felelősségéről hoztak határozatot, nyilvánvalóan érintett is.
- [20] 5. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának az is feltétele, hogy az indítvány a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [erről lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdését érintő kifogásait az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság a következőképpen értékelte.
- [21] Az indítvánnyal összefüggésben az Alkotmánybíróság mindenképp előtérbe helyezte, hogy a bizonyítási rendszer, a konkrét bizonyítási szabályok kialakítása az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogalkotó feladata, melyet a jogalkalmazó bíróságok értelmeznek. A bizonyításra vonatkozó rendelkezések szoros összefüggést mutatnak a tisztességes eljáráshoz való joggal, ám ezen alapjog, továbbá más alapjogok (például a magánszféra védelme, emberi méltóság védelme, kínzás tilalma, védelemhez való jog) és alkotmányos rendelkezések (különösen a jogállamiság tétele) által kijelölt kereteken belül a jogalkotó nagyfokú szabadságot élvez ezek meghatározása során. Önmagában az, hogy e szabályoknak mi a helyes tartalma, bírósági jogértelmezés kérdése, a téves jogértelmezés pedig önmagában nem vezet szükségképpen az Alaptörvény sérelmére [3104/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [18]].
- [22] Az Alkotmánybíróság számos döntésében rámutatott már, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel [3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]]. Kifejtette továbbá, hogy kifejezett módon nem foglalt még ugyan állást az Alkotmánybíróság abban a kérdésben, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogból levezethető-e egyes bizonyítékok kizárásának kötelezettsége vagy tilalma, így például a Be. 187. § (1) bekezdésében foglalt szabály, de többször kiemelte, hogy a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. E joggal szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog, vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye. Egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása mellett lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes [36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]; 3/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [59] és [73]; 3104/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [18]]. Egyértelműen megállapítható ezért, hogy a törvénysértő bizonyítékok felhasználása a büntetőeljárásokban relatív eljárási szabálysértéshez, illetve adott esetben a tisztességes eljárás megsértéséhez is vezethet.

- [23] A fenti következetes gyakorlatára is figyelemmel volt az Alkotmánybíróság, amikor az indítványozó kifogásait az Abtv. 29. §-a kontextusában értékelte. Annak eredményeként megállapította, hogy az indítványozó kifogásai, amelyeket részben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséhez, részben az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdéséhez kapcsolódóan adott elő, kivétel nélkül az indítványozó ellen folyt büntetőeljárásban a bíróságok által lefolytatott bizonyítási tevékenységgel kapcsolatosak, a Be. kapcsolódó rendelkezéseinek az alaptörvény-ellenességét az indítvány nem állította. Az indítványozó lényegében azt sérelmezte, hogy
- a büntetőeljárásban a gyanúsítását megelőzően tanúként is kihallgatták, ám a tanúvallomásait a bíróságok utóbb nem zárták ki a bizonyítékok köréből és tanúkénti minőségében más jogosítványok illették meg, mint utóbb gyanúsítottként.
  - a bíróságok az indítványozó büntetőjogi felelősségét jelentős mértékben ezen tanúvallomásokra alapították, az indítványozó és védője további bizonyítási indítványait elutasították.
  - a büntetőjogi felelősség megállapításának alapja továbbá egy olyan könyv-, adó- és járulékszakértő véleménye volt, akinek a meghallgatására az indítványozó védőjének a távolmaradása miatt helyettes védő jelenlétében került sor.
- [24] Az Alkotmánybíróság a konkrét ügy megítélése során különös jelentőséget tulajdonított annak, hogy az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást az I. rendű és a II. rendű vádlottak vallomásain túl számos további bizonyítékra alapította. Azok felsorolását az elsőfokú ítélet [66] bekezdése a 19. oldaltól kezdődően a 22. oldallal bezárólag tartalmazza. A 17 dossziényi utalt iratanyag a bizonyítékok igen széles körét foglalta magában, ellentmondva az indítvány azon állításának, amely szerint az ítélethozatal az indítványozó korábbi tanúvallomásain, valamint elsődlegesen azon szakértő véleményén alapult, akinek a meghallgatását az indítványozó a védője távolléte okán kifogásolta.
- [25] Szintén értékelte az Alkotmánybíróság, hogy a másodfokú bíróság kifejezetten utalt rá: az elsőfokú bíróság az elsőfokú ítélet 40–42. oldalain tételesen felsorolta az előterjesztett bizonyítási indítványokat és azok elutasításának okait, amelyekkel túlnyomórészt az ítélet tábla is egyetértett, mivel azok teljesítésére a tényállás megállapításához nem volt szükség (másodfokú ítélet, Indokolás [45]).
- [26] Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó a tanúvallomásai felhasználását az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésben nem kifogásolta. Ugyanígy nem hivatkozott arra sem, hogy a bizonyítási indítványait indokolatlanul és kivétel nélkül elutasították volna. A fellebbezésben az elsőfokú ítélet megalapozatlansága mellett a helyettes védő jelenlétében történt szakértői meghallgatást érintően fejtette ki aggályait és állította arra figyelemmel a bírói mérlegelés törvényellenességét.
- [27] Rámutat az Alkotmánybíróság, hogy a helyettes védő kirendelésének szabályait a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 49. §-a rögzíti. Így ezen szabályok alkalmazásával összefüggő jogértelmezési, ennek megfelelően a bíróság hatáskörébe tartozó kérdés, hogy konkrét esetben helye van-e a védő távolmaradása okán helyettes védő kirendelésének.
- [28] Az indítványozó ezen kifogásaival összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]]. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]].
- [29] Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság jelen ügyben arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó nem vetett fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, amely az Abtv. 29. §-a alapján az indítvány befogadását és érdemi vizsgálatát megalapozta volna.
- [30] 6. A fentiek értelmében az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért

alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel visszautasította.

- [31] Az indítvány visszautasítására tekintettel az indítványozó azon kéréséről, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdés alapján hívja fel a bíróságot a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére, nem kellett döntést hozni {3328/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [23]; 3356/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [24]; 3117/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [24]; 3475/2023. (XI. 7.) AB végzés, Indokolás [38]}.

Budapest, 2025. február 18.

*Haszonicsné Dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3017/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3093/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.690/2023/9. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Bíró J. Judit ügyvéd) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.I.20.690/2023/9. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint az általa támadott döntés sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tulajdonhoz való jogát, emellett hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére.
- [2] 2. Az ügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint az ügy lényege a következőképp foglalható össze.
- [3] Az indítványozó (az alapügy felperese) az általa árverés útján megszerzett ingatlant a vételár megfizetésétől és tulajdonjoga egyidejű bejegyzésétől számított két éven keresztül nem tudta használni, hasznosítani, mert abból a perbeli alperesek nem költöztek ki. Az indítványozó az alperesek jogellenes magatartására hivatkozva indított pert, elsődlegesen szerződésen kívül okozott kár megtérítése címén az általa már bérbe adott, de a birtokbavételben akadályozott bérlők által meg nem fizetett bérleti díj megfizetése, másodlagosan használati díj megfizetése iránt. Az első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság a 21.P.85.796/2022/13. számú határozatában a keresetet elutasította. A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 41.Pf.636.945/2022/6. szám alatt közbenső ítéletet hozott, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a jogalap vonatkozásában. A közbenső ítéletben megállapította az alperesek kártérítési felelősségét azon kár tekintetében, amely abból eredt, hogy az indítványozó által árverés útján megszerzett ingatlant nem adták át részére. A követelés összegére nézve további tárgyalás céljából a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak az iratokat visszaküldte. A másodfokú ítélettel szemben az alperesek felülvizsgálati kérelmet, míg az indítványozó csatlakozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A csatlakozó felülvizsgálati kérelmet a Kúria visszautasította, míg az alperesek felülvizsgálati kérelmére Pfv.I.20.690/2023/9. számon részítéletet hozott, amelyben a jogerős közbenső ítéletet hatályon kívül helyezte, az indítványozó elsődleges (kártérítés iránti) kereset tekintetében az elsőfokú bíróság elutasító ítéletét hagyta helyben, a másodlagos (használati díj) iránti keresete vonatkozásában a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A Kúria megállapította, hogy a jogerős közbenső ítélet jogszabálysértő, mert a perbeli alpereseknek nem volt átadási kötelezettségük, mivel a végrehajtó az ingatlan átadása iránt nem intézkedett. Indokolásában felhívta a 2021. évi XCIX. törvény (veszélyhelyzeti átmeneti törvény) kiürítési moratóriumra vonatkozó rendelkezéseit, amely alapján az alperesek az ingatlant jogszerűen használhatták, hasznosíthatták, hasznait szedhették, és a tulajdonos indítványozó ebből származó kárát nem kötelesek megfizetni.
- [4] 3. A Kúria döntésével szemben az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott döntés korlátozza a tulajdonosi jogait, nem felel meg továbbá az Alaptörvény tulajdonhoz való jogról, illetve az alapjogok korlátozásáról szóló rendelkezéseinek.
- [5] Az indítványozó véleménye szerint alaptörvény-ellenes az, hogy a tulajdonában álló ingatlant a perbeli alperesek használhatják, hasznosíthatják. Tartalmilag az indítványozó a Kúriának azt az álláspontját sérelmezi, amely szerint a végrehajtási eljárásban megszűnik az adós önkéntes teljesítési kötelezettsége, és csak akkor köteles teljesíteni, ha vele szemben kényszerintézkedésre kerül sor. Erre tekintettel az indítványozó álláspontja szerint a támadott döntés ellentétes az Alaptörvény tulajdonhoz való jogot védő XIII. cikkével.

- [6] Az indítvány hivatkozik az Alaptörvény XXVIII. és 28. cikkeinek rendelkezésére is, arra vonatkozóan azonban nem tartalmaz alkotmányjogi érvelést, hogy a támadott döntés mennyiben ellentétes a tisztességes eljáráshoz való joggal, illetve a bíróságoknak azzal a kötelezettségével, hogy a jogszabályokat az Alaptörvény szellemében értelmezzék.
- [7] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban járt el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [9] 4.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.
- [10] Az indítványozó saját ügyében jár el, megjelölte az indítványozói jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az Abtv. 30. § (1) bekezdéséből következően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó számára a támadott döntést 2024. május 15-én kézbesítették jogi képviselője útján, az alkotmányjogi panaszt pedig 2024. július 12-én – határidőben – nyújtotta be.
- [11] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek részleteit az (1a) és (1b) bekezdések szabályozzák.
- [12] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. További feltétel, hogy az indítvány részletes indokolást tartalmazzon, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Mivel ez utóbbi feltételnek az Alaptörvény XXVIII. cikkére utaló indítványi elem nem felel meg, az Alkotmánybíróság a vizsgálatát a tulajdonhoz való jog sérelmére korlátozta.
- [13] Az indítványozó kifejezetten kérte a vonatkozó bírói döntés megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [14] Megállapítható az is, hogy a támadott döntéssel szemben nem állt további jogorvoslat az indítványozó rendelkezésére.
- [15] 4.2. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [16] Az indítványozó a tulajdonhoz való jogának a sérelmét abban látta, hogy a Kúria döntése tartalmilag elvonta tőle a tulajdonosi részjogosítványokat; a tulajdontárgy hasznosítását és hasznainak szedését. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az alkotmányos tulajdonvédelem köre nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat, és nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével {3121/2014. (IV. 24.) AB határozat, Indokolás [32]}. A tulajdonhoz való jog alapjogként az állammal szemben garantál olyan közjogi igényt, amely alapján az állam [főszabály szerint] köteles tartózkodni az alapjog alanyának tulajdonosi pozíciójába történő behatástól {3012/2017. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [47]}. A fentiekre tekintettel a Polgári Törvénykönyv tulajdonosi jogokra vonatkozó, esetlegesen téves értelmezése nem veti fel azt, hogy a támadott döntés eleve sértené a tulajdonhoz való jogot. Az alkotmánybírósági gyakorlat következetesen különbséget tett a (polgári jogi) tulajdonjog és a tulajdonhoz való (alkotmányos) alapjogot, és az előbbinek a sérelme nem veti fel az utóbbinak a sérelmét.

- [17] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést. Erre tekintettel nem felel meg az Abtv. 29. §-ában rögzített követelménynek, ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 18.

Haszonicsné Dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2889/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3094/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 10.Pf.20.422/2022/21. számú, valamint a Budaörsi Járásbíróság 10.P.20.520/2020/24. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük (Madari Ügyvédi Iroda, ügyintéző ügyvéd dr. Madari Tibor) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Indítványukban mind a Budaörsi Járásbíróság 10.P.20.520/2020/24. számú, mind az azt helybenhagyó Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 10.Pf.20.422/2022/21. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, mivel azok álláspontjuk szerint ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [2] 2. Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következőképpen foglalhatók össze.
- [3] 2.1. Az indítványozók (a perben I. és II. rendű alperes) és egy hitelintézet (a felperes jogelődje, a perben III. rendű alperes) között 2008. november 1-jén svájci frank alapú személyi kölcsönszerződés jött létre. A szerződésben meghatározásra került a kölcsön forintösszege valamint az, hogy az indítványozók ezt az összeget változó kamatozású ügyleti kamatteher mellett 84 hónapos futamidő alatt fizetik vissza. Rögzítették a törlesztőrészletnek a biztosítással együtt számított összegét valamint, hogy a törlesztés minden hónap 7. napján volt esedékes. Meghatározták a szerződés létrejöttének időpontjában az éves ügyleti kamatot és a teljes hiteldíjmutatót (THM). Az indítványozók a szerződés aláírásával kijelentették, hogy „a szerződésnek, a Bank Hirdetményeinek, Általános és Hitel Üzletszabályzatának feltételeit ismerik, és magukra nézve kötelező érvényűnek tekintik, továbbá, hogy a Hitel Üzletszabályzatot és Hirdetményeket a szerződés aláírásakor átvették”. Az indítványozók 2009 januárjától nem tettek eleget fizetési kötelezettségeiknek, így a felperesi jogelőd 2009. december 21-én a szerződést azonnali hatállyal felmondta. Felszólította az indítványozókat a tőketartozás és annak járulékai megfizetésére; meghatározta a tartozás teljes összegét és azt, hogy ebből mennyi a már lejárt tartozás összege és a követeléskezelés költsége. Az indítványozók a felmondólevelet átvették, a felmondás így 2009. december 22. napján velük szemben hatályosult. A felperesi jogelőd a 2012. május 29-én kelt szerződéssel követelését a felperesre engedményezte. Az egyik indítványozó 2013. augusztus 3-án nyilatkozatot tett, mely szerint a felperes felé fennálló tartozását kifejezetten elismeri. A felperesi jogelőd a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (DH.2. törvény) szerinti elszámolást elkészítette és az indítványozók részére kézbesítette. Az indítványozók részére 2014. november 23. és 2016. február 2. napján felszólító levelek kerültek megküldésre, végül a felperes 2016. március 29-én fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő; ez az eljárás alakult perré.
- [4] 2.2. A felperes módosított kereseti kérelmében elsődlegesen azt kérte, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze az indítványozókat a lejárt tartozás, valamint ezen összeg után a felmondás hatályosulását követő naptól, a kifizetés napjáig terjedő időszakra évi 25 %-os mértékű késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére. Másodlagos kereseti kérelemként kérte, hogy a bíróság a szerződés érvénytelenségének megállapítása mellett nyilvánítsa a szerződést érvényessé, és egyetemlegesen kötelezze az indítványozókat kölcsöntartozás, és évi 25 %-os mértékű késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére. Harmadlagos kereseti kérelemként jogalap nélküli gazdagodás címén kérte kötelezni az indítványozókat meghatározott pénzösszeg és késedelmi kamatai megfizetésére.

- [5] Az indítványozók a felperesi kereset elutasítását kérték, arra hivatkoztak, hogy a szerződés nem jött létre, mivel egy lényeges szerződési elemről, nevezetesen a deviza alapú elszámolásról, illetve a tartozás devizában való nyilvántartásáról nem tájékoztatták őket. Amennyiben a szerződés mégis létrejött, úgy semmis azon okból, hogy a THM nincsen, illetve nincsen helyesen feltüntetve; ez a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint a szerződés érvénytelenségét jelenti. Az indítványozók harmadik hivatkozása az volt, hogy a kamat és törlesztőrészlet mértékéről szóló tájékoztatás csak tájékoztató jellegű volt, ez pedig a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) és e) pontjába ütközik. Az indítványozók következő érve arra vonatkozott, hogy a Hirdetmény, az Üzletszabályzat nem részei a szerződésnek; álláspontjuk szerint tisztességtelen a szerződés azon pontja, miszerint az adós kijelenti, hogy a Hirdetményt és az ÁSZF-et ismeri, mivel annak tartalmáról semmiféle tájékoztatást nem adtak részükre. Nézetük szerint ezt külön meg kellett volna tárgyalni; kiemelték, hogy ők sem kifejezetten, sem ráutaló magatartással nem fogadták el azokat a szerződés részeként. Hivatkoztak még arra is, hogy a kezelési költség felszámítása, valamint a 25%-os késedelmi kamatmérték tisztességtelen. Az indítványozók vitatták a követelés összegszerűségét is. Hangsúlyozták, hogy a felperesnek csak akkor van keresetelési joga az engedményezésre tekintettel, ha a szerződés érvényesen létrejött és nem érvénytelen. A másodlagos kereseti kérelem körében kifejtett indítványozói álláspont szerint az engedményesnek nincsen jogalakító joga, nincsen joga arra, hogy az általa megszerzett követelés érvénytelensége esetén a jogviszony jogi reparációját, az érvénytelenség jogkövetkezményének levonását kérje. Az indítványozók nézete szerint a felperes jogalap nélküli gazdagodás címén nem terjeszthet elő keresetet velük szemben, ez csak az eredeti jogosult rendelkezésére álló kiegészítő lehetőség; de ez alapján már az eredeti jogosult sem tudna igényt érvényesíteni elévülés miatt.
- [6] Az indítványozói hivatkozásokra a felperes előadta, hogy álláspontja szerint a szerződés érvényesen létrejött, a felek valamennyi lényeges körülményben megállapodtak. A szerződés érvénytelenségével, és a Hpt. alperesek által hivatkozott pontjaival kapcsolatban hivatkozott az 1/2016. Polgári jogegységi határozat rendelkezéseire. A felperes álláspontja szerint az indítványozók által előterjesztett semmisségi okok nem állnak fenn. A kamattal kapcsolatban előadta, hogy annak mértékét az ÁSZF 5.1. pontja szerint a Hirdetmény tartalmazta. A perbeli követelés alapja egy kölcsönszerződés, melynek tanulmányozása, megértése nyilvánvalóan szükséges annak megkötéséhez; annak átolvasás nélküli megkötése nyilvánvalóan nem róható a felperes terhére.
- [7] Mivel az indítványozók első hivatkozása arra irányult, hogy a perbeli szerződés nem jött létre, a bíróság ezért először a felek közötti szerződés létrejöttét vizsgálta. A polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) rendelkezései alapján a bíróság úgy ítélte meg, hogy a szerződés létrejött a felperes által állított tartalommal. A szerződés egy egyedi részből, illetőleg egyedileg meg nem tárgyalt általános szerződési feltétel részből állt, együttesen rögzítve a szerződés tartalmát. A bíróság kiemelte, hogy az egyedi szerződésben az indítványozók kifejezetten nyilatkoztak, hogy az ÁSZF-et és az Üzletszabályzatot megismerték, annak egy példányát átvették, illetőleg tudomásul vették, hogy annak tartalma a felek szerződésének részét képezi. A bíróság megítélése szerint az indítványozók nem hivatkozhatnak arra, hogy nem volt a felek között konszenzus a devizanem vonatkozásában, illetve, hogy arról nem kaptak megfelelő tájékoztatást, hiszen a szerződés neve maga is így szól. A bíróság azt is kiemelte, hogy az indítványozók hosszabb időn keresztül fizették a részleteket, a szerződés tartalmának vitatása nélkül. A bíróság azt állapította meg, hogy a felek a kölcsönszerződés tekintetében minden lényeges szerződési feltételben megállapodtak, ezek között szerepelt az árfolyamkockázati tájékoztató is. Az indítványozók hivatkoztak arra, hogy amennyiben a szerződés létrejött, akkor a THM nincs, illetve nincs helyesen feltüntetve; a bíróság ezt nem osztotta és utalt arra, hogy a THM esetleges téves feltüntetése sem eredményezi a fogyasztói kölcsönszerződés semmisségét. A bíróság kiemelte, hogy az indítványozók által előadottakkal szemben a szerződés és mellékletei mind az ügyleti kamat mértékét, mind a THM mértékét, mind a törlesztőrészletek összegét tartalmazták. Az indítványozók azon állítása vonatkozásában, mely szerint tisztességtelen a szerződés azon pontja, hogy az adós kijelenti, hogy a Hirdetményt és az ÁSZF-et megismerte, a bíróság megállapította, hogy a szerződés konkrétan tartalmazza: az indítványozók a szerződéskötéskor az Üzletszabályzatot és a Hirdetményt átvették. A szerződés teljes bizonyító erejű magánokirat, így az abban foglalt nyilatkozatot ellenkező bizonyításig valóságnak kell elfogadni. A régi Ptk. szerint ahhoz, hogy az ÁSZF a szerződés részévé váljon a megismerhetőség és az elfogadás szükséges, a perbeli esetben pedig mindkét feltétel teljesült. A bíróság abban is osztotta a felperesi álláspontot, hogy amennyiben az indítványozók a szerződést nem értelmezték megfelelően vagy nem olvasták el, arra nem hivatkozhatnak, az nem róható a másik szerződő fél, a felperes terhére.
- [8] Az indítványozók következő érvénytelenségi kifogása arra vonatkozott, hogy a részükre adott árfolyamkockázati tájékoztató nem felel meg a jogszabályban foglalt feltételeknek. A Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozata kimondta, hogy abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoz-

tatásból egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam reá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét a régi Ptk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani. A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján tényként azt állapította meg, hogy az indítványozók – általuk sem vitatottan – aláírták a 2008. november 17. napján kelt, általános kockázatfeltáró nyilatkozatot, amely a perbeli kölcsönszerződés részét képezte. Az iratok szövegezése alapján a bíróság azt állapította meg, hogy a felperes tájékoztatásával a szerződés aláírását megelőzően, annak az indítványozók által történt elolvasásakor világos és érthető módon felhívta az indítványozók figyelmét az árfolyammozgás lehetséges veszélyeire és arra, hogy az árfolyam elmozdulása kihatással lehet a hitel törlesztésére és a kamatfizetés mértékére is. Ezt a figyelmeztetést az indítványozók a szerződés aláírásával tudomásul vették, elfogadták és vállalták. A bíróság úgy ítélte meg, hogy az árfolyamkockázati tájékoztató a jogszabályban foglalt feltételeknek megfelelt.

- [9] A folyósítási költséggel kapcsolatos indítványozói hivatkozás körében a bíróság rámutatott, hogy a szerződés egyedi része egyértelműen meghatározta annak összegét, mely a kölcsönösszegeből levonásra került; a felek akarata is teljesen nyilvánvalóan erre irányult. A kezelési költség mögött szolgáltatás áll: a hiteligénylés befogadása, a hitelképesség vizsgálatának elvégzése, a kölcsön folyósítása, illetve a kölcsönhöz kapcsolódó folyószámla vezetése jelentik azt a tevékenységet, melyek kapcsán a pénzügyintézetnek költsége merül fel. Mivel a bíróság az indítványozók érvénytelenségi kifogásait nem találta alaposnak, a felperes elsődleges kereseti kérelmének helyt adott. Ezért a másodlagos és harmadlagos kereseti kérelmet a bíróság már nem vizsgálta.
- [10] 2.3. Az indítványozók fellebbezése alapján másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék 10.Pf.20.422/2022/21. számú ítéletével, az indokolás kisebb, a fellebbezés okán szükségessé vált kiegészítésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [11] 3. Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz; indítványukban a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság, valamint a Budaörsi Járásbíróság ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását külön-külön kérték, mivel nézetük szerint mindkettő önállóan is megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, tisztességes bírósági eljáráshoz való joguk körében azt a követelményt, hogy ügyükben a törvényben meghatározott bíróság járjon el.
- [12] Az indítványozók álláspontja szerint az ítéleteket érdemben befolyásolta az a körülmény, hogy a döntéseket nem a hatáskörrel rendelkező, azaz a törvény által felállított bíróságok hozták meg. A törvény által felállított bírósághoz való alapjog a tisztességes eljáráshoz való alapjogból fakad, ezért megsértése alaptörvény-elleneséget eredményez.
- [13] Az indítványozók arra hivatkoztak, hogy az ítéletek alapját képező polgári peres eljárásban a felperes az indítványozók érdemi ellenkérelmére tekintettel végleges keresetében másodlagosan a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását és a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte, többek között az árfolyamkockázati és egyéb szerződési feltételek tisztességtelensége alapján. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 23. § (1) bekezdésének *k*) pontja szerint: „A törvényszék hatáskörébe tartoznak [...] a tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelensége tárgyában indított perek”. Hivatkoztak arra, hogy a Nagykommentár kapcsolódó magyarázata szerint ha bármelyik kereseti kérelem tekintetében a törvényszék hatásköre állapítható meg, akkor az egész ügy törvényszéki hatáskörbe tartozik. Nézetük szerint egyértelmű, hogy a felperesi kereset alapján az ügy első fokon törvényszéki hatáskörbe tartozott. Az elsőfokú járásbíróságnak a hatásköre hiányát a Pp. 28. §-a alapján hivatalból kellett volna észlelnie és a Pp. 129. § (1) bekezdése alapján át kellett volna tennie az ügyet a hatáskörrel rendelkező, illetékes törvényszékhez. Az elsőfokú bíróság mindezek ellenére az ügyet nem tette át hivatalból az illetékes törvényszékhez, hanem hatásköre hiányában is ítéletet hozott. Az ítélettel szemben az indítványozók fellebbezéssel éltek, így az ügy a Budapest Környéki Törvényszékhez került. A Pp. hivatkozott rendelkezései, valamint a 10. § (2) bekezdésének *b*) pontja alapján azonban a törvényszéknek nem volt hatásköre ezen ügyben másodfokon érdemi döntést hoznia, hiszen törvényszék csak olyan ügyben tud másodfokú bírósággént ítélezni, amely ügy első fokon járásbírósághoz tartozik. A hatáskör hiányát a törvényszéknek is hivatalból kellett volna észlelnie. Mindezek ellenére – azaz szintén hatáskör hiányában – az ügyet a törvényszék is érdemben bírálta el: másodfokú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az indítványozók álláspontja szerint az ítéleteket – amelyeket az alkotmányjogi panaszokkal külön-külön támadtak – az eljáró bíróságok hatáskör nélkül hozták meg, ennél fogva jogait és kötelezettségeiket nem a hatáskörrel rendelkező, azaz törvény által felállított bíróságok bírálták el, így sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, a törvény által felállított bírósághoz való joguk.

- [14] Az Alkotmánybíróság főtítkárának hiánypótlásra történő felhívását követően az indítványozók kiegészítették indítványukat. Hivatkoztak arra, hogy „a törvény által felállított bíróság ugyanis nemcsak azt jelenti, hogy az ügyelosztási rend szerinti bíró(k) jár(nak) el az ügyben, hanem ott kezdődik, hogy az ügyre nézve hatáskörrel rendelkező bíróság előtt kell lennie az ügynek és ezen hatáskörrel rendelkező bíróságnál dolgozó bírák közül kell kijelölni az(oka)t, aki(k) az adott ügyben eljár(nak)”. Vitatták, hogy a perben hatáskörük lett volna az eljáró bíróságoknak, „ezért alapjaiban sérült az indítványozóknak a törvény által felállított bírósághoz való alapjoga”. Ismételten arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú eljárás során a felperes által előterjesztett keresetmódosítást követően – amelyben felperes másodlagosan a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását és a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte (többek között) az alperesek által előadott, az árfolyamkockázati és egyéb szerződési feltételek tisztességtelensége alapján, azokra tekintettel – a Pp. 23. § k) pontja miatt az elsőfokon eljáró bíróságnak megszűnt hatásköre az adott perre vonatkozóan, azaz a perben az elsőfokú bíróság a továbbiakban nem járhatott volna el, ítéletet sem hozhatott volna, hanem az ügyet át kellett volna tennie a hatáskörrel rendelkező törvényszékhez. Ennél fogva a felperesi keresetmódosítást követő elsőfokú eljárás sértette az indítványozók törvény által felállított bírósághoz való alapjogát, hiszen ezen alapjognak része az is, hogy az ügyben a hatáskörrel rendelkező bíróság járjon el. „Egy ítélet csak abban az esetben lehet összhangban az Alaptörvénnyel, ha az azt megelőző eljárás sem sérti az Alaptörvényt. [...] Ha már maga az eljárás alaptörvény-ellenes, akkor az azon alapuló érdemi döntés sem lehet összhangban az Alaptörvénnyel – még akkor sem, ha ítélet pusztá tartalma szerint teljesen jogszerűnek tűnik. Éppen ez az eljárási garanciák lényege. Ha tehát egy eljárás olyan mértékben jogsértő, hogy az az eljárás alá vont személy alapjogát is sérti, akkor az ezen eljáráson alapuló ítélet is alaptörvény-ellenes és ellene az alapjogában sértett, eljárás alá vont személy alkotmányjogi panasszal élhet”. Az indítványozók álláspontja szerint „önmagában az a tény, hogy az elsőfokú ítéletet olyan bíróság hozta, amely erre nem rendelkezett hatáskörrel (azaz nem a törvény által felállított bíróság bírálta el az indítványozók perbe vitt jogait és kötelezettségeit), megvalósítja a törvény által felállított bírósághoz való alapjog sérelmét”.
- [15] Az indítványozók ugyanezekre az érvekre hivatkoztak a másodfokú ítélettel kapcsolatban is: „a másodfokon eljáró törvényszéknek sem volt hatásköre sem a másodfokú ítéletet meghozni, sem az azt megelőző, azt megalapozó érdemi másodfokú eljárást lefolytatni, hiszen törvényszék másodfokon érdemben csak olyan ügyben járhatott volna el, amely ügy elsőfokon járásbírói hatáskörbe tartozik. Az elsőfokú bíróság hatáskörének hiányát, mint súlyos eljárási szabálysértést a törvényszéknek hivatalból kellett volna észlelnie és az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kellett volna helyezni, az ügy másodfokú érdemi elbírálását pedig nem folytathatta volna le és érdemi határozatot sem hozhatott volna másodfokon a törvényszék”. Éppen ezért – nézetük szerint – az alapjogsértő másodfokú eljárás eredményeképpen született másodfokú ítélet is a törvény által felállított bírósághoz való alapjogot sértő határozat.
- [16] A főtítkár hiánypótlásában felhívta az indítványozókat arra is, hogy – amennyiben jogi képviselővel járnak el – az alkotmányjogi panaszhoz 30 napon belül csatolják a jogi képviselő meghatalmazását is. Tekintettel arra, hogy ez csak az egyik (a perben I. rendű alperes) vonatkozásában történt meg, a másik indítványozó (a perben II. rendű alperes) esetében az Alkotmánybíróság az Ügyrend 25. § (6) bekezdése alapján járt el.
- [17] 4. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozók érintettek tekintetők, jogorvoslati jogukat kimerítették; az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1) bekezdése foglalt feltételeknek.
- [19] 4.1. Az Abtv. 29. §-a szerint „az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.” Ez alternatív feltétel, bármelyik megléte indokot ad a befogadásra. Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos gyakorlatától eltérő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést az indítványozók nem foglaltak meg.
- [20] 4.2. A bírói döntések alkotmányosságával kapcsolatosan, figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára (t.i. a hatásköri szabály alkalmazása) az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is utal azon gyakorlatára, mely szerint „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bi-

zonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {3170/2014. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]}. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {lásd: 3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}". „A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. Miként az Alaptörvény [...] fent idézett rendelkezéseiből is kitűnik, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [...]. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[14]}.

- [21] 4.3. Az indítványozók érvelése helytálló abban a tekintetben, hogy amennyiben egy perben hatáskörrel nem rendelkező bíróság jár el és hoz döntést, úgy az érintheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, ezen belül azt, hogy a törvény által felállított bíróság hozzon döntést. Ha a hatáskör hiánya egyértelműen és ténylegesen fennáll, akkor az Abtv. 29. §-a alapján az indítvány befogadása és érdemi elbírálása szükséges.
- [22] A jelen ügyben az indítványozók álláspontja szerint azért állapítható meg az eljáró bíróságok hatáskörének hiánya, mert a Pp. alapján, a másodlagos kereset okán első fokon járásbíróság nem járhatott volna el; ezt pedig hivatalból kellett volna észlelnie. A másodfokú bíróságnak is hivatalból észlelnie kellett volna ugyanezt; a következőképpen nem volt hatásköre arra, hogy másodfokú bíróságként járjon el. Az alapvető, mindenképp előtt elbírálandó kérdés az, hogy az indítvány alapján felmerül-e az a kétely, hogy a bíróságok hatáskör hiányában jártak el. Ahogyan arra a jelen végzés indokolásának 4.2. pontjában (Indokolás [20]) foglaltak is hivatkoznak, a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez nemcsak az anyagi, hanem az eljárási jogszabályokra is vonatkozik, így a konkrét tényállás ismeretében a bíróságoknak kell eldönteniük, hogy az adott ügyben fennáll-e a hatáskörük, illetve illetékességük. Az indítvány befogadásához az indítványozóknak tehát azt kellett volna valószínűsíteniük, hogy a konkrét ügyben a bíróságok nem az eljárási jogszabályok értelmezési keretein belül jártak el.
- [23] A Pp. 23. § (1) bekezdésének k) pontja szerint „a tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelensége tárgyában indított perek” (fogyasztói perek) tartoznak a törvényszék hatáskörébe. Az alkotmányjogi panasz alapját képező perben a felperes keresete (az egyik indítványozó által is elismert) pénztartozás megfizetésére irányult, az indítványozók érdemi védekezése okán került sor a szerződés egyes elemei vizsgálatára a megfelelőség, jogszerűség illetve tisztességesség szempontjából. A felperes is utóbb módosította keresetét, a másodlagos kereseti kérelme az egész szerződés és nem pedig valamely szerződési feltétel érvénytelenségének a megállapítását kérte azzal, hogy a bíróság nyilvánítsa érvényessé a szerződést és ez alapján kérte kötelezni az indítványozókat tartozásuk megfizetésére. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a becsatolt iratok alapján a peres eljárás során sem az elsőfokú eljárásban, sem az indítványozók fellebbezésében, sem a másodfokú eljárásban nem merült fel kétely az eljáró bíróságok hatáskörével kapcsolatban; az indítványozók sem hivatkoznak arra, hogy ezt a bíróságok felé jelezték. Érvelésük szerint ezt a bíróságoknak hivatalból kellett volna észlelniük.
- [24] Abból, hogy a kereset tárgya alapvetően pénztartozás megfizetése volt (tehát vagyoni jogi perként indult) az következik, hogy ahhoz, hogy az indítvány megfeleljen az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott feltételnek, nevezetesen, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vesse fel, az indítványozóknak azt kellett volna érvekkel alátámasztaniuk, hogy a másodlagos kereseti kérelem miért változtatta át a vagyoni jogi pert legalább részben tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelensége tárgyában indított (fogyasztói) perré. Az indítvány azonban ilyen konkrét érvelést nem tartalmaz; adottnak állítja, hogy a szerződési feltételek tisztességességének vizsgálata okán a per fogyasztói perré alakult.
- [25] Mindezeket figyelembe véve az indítványban felvetettek alapján nem merül fel olyan körülmény, amely a bírósági eljárás tisztességes voltát kétségbe vonná, így az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét valószínűsíteni. Ebből következően az indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadási követelménynek.

- [26] 5. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2025. február 18.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1688/2023.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3095/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VII.20.322/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság – jogi képviselő (dr. Menczel Mónika ügyvéd) útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VII.20.322/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírói döntés ellentétes az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.
- [2] Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] Az indítványozó jogelődje haszonbérliként szerződést kötött 2001. augusztus 31-én két ingatlanra a Magyar Állammal mint haszonbérbeadóval. A szerződésben a haszonbért a KSH által közzétett fogyasztói árindex figyelembevételével határozták meg. A szerződő felek külön nevesítették rendkívüli felmondási okként azt az esetet, amikor a haszonbérő a haszonbért a lejárat után közölt felszólítás ellenére az abban kitűzött határidőben nem fizeti meg.
- [4] A felperes megszerezte 2016-ban az államtól a perbeli ingatlanok tulajdonjogát, így a jogelődje helyébe lépett haszonbérbeadóként, 2021. január 1-jétől pedig az indítványozó lépett a haszonbérő helyébe. A felperes a 2021. július 14-i felszólítást követően felmondta a haszonbérleti szerződést, amelyet az indítványozó nem fogadott el.
- [5] A felperes keresetében kérte a bíróságtól, hogy kötelezze az indítványozót a felmondott haszonbérleti szerződéssel érintett ingatlanok birtokba adására. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2022. július 6-án kelt, 10.P.86.027/2022/7. számú ítéletében a keresetnek helyt adott. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2023. január 24-én kelt, 44.Pf.634.780/2022/7. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét, annak helyes indokaira utalással, helybenhagyta.
- [6] A jogerős ítélet ellen az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyhez – az egybehangzó ítéletekre tekintettel – felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is csatolt. A felülvizsgálat engedélyezését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdés *b*) pontjának mindkét fordulata, valamint a (3) bekezdése alapján kérte, figyelemmel a Pp. 408. § (2) bekezdésére, mivel a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és azonos jogi indokolásra utalással hagyta helyben az elsőfokú ítéletet.
- [7] Az indítványozó a jogerős ítéletnek a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérése tekintetében a Pfv.20.757/2018/4. és a Pfv.21.214/2017/5. számú kúriai határozatokra hivatkozott, melyek – álláspontja szerint – a jogerős ítélettel ellentétesen foglalnak állást a haszonbérbeadó felmondása kérdésében.
- [8] A kifogásolt bírói döntés szerint a felülvizsgálat sem a Pp. 409. § (2) bekezdés *b*) és *c*) pontja, sem a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján nem volt engedélyezhető. Az utóbbi körben a Kúria azzal indokolta döntését, hogy a Kúria közzétett határozatától történt eltérés megjelölésének konkrétan kell lennie: pontos jogértelmezésre vonatkozó álláspontnak kell ütköznie pontos jogértelmezésre vonatkozó állásponttal.
- [9] A kifogásolt bírói döntés indokolása utalt a Jpe.II.60.032/2022/5. számú határozatra is, amely szerint az engedélyezést kérő félnek be kell mutatnia a lényegi háttértényállást, a szükséges ügyszabályosságot, ami az összehasonlítás alapfeltétele.
- [10] A Kúria a kifogásolt döntésében megállapította egyrészt, hogy az engedélyezés iránti kérelemben hivatkozott határozatokból az indítványozó által idézett részek ellentmondanak egymásnak. Másrészt rögzítette, hogy az indítványozó a határozatok idézésén túlmenően nem fűzött indokolást ezen engedélyezési okhoz, a hivatkozott

határozatokat nem ütköztette a jogerős ítélet indokolásával és nem mutatott rá arra, hogy miben tér el a jogerős ítélet a hivatkozott kúriai határozatoktól. Végül arra a következtetésre jutott, hogy részletes indokolás nélkül nem oldható fel az idézett részek közötti ellentmondás, ebből kifolyólag az indítványozó hivatkozása a felülvizsgálat engedélyezése körében érdemben nem vizsgálható.

- [11] Mivel a Kúria sem a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján, sem pedig a joggyakorlat egységének biztosítására vagy a jogkérdés különleges súlyára és társadalmi jelentőségére tekintettel nem látott módot a felülvizsgálat engedélyezésére, a Kúria azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.
- [12] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VII.20.322/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta.
- [13] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével ellentétesnek tartotta a kifogásolt bírói döntést. Az indítványozó azt kifogásolta, hogy a Kúria megtagadta a Pp. 409. § (3) bekezdése szerinti esetben a felülvizsgálat engedélyezését, azt azonban nem kifogásolta, hogy a Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdése alapján sem engedélyezte a felülvizsgálatot. Álláspontja szerint ugyanis a Pp. 409. § (3) bekezdése – szemben a Pp. 408. § (2) bekezdésében foglalt felülvizsgálat engedélyezésére vonatkozó okokkal, amelyek a bíróság mérlegelési jogkörén alapulnak – mérlegelést nem tűrő, a jogalkalmazóra nézve kötelező szabály. A Kúria kifogásolt döntése azonban – az indítványozó szerint – olyan elvárásokat fogalmazott meg, amelyek sem jogforrásból, sem a jogalkalmazás egységét segítő egyéb iránymutatásból nem ismerhetők meg. Az indítványozó azt állítja, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében – a Pp. rendelkezéseivel összhangban – feltüntette a Kúria közzétett határozatait és azok vonatkozó részeit, amelyekről a felülvizsgálattal támadott bírói döntés eltér. Ezen túlmenően kérelme megfelel az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény 5. pontjának is, amely szerint: „Ha megállapítható, hogy a jogerős ítélet a Kúria által a fentiek szerint meghatározott és közzétett határozattól eltér, a fél által állított jogszabálysértésre tekintettel a felülvizsgálatot engedélyezni kell, az engedélyezés körében – ellentétben a 409. § (2) bekezdése szerinti engedélyezési okokkal – a Kúriának mérlegelési jogköre nincs.”
- [14] Az indítványozó szerint a Kúria nem vette figyelembe, hogy két okból is hivatkoztak a korábban közzétett kúriai döntésektől való eltérésre: egyrészt a haszonbérleti szerződés felmondása esetén a megszűnés időpontja hatályosulásának kérésében, másrészt a nem vitatott haszonbér megfizetése esetén a felmondás jogszerűségének kérdésében. Az indítványozó szerint nyilvánvaló, hogy a két jogeset nem fedi egymást, de – álláspontja szerint – ez nem alapozhatta volna meg a felülvizsgálat megtagadását.
- [15] Az indítványozó szerint a kifogásolt bírói döntés eljárásjogi kérdésben döntött el anyagi jogi kérdést, ami sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Ezzel az indítványozó egyúttal alaptörvény-ellenesen került kizárásra az őt – álláspontja szerint törvény alapján megillető – rendkívüli jogorvoslati eljárásból.
- [16] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [17] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a befogadás formai feltételeinek megfelelő, nem felel meg azonban az Abtv. 27. §-ában és 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek.
- [18] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, így arra alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [19] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [20] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmével összefüggésben azt kifogásolta alkotmányjogi panaszában, hogy a Kúria „eljárásjogi kérdésben döntött el anyagi jogi kérdést” azzal, hogy nem vette figyelembe: az indítványozó két okból is hivatkozott a korábban közzétett kúriai döntésektől való eltérésre, ezért nem fedi egymást az általa hivatkozott két jogeset, így erre nem alapozhatta volna a Kúria a felülvizsgálat megtagadását.

- [21] Az indítványozó szerint a Kúria kifogásolt döntése a jogorvoslathoz való jogától is megfosztotta azáltal, hogy a felülvizsgálatot megtagadta, miközben – érvelése szerint – a Pp. 409. § (3) bekezdése mérlegelést nem tűrő, a jogalkalmazóra kötelező jogszabályi rendelkezés. Az indítványozó szerint a kifogásolt bírói döntés olyan elvárásokat fogalmazott meg, amelyek sem jogforrásból, sem a jogalkalmazás egységét segítő egyéb iránymutatásból nem ismerhető meg.
- [22] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben jelen ügyben is fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [23] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja.
- [24] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy állandó gyakorlatának megfelelően nem rendelkezik hatáskörrel a rendes bíróságok törvényességi vizsgálata körében értékelendő kérdések megválaszolására, így nem hivatott annak vizsgálatára, hogy a Pp. felülvizsgálat engedélyezésére vonatkozó szabályaiban, így különösen a Pp. 410. § (2) bekezdés *cd*) pontjában rögzített feltételek (A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben meg kell jelölni: a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén – a Kúria közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér) a konkrét ügyben fennálltak-e.
- [25] A Kúria a támadott végzésében kitért arra, hogy az indítványozó felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme miért nem alapozza meg a felülvizsgálat engedélyezését. A Kúria hivatkozott a Jpe.II.60.032/2022/5. számú határozatra is, amely a jogkérdésben történt eltérés megállapításának feltételeit értelmezi.
- [26] A Pp. 409. § (3) bekezdése szerint a Kúria engedélyezi a felülvizsgálatot, ha az ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér. A jogkérdésben való eltérés feltételeinek vizsgálata viszont olyan szakjogi, törvényességi kérdés, amelyben az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlatának megfelelően – a Kúria döntését nem bírálhatja felül {3365/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; 3308/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [20]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [27] Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] és a jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.
- [28] A jogorvoslathoz való joggal összefüggésben az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozza, hogy az – az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint – tartalmát tekintve azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni. A jogorvoslathoz való jogból az következik, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják {9/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [20]–[21]}. A jelen esetben azonban a Kúria azt állapította meg a kifogásolt döntésében, hogy az indítványozó nem az eljárási szabályok által meghatározott keretek között terjesztette elő a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét, mivel a konkrét esetben a felülvizsgálat engedélyezésének a feltétele a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés megállapítása, ami feltételezi az eltérés részletes indokolását a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben.
- [29] Összegezve: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát megalapozhatná.
- [30] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel az Abtv. 27. § és 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1769/2023.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3096/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.20.716/2023/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (Litresits Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd dr. Litresits András) eljáró indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.20.716/2023/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.071/2022/16. számú ítéletére és a Kaposvári Törvényszék 9.P.20.408/2020/77-II. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban az Abtv. 61. § (1) bekezdésének megfelelően kérték a Kúria ítélete végrehajtásának felfüggesztését is.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező egyedi ügyben megállapított tényállás szerint az alapügyben I. rendű felperesként részt vevő indítványozónál 2014. január végén az agyállomány beékelődését okozó, nagy kiterjedésű ödémával övezett, bal oldali kisékcsontszárnyi *meningeoma*-t (agyhártyadaganatot) állapítottak meg, azonban az I. rendű felperes a műtétet ekkor saját felelősségére visszautasította. 2014. február 16. napján az I. rendű felperest felvették az alperes egészségügyi intézmény idegsebészeti osztályára, ahol 2014. február 17. napján az I. rendű felperesen sürgősséggel idegsebészeti műtétet hajtottak végre, melyet követően (a gyógyszeres kezelés eredménytelensége miatt) újabb műtéti beavatkozásra került sor. 2014. március 3. napján az I. rendű felperest további ellátás céljából éber tudatállapotban az idegsebészeti osztályra helyezték át, állapota fokozatosan javult. 2014. március 7. napján az I. rendű felperes légzése és keringése leállt, a haladéktalanul megkezdett újraélesztés sikeres volt, a beteg életfunkcióit stabilizálták, azonban komatózus (öntudatlan) állapotba került, mely állapot érdemben utóbb sem javult, ún. „minimális tudatállapot” (éber kóma) jött létre. Az alperes egészségügyi intézmény az I. rendű felperest 2024. május 27. napján otthoni ápolás céljából hazabocsátotta, ápolásáról édesanyja (az alapügy II. rendű felperese) gondoskodik. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy III. rendű felperese az I. rendű felperes testvére. Az alkotmányjogi panaszt az alapügy I., II. és III. rendű felperesei (a továbbiakban együttesen: indítványozók) terjesztették elő.
- [3] 1.2. Az indítványozók keresetükben vagyoni és nem vagyoni kártérítés megfizetésére, valamint járadék fizetésére kérték kötelezni az alperes egészségügyi intézményt, keresetüket arra alapították, hogy az I. rendű felperes indítványozó egészségromlása az alperes által nyújtott nem megfelelő orvosi ellátás miatt következett be.
- [4] Az első fokon eljáró Kaposvári Törvényszék 9.P.20.408/2020/77-II. számú, 2022. augusztus 24. napján kelt ítéletével a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság az eljárás során beszerzett szakértői vélemény alapján úgy ítélte meg, hogy sokkal valószínűbb, hogy az I. rendű felperes állapota nem fertőzés, hanem agyi oxigénhiány és agynyomásfokozódás miatt alakult ki, amely hasonlít ugyan a fertőzőes ártalmakhoz, károsodásokhoz, azonban azokkal nem azonos. A bíróság szerint az alperes egészségügyi intézmény az antibiotikumos kezelés során nem követett el szakmai hibát, az alperes pedig mindent megtett a fertőzőes szövődmények felismerése és megfelelő kezelése érdekében, így pedig az alperes részéről az elvárható gondosság követelményének megsértése nem állapítható meg. A bíróság szerint a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő infektológus és idegsebészeti szakkonzultánsokat vett igénybe, akiknek a vonatkozó jogszabályok alapján nem kell az igazságügyi szakértői névjegyzékben szerepelniük, az igazságügyi szakértő pedig a szakkonzultánsok igénybevétele mellett a szakkérdések megválaszolására megfelelő kompetenciával rendelkezett, és világos, érthető, aggálymentes szakvéleményt adott. Az elsőfokú bíróság ezért az indítványozók új szakértő kirendelésre irányuló bizonyítási indítványát elutasította.

- [5] 1.3. Az indítványozók fellebbezése alapján másodfokon eljáró Pécsi Ítéltábla Pfv.III.20.071/2022/16. számú, 2023. április 20. napján kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az ítélet szerint nem sértett eljárási szabályt az elsőfokú bíróság a szakértői bizonyítás lefolytatása során, és alaptalannak ítélte az indítványozók azon kifogását, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletét nem a szakkérdésben kompetenciával rendelkező szakértő által adott szakvéleményre alapította. A másodfokú bíróság megítélése szerint az igazságügyi orvosszakértőnek és az általa bevont szakkonzultánsoknak nem külön-külön, hanem együttesen kell rendelkezniük mindazzal a szakterületeket érintő jártassággal, ami a perben releváns szakkérdések megítéléséhez szükséges, jelen esetben pedig az igazságügyi orvostan szakterületen bejegyzett igazságügyi szakértő, az idegsebész és infektológus szakkonzultánsok bevonása mellett maradéktalanul alkalmas volt a szakkérdés vizsgálatára. Az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálata körében a Pécsi Ítéltábla úgy ítélte meg, hogy a szakvélemény további kiegészítése szükséges, és az igazságügyi orvosszakértőt és az egyik szakkonzultáns a másodfokú tárgyaláson is meghallgatta. A Pécsi Ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű felperes egészségi állapotában az orvostudomány jelenlegi állására figyelemmel 2014. március 7. napját követően érdemi javulás többé nem volt lehetséges, ezért a felelősség megállapítása szempontjából kizárólag a 2014. március 7. napjáig (légzés és keringés leállításának időpontja) történt egészségügyi ellátás bírhat jelentőséggel. Ennek megfelelően a Pécsi Ítéltábla szerint az alperes kártérítési felelősségének megállapíthatósága szempontjából azt kellett vizsgálni, hogy az I. rendű felperes indítványozónál a keringés és a légzés leállítását mi váltotta ki, illetve az alperes egészségügyi intézmény a szakma szabályai szerint járt-e el ennek elkerülése érdekében. A Pécsi Ítéltábla a szakvélemény és a szakértő, illetőleg a szakkonzultáns meghallgatása után arra a következtetésre jutott, hogy az alperest az I. rendű felperes indítványozó esetében a keringés- és légzésleállítás bekövetkezésében mulasztás nem terhelte, az alperes az őt terhelő kimentési bizonyításnak eleget tett, ekként pedig az indítványozókat ért kárért nem tartozik felelősséggel.
- [6] 1.4. A jogerős ítélet ellen az indítványozók terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen az alperes (és az alperesi beavatkozó biztosító) kártérítés megfizetésére kötelezését, másodlagosan a Kaposvári Törvényszék bírósági meghagyásának hatályában fenntartását, harmadlagosan az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, negyedlegesen pedig az első- és másodfokú perköltség összegének leszállítását kérték. A Kúria Pfv.VI.20.716/2023/7. számú, 2024. február 21. napján kelt ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben foglalt indokok alapján nem jogszabálysértő. A Kúria megítélése szerint nem történt eljárási szabálysértés a szakértői bizonyítás során (Indokolás [40]), megfelelő volt a bíróságok bizonyítékmérlegelő tevékenysége (Indokolás [41]–[43]), helyes volt a szakvélemény értékelése [Indokolás [45]], és helyesen járt el a másodfokú bíróság akkor is, amikor új szakértő kirendelése helyett a szakvélemény tárgyaláson, szóban történő kiegészítését rendelte el (Indokolás [46]). A Kúria kiemelte: az indítványozók új szakértő kirendelése iránti bizonyítási indítványa csak a szakvélemény ki nem küszöbölhető aggályossága esetén lett volna teljesíthető. A Kúria az indítványozók negyedleges kérelmével összefüggésben a perköltség további leszállítására sem látott lehetőséget, tekintettel arra, hogy az eljáró bíróságok az alperes ügyvédi munkadíját mérlegelési jogkörükben már egyébként is jelentősen mérsékeltek (Indokolás [48]).
- [7] 1.5. Az indítványozók ezt követően terjesztették elő az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszukat, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.20.716/2023/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, a Pécsi Ítéltábla Pfv.III.20.071/2022/16. számú ítéletére és a Kaposvári Törvényszék 9.P.20.408/2020/77-II. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban az Abtv. 61. § (1) bekezdésének megfelelően kérték a Kúria ítélete végrehajtásának felfüggesztését is.
- [8] Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény II. cikkét, VI. cikk (1) bekezdését, XX. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét, az alábbiak szerint.
- [9] Az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét számos, az alapügyben bekövetkezett anyagi jogi és eljárásjogi szabálysértésre tekintettel állították. Egyfelől, miután az igazságügyi szakértő nem rendelkezett idegsebészeti szakértői kompetenciával (a szakkonzultánsként bevont ideggyógyász, idegsebész szakorvos pedig nem szerepelt az igazságügyi szakértői névjegyzékben), ezért az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben álláspontjuk szerint valójában nem állt rendelkezésre idegsebészeti igazságügyi szakértői vélemény. Másfelől, az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a szakvéleményben szereplő, az indítványozók számára kedvező releváns tényeket. Harmadfelől, a bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy 2014-ben az alperes egészségügyi intézményben hány hasonló fertőzés történt (a Nemzeti Népegészségügyi Központ Járványügyi és Infekciókontroll Főosztálya szerint összesen 66 fertőzést

jelentett abban az évben az alperes intézmény, mely ténynek az indítványozók szerint ugyancsak jogi jelentősége volt). E körben az indítványozók azt is sérelmezték, hogy a Nemzeti Népegészségügyi Központ adatai alapján az indítványozók hiába kérték a másodfokon eljáró Pécsi Ítéletábrát, az érdemi indokolás nélkül, az indítványozók kérelmének figyelmen kívül hagyásával nem nyitotta meg újra a tárgyalást.

- [10] Az indítványozók az Alaptörvény II. cikkét, VI. cikk (1) bekezdését és a XX. cikk (1) bekezdését sértőnek tekintették, hogy az eljáró bíróságok megítélése szerint bár az I. rendű felperes agyvizében gennykeltő baktériumot találtak, azonban ennek ellenére az eljáró bíróságok aggálytalanok fogadták el azt a szakvéleményt, amely szerint nem probléma, hogy az I. rendű felperes indítványozó ezt követően (a légzésének és keringésének összeomlásáig, nyolc napon keresztül) semmilyen speciális orvosi kezelést nem kapott erre a baktériumfertőzésre.
- [11] Az alkotmányjogi panasz mind a XXVIII. cikk (1) bekezdése, mind pedig a XX. cikk (1) bekezdése állított sérelme körében hivatkozott arra, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a saját irányadó gyakorlatát is figyelmen kívül hagyta.
- [12] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt.
- [13] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók jogi képviselője a Kúria ítéletét 2024. március 21. napján vette át, mely időponthoz képest az alkotmányjogi panasz határidőben, 2024. május 21. napján került előterjesztésre. Az indítványozók jogosultnak és érintettek tekinthetőek, ugyanis az alkotmányjogi panasz alapját képező bírósági eljárás felperesei voltak. Az indítványozók a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítették, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozók jogi képviselője az Alkotmánybíróság eljárására is kiterjedő meghatalmazását csatolta.
- [14] 2.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozással terjeszthető elő. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikke az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot [lásd például: 3244/2024. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [16]]. Az alkotmányjogi panasz ezért ezen elemében nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja törvényi követelményét.
- [15] 2.3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt akkor fogadhatja be, ha az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály vagy bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [16] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény II. cikkével, VI. cikk (1) bekezdésével és XX. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem tartalmaz a határozott kérelem követelményét teljesítő, alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az indítványozók az Alaptörvény ezen rendelkezéseivel összefüggésben csupán általánosságban, azért állítják a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét, mert azok számukra kedvezőtlenek, önmagában azonban a támadott bírói döntések irányának vitatása még nem adhat alapot alkotmányjogi panaszra {hasonló ügyben korábban, kifejezetten a II. cikkel és a XX. cikk (1) bekezdésével összefüggésben lásd például: 3159/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az alkotmányjogi panasz ezért ezekben az elemekben nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja követelményét.
- [17] 2.4. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [18] 2.4.1. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem fogalmaz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára és az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára.

- [19] 2.4.2. Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [lásd: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is következetes, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbírósággént”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el [lásd például: 3283/2024. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [20]]. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a jogszabályok értelmezése alapvetően az egyedi ügyekben eljáró hatóságok és bíróságok feladata, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot az Alkotmánybíróság számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]]. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]]. E körben ugyanakkor az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni [lásd például: 3370/2023. (VII. 19.) AB végzés, Indokolás [27]].
- [20] Az Alkotmánybíróság jelen esetben megállapította, hogy az eljáró bíróságok egyértelműen, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettség követelményének eleget téve foglaltak állást abban a kérdésben, hogy (az indítványozók állításával ellentétben) miért tekintik a szakvéleményt formai szempontból megfelelőnek, illetőleg tartalmi szempontból aggálytalannak (lásd különösen a Kúria ítélete indokolásának [40] és [44]–[47] bekezdéseit). E körben az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy valamely szakvélemény aggályosságának megítélése olyan bizonyítási és bizonyíték-értékelési (és ekként nem alkotmányjogi) kérdésnek tekinthető, amelynek felülbírálata az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül esik, már csak azért is, mert az eljáró bíróságok az indítványozók kérelmére érdemben állást foglaltak a szakvélemény formai megfelelősége és tartalmi aggályossága kérdésében, álláspontjukat pedig mind az eljárási törvényeknek, mind pedig az Alaptörvénynek megfelelő részletességgel meg is indokolták. Önmagában az a tény, hogy az indítványozók a Kúria indokolt jogi álláspontját valamely szakkérdésben nem osztják, még nem veti fel a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének lehetőségét.
- [21] Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy mind a Pécsi Ítéletábró (Indokolás [37]), mind pedig a Kúria (Indokolás [40]) kellő részletességgel, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt követelményeket teljesítve indokolták meg azon álláspontjukat, hogy a másodfokú eljárásban az indítványozók kérelme ellenére miért nem került sor a már berekesztett tárgyalás újbóli megnyitására, illetőleg a Nemzeti Népegészségügyi Központ által szolgáltatott információk miért nem bírnak jogi jelentőséggel az alperes egészségügyi intézmény kártérítési felelősségének megállapítása során. Az eljáró bíróságok ezen jogi álláspontjának tartalmi felülbírálata ugyancsak szakjogi kérdésnek tekinthető, melyre az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.
- [22] 2.4.3. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel ezért arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg, sem pedig a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét nem veti fel, ekként az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem.
- [23] 3. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.
- [24] 4. Az alkotmányjogi panasz visszautasítására tekintettel az Alkotmánybíróságnak nem kellett döntenie az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti végrehajtás felfüggesztése tárgyában előterjesztett kérelemről [hasonlóan például: 3380/2024. (X. 18.) AB végzés, Indokolás [31]].

*Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2321/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3097/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéletábla Pf.II.20.376/2022/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel eljáró indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtottak be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozók a Debreceni Ítéletábla Pf.II.20.376/2022/8. számú ítélete, valamint a Debreceni Törvényszék 10.P.20.136/2022/16. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozták, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joguk sérelmét állítva.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a támadott bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozók előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [4] 2.1. Az indítványozó perbeli felperesek az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárást (a továbbiakban: alapper) megelőzően 2017-ben pert (a továbbiakban: alappert megelőző per) indítottak a Debreceni Járásbíróságon. A keresetlevelükben egyes hortobágyi ingatlanokra vonatkozóan elbirtoklás jogcímére alapítottan tulajdonjoguk ingatlannyilvántartásba való bejegyzésének elrendelését kérték. Előadták, hogy 1992-ben a megelőzően a Hortobágyi Állami Gazdaság kezelésében lévő termőföldet a korábban a felperesek családjának tulajdonában álló részvénytársaság megvásárolta a kárpótlásra jogosultaktól, azaz az alperestől. A termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény hatálybalépése miatt a részvénytársaság tulajdonjogát bejegyezni nem lehetett, ezért magánszemélyként próbálták meg tulajdonjogukat bejegyeztetni, eredménytelenül. Az alappert megelőző per alperesének tulajdonjogát 1996-ban árverési vétel jogcímén jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba. A felperesek okirattal igazolták, hogy az alperes már 1996-ban, az árverést követően, de az ingatlan-nyilvántartási bejegyzést megelőzően elhalálozott. A felperesek kérték, hogy a bíróság állapítsa meg az eljárás félbeszakadását az alperesi jogutódok perbevonásáig. Hivatkoztak az EBH 2398.2011. számú elvi döntésre is, amely szerint a hagyatéki eljárás nem olyan hatósági eljárás, amelynek meg kell előznie az elbirtoklás iránti pert, ezért ez okból a keresetlevél idézés nélküli kibocsátása nélküli elutasításának nincs helye.
- [5] A Debreceni Járásbíróság 56.P.22.097/2017/2. számú végzésével a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 130. § (1) bekezdése e) pontja alapján a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította, mivel az elhunyt alperesnek nem volt perbeli jogképessége. A Járásbíróság indoklásában kifejtette, hogy nincs helye a per Pp. 111. § (1) bekezdése szerinti félbeszakadásának, mivel annak akkor van helye, ha a fél elhalálozására a peres eljárás folyamán kerül sor. Az egységes ítélkezési gyakorlat szerint meghalt személy ellen pert indítani nem lehet. A Járásbíróság hozzáfűzte, hogy ilyen esetben a felperesnek kell felkutatnia a perindítás előtt elhalálozott tulajdonos valamennyi jogutódját, és őket alperesként a keresetlevélben megjelölni. A Járásbíróság az EBH2011.2398. számú elvi döntésre vonatkozó felperesi hivatkozást tévesnek minősítette. A póthagyatéki eljárás előfeltétele az elbirtoklás iránti per megindításának, ugyanakkor nem olyan hatósági eljárás, amelyre tekintettel a Pp. 130. § (1) bekezdés c) pontja alapján a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül elutasítható lenne. A végzés megállapította, hogy a póthagyatéki eljárás megindítása szükséges a felperes részéről, hiszen más módon nem tudja teljesíteni azon kötelezettségét, hogy a korábban elhalálozott tulajdonos valamennyi jogutódját perbe állítsa.
- [6] 2.2. A Debreceni Járásbíróság végzésével szemben az indítványozók fellebbeztek. A fellebbezés nyomán eljáró Debreceni Törvényszék a járásbíróság végzését 1.Pkf.21.477/2017/2. számon hozott végzésével helybenhagyta. A törvényszék kiemelte, hogy a felperesek által hivatkozott EBH2011.2398. számú eseti döntésben foglalt elvi

állásfoglalás lényege, hogy a póthagyatéki eljárás a jogutódi (örökös) minőség igazolásának egyik, de nem zárólagos módja, az történhet a vonatkozó anyakönyvi kivonatok csatolásával is. Nem vonható le az eseti döntésben foglalt okfejtésből, hogy a tulajdoni pert ne az ingatlan tényleges tulajdonosai ellen kellene megindítani. Az örökösök alpereskénti megjelölésének akkor van helye, ha a bejegyzett tulajdonos már nincs életben. A bírói gyakorlat nem zárja el az elbirtoklási keresetet megindítani kívánó személyeket a póthagyatéki eljárások megindításának lehetőségétől. A póthagyatéki eljárás megindítását pedig bárki kérheti, akinek jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy az örökös kiléte tisztázódjék.

- [7] 2.3. Az indítványozók ezután póthagyatéki eljárást indítottak, melyet követően a Debreceni Törvényszék előtt új elbirtoklási pert („alapper”) indítottak a korábbi alperes örökösével szemben. A felperesek kérték, hogy a törvényszék keresse meg az ingatlan-nyilvántartási hatóságot az alperesek tulajdonjogának törlése és a felperesek elbirtoklás jogcímén történő bejegyzése érdekében, valamint kötelezze az alpereseket ennek tűrésére. Másodlagos kérelemként a tulajdonjog megállapítását kérték, mivel állításuk szerint az ingatlanokon elbirtoklással tulajdont szereztek.
- [8] A Debreceni Törvényszék rögzítette, hogy az alperesek tulajdonjogi illetőségüket öröklés jogcímén szerezték, tulajdonjogukat 2019-ben jegyezték be. Az alperesek jogelődjétől a felperesek tulajdonában álló részvénytársaság megvásárolta a kárpótlási jegyeit és adásvételi szerződést kötött a kárpótlási árverésen megszerzett perbeli ingatlanok tulajdonjogának átruházására. Mivel a részvénytársaság a termőföld tulajdonát nem szerezhette meg, a felperesek rokona a vételárat a részvénytársaságnak megfizette, majd a felperesek és az örökösök adásvételi szerződést kötöttek a tulajdonjog átruházása céljából, amely okirat a bírósági eljárásban azonban nem állt rendelkezésre. A felperesek a hivatkozott adásvételi szerződéseket becsatolni nem tudták, a sajátjukkénti birtoklást a csatolt okiratok nem támasztották alá. Az ingatlanokat az alapper idején az alperesek tartották birtokban.
- [9] A Debreceni Törvényszék 10.P.20.136/2022/16. szám alatt hozott ítéletében a felperes indítványozók keresetét elutasította, mivel az elbirtoklás feltételei közül a sajátjukkénti birtoklást bizonyítani nem tudták.
- [10] 2.4. A felperesek fellebbezésükben kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az ingatlan-nyilvántartási hatóság megkeresését és tulajdonjoguk bejegyzését, valamint annak megállapítását, hogy a felperesek az ingatlanok tulajdonosai. A fellebbezésben előadták, hogy az alperesek jogelődjének tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba csak a halálát követően jegyezték be, amikor az alperesi jogelőd már nem volt jogképes, így jogokat nem szerezhettek. Az ingatlan-nyilvántartás közhitelessége tehát – a felperesek szerint – megdőlt.
- [11] E perben azonban – a másodfokon eljáró Debreceni Ítéltőábla álláspontja szerint – a felperesek elbirtoklására alapított igényének alaposságáról kellett döntenie; az eljárásnak nem volt tárgya az alperesi jogelőd tulajdonjoga bejegyzésének jogszerűsége. Ezzel párhuzamosan a Debreceni Törvényszék előtt másik per is volt folyamatban, melynek tárgya annak megállapítása volt, hogy az alperesek jogelődje nem szerezte meg a perbeli ingatlanok tulajdonjogát, e pertől így az is függött, hogy az alperesek rendelkeznek-e passzív perbeli legitimációval.
- [12] A Debreceni Ítéltőábla kifejtette, hogy az indítványozóknak azt kellett volna igazolniuk, hogy sajátjukként szakadatlanul tizenöt éven át birtokolták a perbeli ingatlanokat, valamint, hogy a „sajátjukkénti birtoklás” szubjektív eleme kifejezetten a személyükben áll fenn. Az elbirtoklás megállapításához nem volt elegendő annak bizonyítása, hogy családjuk birtoklását tekintették véglegesnek. Az ítéltőábla rámutatott, hogy a 2002. évet követő időszakra a sajátjukkénti birtoklás objektív módon egyáltalán nem mutatkozott meg. Ezért az ítéltőábla az elsőfokú bíróság ítéletét Pf.II.20.376/2022/8. számon hozott ítéletével helybenhagyta.
- [13] 3. Az indítványozók ezt követően alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő, amelyben a Debreceni Ítéltőábla Pf.II.20.376/2022/8. számú ítélete, valamint a Debreceni Törvényszék 10.P.20.136/2022/16. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [14] Az indítványozók az alkotmányjogi panasz indítványukban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkoztak. Az indítványozók a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét három érvelés mentén állították. Elsőként, az indokoláshoz való jog sérelmét látták abban, hogy a Debreceni Ítéltőábla és a Törvényszék nem indokolták, hogy egyes okiratokat a bizonyítás során miért hagytak figyelmen kívül. Másodsorban, az indítványozók szerint a bírói mérlegelés önkényes volt. Harmadsorban, az alapper megelőző perben – az indítványozók szerint – az eljáró bíróságok „alkalmazták” az ingatlan-nyilvántartás közhitelességének megdöntését, az alapperben viszont figyelmen kívül hagyták az alperesi jogelőd elhalálozásának tényét, figyelmen kívül hagyva a „polgári jog alapvető elveit”. Az indítványozók ezt úgy értékelték, hogy az alapper megelőző perben eljáró bíróságokhoz képest a panasszal érintett alapper során a bíróságok egymással ellentmondó indokolással,

ellentétesen foglaltak állást abban a kérdésben, hogy a felperesek az ingatlan-nyilvántartás közhitelességét megdönthetik-e egyes közokiratokkal. Mindezek – az indítványozók szerint – a tisztességes eljáráshoz való joguk sérelmére vezettek.

- [15] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [16] Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint hatvan napon belül kell benyújtani. Az indítványozók a panaszt a törvényi határidőn belül terjesztették elő. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §), a támadott bírósági határozatok megjelölését (Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.376/2022/8. számú ítélete, valamint a Debreceni Törvényszék 10.P.20.136/2022/16. számú ítélete), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz továbbá abban a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a bírósági döntések alap-törvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.
- [17] Az indítványozók egyértelműen előadták az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. Az indítvány a határozott kérelem feltételeinek megfelel.
- [18] Az indítványozók az Abtv. 27. §-a alapján terjesztették elő az alkotmányjogi panaszt. A Debreceni Ítéltábla támadott döntése az ügy érdemében hozott, eljárást lezáró döntés, így az Abtv. 27. § törvényi feltételeinek jelen ügyben a másodfokú jogerős ítélet megfelel, ellene alkotmányjogi panaszt lehet benyújtani.
- [19] Az indítványozók a Debreceni Törvényszék ítéletével szemben fellebbeztek, jogorvoslati lehetőségeiket tehát kimerítették, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [20] Az indítványozók jogosultnak és érintettnek is tekinthetők, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat.
- [21] Az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogukra, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joguk és annak egyes részjogosítványai sérelmére hivatkoztak.
- [22] 5. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz felvesse a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést tartalmazzon. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [23] Az Alkotmánybíróság az indítvány tartalma alapján megállapította, hogy az indítványozók a rájuk vonatkozó bírói döntések törvényességi, és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazták meg: a perbeli legitimitáció, az ingatlan-nyilvántartás közhitelességével kapcsolatos iratok értékelése, az egyes bizonyítási eszközök figyelembe vétele, valamint a bírói ítélet megállapításai okszerűségének vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdések. Az indítványozóknak az egyes okiratok figyelembe vételének hiányával, valamint ezen okiratok mellőzésére vonatkozó bírói indokolás hiányára vonatkozó érveivel kapcsolatban az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a bírói döntések a per lényeges kérdéseit megfelelő részletettséggel megindokolták, a per tárgyához és a tényálláshoz kapcsolódó bizonyítékokat összességükben értékelték. Az Alkotmánybíróság egyúttal a jogalkalmazás egységével kapcsolatos indítványozói felvetésekkel kapcsolatban megjegyzi, hogy az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése alapján a bíróságok jogalkalmazásának egységét a Kúria biztosítja.
- [24] Jelen ügyben is emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” [3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]]. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelt-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz (elsőként

lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [12]}.

- [25] Az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja, ugyanakkor – hatáskör hiányában – nem bocsátkozik szakjogi kérdések ismételt felülbírálatába. A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható volt azonban, hogy az indítvány valójában erre irányul, tehát nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [26] 6. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. február 18.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/550/2023.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3098/2025. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Ítéltábla Pkf.II.20.331/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Spekker Géza József (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Szegedi Ítéltábla Pkf.II.20.331/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírói döntés ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.
- [2] Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] Az I. rendű felperes mint lízingbevevő és az alperes jogelődje mint lízingbeadó között 2006. november 23. napján egyedi lízingszerződés jött létre személygépjármű lízingbevételére. Az indítványozó (a per II. rendű felperese) és az alperes jogelődje 2006. november 27. napján garanciaszerződést kötöttek, melyben az indítványozó a lízingbevevő teljesítéséért garanciát (kezességet) vállalt.
- [4] Az I. rendű felperes és az indítványozó a Fővárosi Törvényszékhez 2013. október 22. napján benyújtott, a Szegedi Törvényszékhez áttett keresetében a lízingszerződés és a garanciaszerződés érvénytelenségének megállapítását, továbbá az alperesi üzletszabályzat meghatározott pontjai érvénytelenségének megállapítását kérték.
- [5] A Szegedi Törvényszék a 6.P.21.296/217/9. számú, 2017. december 6. napján kelt ítéletével a garanciaszerződés 2. pontjának érvénytelenségét megállapította, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperes fellebbezése folytán másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla a Pf.II.20.148/2018/4. számú, 2018. június 6. napján kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, egyéb rendelkezéseit helybenhagyta.
- [6] Az I. rendű felperes és az indítványozó felülvizsgálati kérelmét a Kúria a Gfv.VII.30.529/2018/4. számú, 2019. szeptember 3. napján kelt ítéletével hivatalból elutasította.
- [7] Az I. rendű felperes és az indítványozó 2022. november 15. napján előterjesztett, majd később pontosított perújítási kérelmében a Szegedi Törvényszék 6.P.21.296/2017/9. számú és a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.184/2018/4. számú ítélete hatályon kívül helyezését és az alapügyben előterjesztett kereseti kérelmük szerinti döntés meghozatalát kérték.
- [8] A Szegedi Törvényszék a 20.P.228/2022/39. számú végzésével a perújítási kérelmet, mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant elutasította. Az elsőfokú bíróság a perújítási kérelmet a következő okokból nem tartotta megengedhetőnek. Egyrészt az I. rendű felperes és az indítványozó a változó magyar bírói gyakorlatra, illetve az Európai Unió Bíróságának a gyakorlatára hivatkoztak, mellyel összefüggésben a sajátjukhoz hasonló ügyekben hozott kúriai döntéseket hívtak fel, mint olyanokat, amelyekben tett megállapítások olyan új tények, melyek megalapozzák a perújítási kérelmüket a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) alapján. A törvényszék rögzítette, hogy más jogerős bírói döntés csak akkor képezheti perújítás alapját, amely a perben eldöntendő kérdéssel áll összefüggésben (annak előkérdése) és amelyre az alapperben eljáró bíróság döntése nem terjedt ki. Az I. rendű felperes és az indítványozó egyrészt a változó bírói gyakorlatot hozták fel perújítási okként, ezért a törvényszék megállapította, hogy jogkérdésben eleve nincs helye perújításnak, mivel a perújítás rendkívüli perorvoslati lehetőség, amely az alapeljárás ténybeli hibáinak és nem a jogalkalmazási hibáknak a kiküszöbölését szolgálja. Ezen túlmenően a perújítás alapjaként szolgáló tényeknek (határozatoknak) a megtámadott ítélet meghozatalakor fenn kell állnia, a később meghozott határozatok ugyanis a jogerős döntésre semmiféle hatással nem lehetnek. Ugyanez vonatkozik az Európai Unió Bíróságának a későbbi ítéleteire is. A másik megjelölt perújítási ok tekintetében a törvényszék megállapította, hogy az I. rendű felperes és az indítványozó az alapperben nem hivatkoztak az alperesi felmondás jogszerűtlenségére, az alapper tárgyat nem képező kérdés vizsgálata pedig nem képezheti perújítási eljárás tárgyát. Ezen túlmenően a törvényszék azt

is megállapította, hogy az I. rendű felperes és az indítványozó a Pp. 261. § (1) bekezdés szerinti hat hónapos határidőn túl terjesztette elő a perújítási kérelmet.

- [9] A törvényszék a fentiek alapján rögzítette, hogy az I. rendű felperes és az indítványozó olyan új tényre, bizonyítékra, bizonyítási indítványra nem hivatkozott, amelyet a korábbi eljárás során saját hibájukon kívül nem érvényesítettek, másfelől a kérelmük elkésett, ezért elutasította a perújítási kérelmüket mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant.
- [10] A Szegedi Ítéltábla a Pkf.II.20.331/2023/2. számú végzésében annak helyes indokai alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság végzését. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a perújítási kérelem előterjesztésére az alapügyben hozott ítélet jogerőre emelkedésétől számított hat hónap elteltével került sor és az I. rendű felperes, valamint az indítványozó nem valószínűsítették az eltérő határozatokról való hat hónapon belüli tudomásszerzés időpontját. A másodfokú bíróság szerint annak nincs jelentősége, hogy van olyan határozat, amelyet a Kúria a perújítási kérelem előterjesztését megelőző hat hónapon belül hozott. A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy nincs jelentősége annak, hogy van olyan eltérő határozat, amelyet a Kúria a perújítási kérelem előterjesztését megelőző hat hónapon belül hozott. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy jogkérdésben nincs helye perújításnak. Kiemelte azt, hogy a Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontja alapján csak olyan bírói ítélet alapján van helye perújításnak, amely a perben álló felek közötti jogviszonyt érinti, vagy azzal összefügg és kívülálló felek egymás közötti jogviszonyát elbíráló másik jogerős bírói ítélet perújítás alapja nem lehet (BH 1997. 538). A másodfokú bíróság szerint a fellebbezésben hivatkozott EUB határozatból sem következik a perújítás megengedhetősége, mivel az ügyek újratárgyalhatósága a nemzeti szabályozástól függ.
- [11] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Szegedi Ítéltábla Pkf.II.20.331/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta a Szegedi Törvényszék 20.P.20.228/2022/39. számú végzésére kiterjedően.
- [12] Az indítványozó indítványában részletesen bemutatta a jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező bírósági eljárás előzményét, a perújítási kérelem tárgyában hozott végzéseket, valamint utalt a gépkocsi kiadásának tárgyában hozott eljárásra is.
- [13] Az indítványozó elsősorban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét állította. Az indítványozó előadta, hogy az eltérő joggyakorlatra történő hivatkozás nem az idő múlásával született esetekre vonatkozott, hanem az elsőfokú bíróság ítéletével közel egyidőben azal az eltéréssel, hogy mindegyik esetben a lízingbevevő fél volt az alperes, a pénzintézet pedig a felperes. Az indítványozó álláspontja szerint ez – a másodfokú bíróság álláspontjával ellentétben – a ténykérdés és nem a jogkérdés kategóriájába sorolható.
- [14] Az indítványozó azt is kifejtette, hogy a Szegedi Törvényszék, illetve a Szegedi Ítéltábla mind az alapeljárában, mind a perújítási kérelem elbírálása során eltért a joggyakorlattól. A joggyakorlattól való eltérés tekintetében az indítványozó az egyedileg meg nem tárgyalt, illetve az általános szerződési feltételek tisztességtelensége következtében semmis fogyasztói szerződésekre vonatkozó gyakorlatra hivatkozott. Az indítványozó szerint az eltérő joggyakorlat az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőség sérelméhez vezetett.
- [15] Az indítványozó – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének és B) cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozással – vitatta, hogy nem valószínűsítették a hivatkozott eltérő határozatok tudomásukra jutásának időpontját és azt állította, hogy ebben a kérdésben a bíróságok önkényesen, a tények figyelmen kívül hagyásával hozták meg döntésüket.
- [16] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [17] 3.1. Az Alkotmánybíróságnak először azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem követelményeinek.
- [18] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak. E rendelkezésnek megfelelően a kérelem többek között akkor határozott, ha tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, vagy bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e)

pont]. E rendelkezéseknek megfelelően nem elegendő az Alaptörvény egyes felhívott rendelkezéseire hivatkozni, hanem az indítványban meg kell indokolni, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseit a megsemmisíteni kért döntés miatt és mennyiben sérti.

- [19] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványban megjelölt alaptörvényi rendelkezések közül kizárólag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében tartalmaz indokolást az indítványt [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont], a többi hivatkozott rendelkezéssel összefüggésben az indítványozó részben egyáltalán nem adott elő indokolást [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés], részben nem önálló, kifejezetten a kifogásolt bírói döntések alaptörvény-ellenességére vonatkozó indokolást adott elő, hanem az alapeljárásban hozott bírói döntéseket támadta [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, XV. cikk (1) bekezdés]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem alkalmas az indítvány az érdemi elbírálásra, ha megjelöli ugyan az Alaptörvénynek egy adott rendelkezését, de nem indokolja meg – nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a bírói döntés {3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [19]; 3231/2016. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [26]}.
- [20] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz fennmaradó elemei az az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek megfelelnek-e.
- [21] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [22] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértésére hivatkozott ugyan, de az indítvány tartalma alapján megállapítható, hogy a perújítási kérelem tárgyában hozott végzések indokait vitatja. Az indítványozó megkérdőjelezte egyrészt, hogy a megváltozott joggyakorlatra hivatkozás nem alapos perújítási ok, másrészt, hogy a joggyakorlatra hivatkozás „az idő múlásával született” esetekre vonatkozott, harmadrészt, hogy nem valószínűsítették a hivatkozott határozatok tudomásukra jutásának időpontját. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó a vele szemben hozott bírói döntések törvényességi és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazta meg.
- [23] Jelen ügyben is emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja [erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [24] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság jelen ügyben nem bocsátkozhatott annak érdemi vizsgálatába, hogy az indítványozó által előadott perújítási okok megalapozottak-e és a bírói döntések helyesek voltak-e, azaz az indítványozó és az I. rendű felperes valószínűsítették-e a hivatkozott határozatok tudomásukra jutásának időpontját és nincs hatásköre arra, hogy az alkotmányjogi panaszban írtak szerint a bíróságok döntését felülmérlegelje. Ugyanakkor megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó érvelésének esetleges helytállósága esetén sem lenne a bírói döntés önkényesnek tekinthető.
- [25] Az indítványban foglalt érvek alapján tehát nem merül fel alapvető alkotmányjogi kérdés vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség.
- [26] Az Alkotmánybíróság végül megjegyzi, hogy a következetes gyakorlata szerint a jogegység biztosítását nem az Alkotmánybíróságnak kell garantálnia. „A bírósági joggyakorlat egységének biztosítása nem az Alkotmánybíróság, hanem a rendes bíróságok, kiemelten a Kúria feladata [...]. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a hatáskör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (általólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható” {3065/2013. (II. 28.) AB végzés, Indokolás [12]}.

- [27] Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek, vagy éppen hiányosnak és ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.
- [28] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát megalapozhatná.
- [29] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdésben foglalt formai követelményeknek, részben az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 18.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/454/2024.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG NORMATÍV HATÁROZATAI, VALAMINT AZ EGYÉB SZERVEZETI, MŰKÖDÉSI ÉS SZEMÉLYI ÜGYEKBEN HOZOTT HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK 1001/2025. (II. 28.) AB TŰ. HATÁROZATA

az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat módosításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 70. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat (a továbbiakban: Ügyrend) módosításáról az alábbi határozatot hozza:

1. § Az Ügyrend 53/A. §-a hatályát veszti.
2. § (1) Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba, és az Ügyrend 53/A. §-át 2025. február 1. napját követően indult ügyekben nem lehet alkalmazni.
(2) Az Alkotmánybíróság teljes ülésének e határozatát a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 26. § (2) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Budapest, 2025. február 25.

*Dr. Juhász Imre s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Juhász Imre s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett*

*Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: XVIII/554/2025.
Megjelent a Magyar Közlöny 2025. évi 20. számában.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg.
A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza.
Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen,
díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu
A szerkesztésért felel: dr. Juhász Krisztián, kabinetfőnök-helyettes
layout: www.escom.hu
Kiadja az ORAC Kiadó Kft., 1037 Budapest, Montevideo u. 14.
Felelős kiadó: dr. Frank Ádám, a kft. ügyvezetője
Internet: www.orac.hu • E-mail: info@orac.hu
HU ISSN 2062-9273